

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

erol toy IĞRIP

IĞRIP EROL TOY

İlk Basım : Haziran 1987

4. Basım : Mart 1980

Yeni Basım : Ocak 1993

Ofset Hazırlık: Sistem Ofset

Nuruosmaniye Cad. 3/2

Cağaloğlu-İSTANBUL

Tel: 520 66 27 - 511 34 32

Baskı:

Kapak: Mehmet Sönmez

Çoğul Yayıncılık

İletişim: Mollafenarı Sokak 33

Cağaloğlu-İSTANBUL

TEL: 522 35 23 - 512 59 01

Ortalayarak halata bastı. Ayağından kalçasına bir direncin katılığı tırmandı. Oyluğundaki sertlik gevşedi. Halat yumuşadı. Sandal yalpalayarak yaklaştı. Ayağı boşlukta sallandı. Eğilip düğümü çözdü. Doğrulmadan sandala aktı.

Başa kayıp dengelendi. Dizüstü çıpa viraya hazırlandı. Çekti... Kıça yanaşan sandal gerindi. Halat gerildi. Sürünme avuçlarının kaşınmasını emdi. Nasırlı boğumlar ısındı. Parmak araları ıslandı. Tozlanan akıntı, şapırdayarak dalgalara uzandı. Sandal çalkalandı. Serpinti izinden sürüklendi. Hızı yitirmeden doğruldu. Tek ayağı üstünde döndü. Çöndü... Oturdu... Iskarmozları taktı... Kürekleri suya saldı...

İsteksizlikle durakladı. Pişmanlıkla kıpırdandı. Başını salladı. Kolları kendiliğinden gerildi. Kemençenin ezgisi yelde serpelendi. Dalgalar bordada horon teptiler. Eğildi, horona katıldı. Kalktı, ezgiyle kucaklaştı. Şölenin tadını

sındırmak amacıyla dilini damağında dolaştırdı. Sandal dalgayı tırmandı. Çınarın altı gözlerinde yanıp söndü. Kürekleri sıktı. Bedeni tıltırdı. Horon çıyasıyla ayakları karnıncalandı. Yükselen sandalın uyumunda kaykıldı. Horon bir geçiti, sandal bir dalgayı aştı. İçindeki isteksizlik uçtu. Pişmanlık tutkuya dönüştü. Tekne, Bergoz ağzından, mendirek kuytusuna düştü. Ezgi, birden durgunlaşan denizle bütünleşti. Dalgalar küçüldü. Su alabildiğine ber-raklaştı. Kürek kürek düzlüğü tüketti.

Pruvadan yakalayan bir el, tekneyi havalandırdı. Göz-leri horon kolundan kaydı. Çınarın gövdesinde zıplayıp, set üstüne saplandı. Ruhsar, gözlerinde fotoğraflaştı. Kol-ları havada, bacakları gergin dikilip kaldı. Dalga kıçtan kayarak ardında yığınlaştı. Gözlerini kırptırdı. Fotoğraf, yakamozlanarak gözbebeklerine yapıştı. Yekindi... Kol-larını sırtında kavuşturdu. Ayaklarını yerden kesti. Ka-sıklarında dayanılmaz bir sancının kıvranışıyla gevşedi. Kasıldığı an göğsündeki ağırlığı sezinledi. Kolları boşaldı. Gözleri karardı. Silkinip sıyrıldı Ruhsar. Çılgılığı, suskuyu bıçakladı. Elleri yanına düştü. Şaşkın şaşkın bakındı yö-resine.

Toparlandı.. Yeniden sarılıp, göğsünü, gövdesinde ezdi.. Tekmesinden kaçınmak amacıyla, kalçasını yana aldı.. Sürükledi... Yeni bir çılgının yarısında eliyle ağzını kapadı. Birkaç adım attı. Saplanıp direndi Ruhsar. To-puklarını dayayıp gerildi. Çekti.. Bastırdı bedenine. Göv-desinden sırtına, beline, bacaklarına bir coşku akımlaştı. Avucunun ortasında bir yangın tutuştu. Acı, beyrinde bur-gaçlandı. Daha bir güçle kavradı bedenini. Daha bir aci-masızca sıkıştırdı. Teninin tüm ısını çekip aldı kızın ır-galanışı. Bir boşluğa düşer gibi oldu. Dizlerinin sertliği, omuzlarının diriliği gırllağına doldu. Dili kurudu. Tükrüğü zamklaştı. Hırsla çekti kızı. Direncini kırdı.. Ku-cakladı. Acının körüklediği bir hınçla, kıyıyı aştı. Ayakları suya da-

larken, sandal yürüdü. Yükünü içine attı. Su, belini aşın-
caya var gücüyle itti. Zıplayıp küpeşteye çıktı.

Ruhsar, ilk sarsıntıyı atlattıktan sonra gücüyle dikildi. Çal-
kandı, alaboraaya ulaşırken, kızı yakaladı. Islak ba-
caklarının arasına kısırdı. Karşı koyma sarsıntısını ilik-
lerinde duyunca, tüm ağırlığıyla üstüne çöktü. Devinimini
engellemenin kıracıyla sırtı. Kanayan elini suya soktu.
Çırpıntılar parmaklarının arasında kızılındı. İnce bir ka-
sıntı sışaştı bileklerine... Parmak parmak dirseğine ağıdı.

Islaklığı, Ruhsar'ın bedeninde ıldı. Isı, dalga dalga diz-
lerinden yüreğine tırmandı. Kasıklarında ka-
runcalarınla sarsıldı. Kulakları zonkladı.. Yumuşadı.
Kız, dipdiri kaykılverdi. Tekne dengesini yitirdi. Küreğin
biri boşlukta dönendi. Öskeyle bastırdı kızı.. Hıncıla ko-
lunu kaldırdı.. Var gücüyle yumruğunu sıktı.. Rüstem'in
gözlerinde ıpıdayan yakarıyla durakladı. Parmakları gev-
şedi.. Yumruğu pelteleşti.. Kolu kendiliğinden yana
düştü. Bakışlarında bağışlamanın gülücüğü to-
murcuklandı. Rüstem, başarmanın sevinciyle yağlı yağl.
sırtı. Keyifle kalın dudaklarını yaladı.

Burnu döner dönmez, poyraz, bordalarında patladı.
Sandal, baştan kıça titredi. Iskarmozlar gıcırdadı. Ser-
pintiler, suratlarında tere dönüştü.. Saç telerinde pul pul
ışığa kesti.

Osman, Ruhsar'ın üstünden kalktı. Kır oturağına yer-
leşti. Kız, acıyla kıvrandı. Ürperdi.. Ağır ağır başını kal-
dırıp, çevresini süzdü.. Kıyının giderek uzaklaştığını gö-
rünce, devindi.. Toplanıp oturdu. Eteği kalçalarında
kıvrımlandı.. Görmedi. Düşmelerinin koptuğunu sezdi..
Dokunmadı. Diri, dolgun memeleri taşıtı.. Örtmedi. Saçları,
tutarm tutarm tellendi.. Toplamadı. Yazması düşümlenip,
ensesine dolandı.. Düzeltmedi. Vori burnunun ırayıp gidişi
bilincini oydu.. Diriliverdi. Gözbebeklerinin derinlerinde
bir kıvılcım çıktı.. Kirpiklerinin yakamozunda çelikleşti..

Hıncı, çenesinin keskinliğinde gıcırdadı.. Şakaklarında zonkladı.. Burun deliklerinin açılıp kapanmasında dolandı.. Bakışlarını çevirdi.. Onulmaz acısını akınlıştırmak tutkusuyla, Osman'ın yüreğini gözlerinde aradı.. Bulamadı. Dondu. Osman aldırışsız, elini ağzına götürdü.. Diş izini emdi.. Karlıları tükürüğünü denize boşalttı.. Ruhsar'ın bakışları kendiliğinden denize düştü. Al kabarcıklarının göğeri, sararmasında soğudu.. İplik iplik dağılımlarında acıma dönuşürken, dikidi. Güçlkle kopardı gözlerini. Kasaralarda, küpeştede, dolandırıp, ayaklarının ucuna kilitledi.

Poyraz, tekneyi kavradı, Dalgalar dört bir yanından kabbardılar. Kürekler ardardına boşluğu dövdüler. Hızları kesildi. Rüstem'in ellerinde çırpınan kaygı, Osman'ın kıvancında eridi. Başını çevirdi.. Önceden akıntıya bıraktıkları Vori sandallarının, poyraz hızında ilerlediklerini gördü.. Gülücüğü ablak yüzüne yayıldı. Osman'ın güveniyle doldu. Gücü kollarında yansıdı. Kürekler suya daldı. Sandal hız aldı. Ruhsar, değişimi teninde duydu. Bakışlarını ayaklarından kopardı. Araştırdı. Köyünün sandallarının başıboş, nazlı nazlı Karaköye doğru uzaklaştığını görünce, umudu unuttu.. Başını çevirdi. Osman'ın yüzündeki kıvrancı yakaladı. Üzüncü yıldı. Kırınlığı gözlerinde büyüdü, büyüdü, damlalaştı. Kırpiklerini kırıştırdı.

Osman, yüreğinde tutuşan bir acıyla kıvrandı. Pantolonunun ıslaklığını iliklerinde duydu. Dizleri titredi. Belli belirsiz kemikleri sızladı.. Bakışlarını kurtarmaya çabaladı.. Başaramadı. İlk gözleri ısıdı. Ordan yüreğine, parmak uçlarına bir alaz yuvarlandı. Ayakları ıldı. Bacakları yandı. Kalçaları tutuştu. Yüreğinin kütürtüsü kulaklarına yansıdı. Karşı durulmaz bir çekimin et'cisinde sarsıldı.. Sarsıntısı Ruhsar'a geçti.. Ürperdiler.. Bir avurç bulmuşcasına devindi Osman. Davranıp ceketini çı-

kardı. İstemezlikle omuzlarını oynattı Ruhsar. Dinlemedi. Direnmesine bırakmadan, sarıverdi... Nefeslendi. Beynindeki uğultu, yüreğindeki bunalı, ceketiyile birlikte sıyrıldı bedeninden. Sarıldı kızın bedenine. Hafıfledi.

Doğrulmuşken, baş oturağa yöneldi Rüstem, bunu bekliyormuşcasına yekindi. Yer değiştirdiler. Avuçlarını tükürükledi. Kürekleri okşadı. Derin bir nefes salwererek, asıldı. Duraksama, anında, hıza dönüştü. Belli belirsiz bir zorlamanın hemen ardından, düzenle ilerlediler.

Gözlerini yeniden topuklarına dikti Ruhsar. Kıç oturağa kaykıldı Rüstem. Tekdüze bir şapırtının, sürekli ezgisi ege-men oldu doğaya. Iskarmoz gıcırtsı uyaklarında dolandı. Başiboş sandallar, birer ince çizgi halinde uzaklaştılar. Vori Burnu ayrıntılarından arınıp, yoğunlaştı. Denizin, mor karşısını mavı pusurda asılı kaldı...

Osman, sırtının ortasında gıdıklanan ter, oyluklarında beliren yumuşamayla güçlendi. Küreklerin varlığını unuttu. Omurga izinin açılıp dağılmasına takıldı. Maviliğin kabbardıkça ağarıp, uçlarda kanatlanışı coşturdu o'nu. Paşalimanı yükseltisine değin zıplattı bakışlarını. Kerteriz alışkanlığıyla sandalı kavradığında, irkildi. Ruhsar, hafıf yan verip, gözlerini ellerine dikmişti. Ellerini kırtarmak çabasına düştü birden. Hızını artırdı. Parmakları kendiliğinden sıkıldı. Avucunun içinde sıcak bir ıslaklığın kaygınlığını duydu. Küreklerin tokuşması kulunçlarında kütürdedi. Ruhsar'ın gözleğinde bir alay çizgileşti. Kıvancı kollarını iğneledi. Hızı daha bir arttı Osman'ın. Kolları sarısalandı. Baş eğildi. Çenesini bağrına dayadı. Aynı den-genin uyumunda, kürekleri ortaladı. Suyun karşı koyuşunu sezince, soluklandı.. İçgüdüyle iki yanından rotasını denetledi. Göz kapaklarındaki basınçta, kızın bakışlarını sezinledi. Direndi... Kollarındaki kesiklik, tek-nenin hızına yansıyuncaya başını kaldırmadı. Rüstem'i yakalamak umuduyla doğrulduğunda, Ruhsar'ın öksesine

lutuldu... Çırpındı... Ensesinin sertliği, isteğinde çalındadı. Boyun damarları parmak parmak morardı... Duraksadı hırdan. Kızın gözlerindeki değişime uzun süre anlam veremedi. Değerlendirdince ulandı. Yazgısını kabullenmişliğin umutsuzluğu, bilincini kavurdu. Pişmanlığın kararsızlığı yansıdı gözlerine. Dişlerini kenetledi. Güçlkle döndürdü başını. Güçlkle Rüstem'e baktı.

Öşkelendi... Rüstem uyukluyordu... Kış kasaraya yaslanmış, yüzünde anlatılmaz bir sevincin parıltısıyla dalmıştı. Bağırarak geçti içinden... Ağzı dolusu sövmek isteğiyle doldu... Yutkundü... Yüzünün al al olduğunu, kulaklarının kızardığını duyumladı. Çaresizlikle bakındı. İş olsun diye rotayı denetledi. Yetmedi... Yanlamasında beliren adanın çizgileriyle oyalanmak istedi. Beceremedi... Sandaldan atlayıp, pişmanlığından arınmayı kurdu. Rüstem'in sevinci engelledi... Bir kıpırtıyla kendinden kurtuldu.

Ruhsar elini oynattı... Düz kapağını örttü... Ceketinin iki yakasını tek eliyle kavradı. Gözleri rahatlardı Osman'ın. Devinimi yumuşadı. Yorgunluğu uçup yitti. Suyun sürtünmesi belirsizleşti. Gücünün güveniyle dikildi yeniden.

Rüstem, dingin, gözlerini açtı. Esnedi... Gerindi... çevresine bakındı... Kaygıyla ırkıldı. Bakışlarındaki soru işareti, Ruhsar'ın saçlarını aştı. Osman'ın aldırışsız bakışlarına ulaştı. Yanılgısını saptamak acelesiyle, yeniden bakındı. Rota. Kaşık Adasının çok uzağından geçiyordu. Şaşırdı. Bir yanıt, bir gerekçe aradı. Osman da... Hiç duraksamasız, kürek çekmeyi sürdürüyordu. Kaygısını güçlkle yenip, yıldıştı... Yan verdi Ruhsar'a. Küçük adunlarla, başa kaydı. Osman, kürekleri aktardı. Dengeleyerek küpeşleyi sıyırttı. Yer değıştirdi.

Otururken bakındı. Kaşık Adası sancakta uzaklaştı. Ağzı kurumuştu. Bakındı... Kışaltını yokladı... Rüstem

bir eliyle ardına sarktı; başaltından çıkardığı testiyi uzattı. Aldı... Ağzına götürürken durdu. Kolunu gererek, Ruhsar'a sundu. Kız, görmemişçesine kıpırtısız kaldı. Bir süre öyle bekledi. Devinisizlik sürünce, parmaklarının ucuyla, omuzunu dürttü. Ruhsar başını çevirdi. Gözlerinde yalnızlığın, yitikliğın, yenilginin acısı ışılandı. Testiyi kafasına vurmak geldi içinden. Yine de kolu yoruluncaya bekledi. Sonra ağır ağır testiyi çekti. aşagılanmışlığın hıncıyla, kanırtılı testinin boynunu. Avucundaki diş ızı sızladı. Hınçla bir yudum içti. Dilinin zamlında, buruk bir misketin okşamasını sezdi. Tükürüğü çözüldü. Boğazına doğru yuvarlandı ağzının tadı. Bir koca yudum daha alarak, çalkaladı. Diş etlerinde, damğında ezdi. Boğazından midesine yayılan bir coşkuyla dalgalandı. Gözleri testinin dibinden dolandı. Ruhsar'ın gözlerine daldı. Alaylı mı, acılı mı olduğunu kestiremediği bakışların vuruşuyla coşkuyu unuttu. Testiyi hızla çekti ağzından.

Rüstem, yanındaki çıkından ekmek çıkardı. Ruhsar'ın kıpırtısızlığına uzattı. Osman, ekmeği aldı, testiyi verdi. Ruhsar, ne birine, ne ötekine baktı. Gözleri denizde, öyle kaldı. Osman sunusunun geçersizliğine kızgın ekmeği dişledi. Rüstem, olandan bilisiz, şarabı yudumladı. Ağzını ekmekle doldurup, kürek çekmeyi sürdürdü.

Yel, başaltından vurdukça, kürekler ağırlaşıyordu. Rüstem zorluyor, omuz başlarındaki titreşimler, giderek, sızıya dönüşüyordu. Yakararak baktı Osman'a. Acılı bir çağrı yanıp söndü gözlerinde. Osman, ikiletmedi isteğini. Hemen doğruldu. Küreklere geçerken durakladı sandal. Önden arkaya kaykıldı. Sendeledi Osman. Sallandı Rüstem. Ruhsar'ın başı üstünde birbirlerine tutunup, toparlandılar. Yeni bir kaykılmaya kalmadan, yerleştiler. Osman, dinlenmişliğin hızıyla, girişti. Kürekler suda hal-kalandı. Her kalkışta ince bir serpintiye puslandırdılar

uçlarına değin. Damlalar tozlanıp, güneşin allığında yakamozlandı. Maviyken yer yer mora dönüşen deniz, alabildiğine gümüşlendi. Yaldızlandı batan günle boyanarak. Maviler ayrıştı. Sarı, beyaz, mor, turuncu, yeşile dönüştü. Tutuştu deniz. Tutuştu serpintiler. Tutuştu yoğun bulutlar ve küçük sandal... Gün, Osman'ın kollarında, gövdesinde, başında ısıladı. Ruhsar'ın saçlarında, gözlerinde ıpıldadı son gücüyle. Küreklerin devinimiyle oynadı. Gitti geldi serpintilerle... Sonra ağırdan ağırdan soldu parıltılar. Pörsüdü yaldız ıpıldısı. Sular kararmaya durdu... Bir, kızın saçlarından fışkıran balkıma kaldı karanlığın ortasında. Bir de gözlerindeki anlaşılmaz ivmenin ışıltısı... Gözlerini alamadı Osman. Güneş, gözlerine, saçlarına batınıştı sanki kızın.

Rüstem, yer değiştirirken kucaklayıp götürdüğü testiye ağzına dayadı. Bir kaç yudum içtikten sonra duraksadı. Hızla ağzından çekti. Unutkanlığın bağışlanmasını isteyen bir sivaşkanlıkla, Osman'a aktardı. Yudumladı Osman. Daha yudumunu yutarken geri verdi. Rüstem tazeledi ağzındaki tadı. Testiyi yerleştirdikten sonra kaykıldı. Ağırlaşan bedenini dengeye alırcasına uzandı. Ayakları Ruhsar'a değdi. Papuçları tutuşmuşcasına korkuyla geri çekildi. Elleriyle ayaklarını yokladı. Ruhsar, duygusuzluğun doruğunda, kıpırtısızlığı sürdürüyordu. Kızın devinimsizliği rahatlatmıştı Rüstem'i. Gevşedi. Az sonra da, horultularını ıskarmozun sızlanmalarına katıştırdı.

Bir kahkaha tırmaladı Osman'ın göğsünü. Dudaklarının bükümünde tutukladı sesini. Ruhsar, akşam alacasına karşın, gözlerindeki alayı yakaladı. Üzünçle kapandı kirpikleri... Islaklıkla açıldı. Islaklık giderek arttı. Hıçkırıklarını güçlükle yuttu. Bakışlarını kaçırıp, denizin laciverdinde yıkadı. Yeniden çevirdiğinde, kuru, acılı, ezik bir yakanış sarstı Osman'ı. Hemen ardından, ölgün bir parıltının kıvılcımlanması belirdi. Döndü... Geriyi yokladı.

Ada'nın son ışıklarıyla kucaklaştı. Göz kararıyla uzaklığı ölçtü. Bir kez daha değişmek umuduyla, Rüstem'e baktı. Horultuları azalmış, düzenli aralıklarıyla nefeslenme dönemine kaymıştı. Bakışlarında bir umutsuzluk yandı, söndü. Ruhsar, umutsuzluğu görünce, bağışlanırlıkla süzüldü. Afalladı Osman. Kürekleri tokuşturmak üzereyken toparlandı. Bağışlanırlık yakarıya, beğeniye dönüştü. Sersemledi... Küreklerin tokası birbirine vurdu. Dudaklarının kıvrımında, ucuzlama aradı. Tersine içten bir sevecenliğin ıslaklığıyla sarsıldı. Sandal uyumlu yalpasından, direncin sallantısına kaydı. Rüstem sarsak sarsak kıpırdandı. Tekmelemeyi düşündü Osman. Dizleri gerildi. Topukları acıdı. Yüzünü buruşturdu. Ruhsar, yüreğinin sancısına katıldı aynı mımıklerde. Bir hırıltı çakıldı gövdesine. Kendinden başkasının duymadığına inandığı halde, yüreğinin gümbürdemesiyle irkildi. Hava hafif bulutlandı. Puslu bir koyuluk sarmaladı tümünü. Ağlamaktan ürktü Osman. Gücünü küreklerde sınıadı. Rüstem, yalpayla sallandı. Doğrulurken gözlerini açtı. Denizin koyuluğunda balkıyan yıldızları izleyerek, Ada'nın ışıklarına baktı. Hemen dikilip, küreklerle yöneldi. Osman, Ruhsar'ın bakışlarından, baş üstüne kaçtı. Hafif yan verip, gözlerini kapattı.

Yıldızların yası, göz kapaklarının içinde kabarcıklandı. Al, yeşil, sarı kendi kıvancında oynadı. Hemen açtı gözlerini. Devinim halindeki Rüstem'in koltuk altından, Ruhsar'ın bakışlarıyla buluştu. Titredi... İçinde belirip yiten pişmanlık, boğazına düğümlendi ilkin. Sonra yüreğine çöreklandı acunasızca. Hınçla gözlerini kapattı. Uzun uzun bakışların ılıkliğini içti. Poyraz, kulunçlarını kabarttı. Az önce terleyen bedeni, soğudu. Tüylerinin dibinde buz tanecikleri gezindi. Sırtında, ensesinde katileşti titremeler. Gözlerini açtı. Başını çevirip, özlemle kıyıya baktı.

Alaburun tüm külüğüyle belirince, Rüstem'i dürttü. Rüstem, kıça doğru akıverdi. Küreklere sarıldı. Her kürekte omuzlarının sertliği biraz azaldı. Kıyıya yaklaşıırken, yeniden terledi. Isındı, yumuşadı, yeğneldi. kollarında, sırtında bir dinginliğin gevşemesi uçuştı. Kıyıdaki ağaçlar ayrıştı. Tek tek dikildi. Taşlar ırı ırı karardı. Koylar, tüm çizgileriyle gülümsediler Sandal kanatlandı sanki. İçindekilerden bağımsız uçmaya başladı. Osman'ın gücüne dalgaların itüşü eklendi. Alnının kıvrımlarında ter damlalanırken, sandal baştan kara etti. Sarsıldılar. Ruhsar, elleriyle küpeştelere yapıştı. Rüstem şaşkın şaşkın dikildi. Osman'ın azarlayan bakışlarını, gözbebeklerinde görünce, toparlandı. Dudaklarını yaladı. Ellerini kızın koltuk altlarından sokarak yekindi.

Ruhsar umulmaz bir şaşkınlıkla baktı Osman'a. Gözlerini bulamadı. Düş kırıklığı yumruk oldu. Beyninin ortasına indi. Ağır ağır boynu büküldü. Baş eğildi. Dışları sıkıldı. Parmaklarının boğumları ağardı. Yapıştı tekneye. Zorladı Rüstem. Var gücüyle bir daha yüklendi. Bir eli koptu küpeşteden. Tekne yana yattı. Tutunamadılar. Alabora, üçünü de suya gömdü. Zıplayıp kalktı Osman. Onları suyun içinde boğuşur bırakarak, sandalı düzeltti. Alladı... Kaçışın hızında küreklere sarıldı. Başını kaldırdığında, Rüstem'in kızı, kıyıya süreklemeye uğraştığını gördü. Bakışları kıydan, zeytinlerin tepesine, ordan sırtlara kaydı. Ayın ilk ışıkları, Manastır'ın mermerlerinde gümüşlendi. Ruhsar kıyıda yüzüstü kapaklandı. Rüstem başına çörekledi. *Gırtlığında bir hıçkırık düğümlendi.. Omuzunda bir elin okşayışını duydu. Parmakların sevecenliği kimliğini hemen ele veriyordu.. Gövdesini sarsan hıçkırığı tutmak isteğiyle, boğazını, gırtlaklarını, damağını ve dilini zorladı. Yine de engelleyememenin utancıyla, anasının kucağına sığındı.*

Afsun kadın, acısını beyninden yüreğine, yüreğinden

avuçlarına aktardı. Ordan da, sevecenliğine dönüştürüp, oğlunun saçlarına savurttu. İnce parmaklarının yumuşacık dokunuşlarıyla, güven olarak geri aldı savurttuklarını. Osman'ın dalgalı saçları kabarıp, yatıştıkça acısı azaldı. Avuntunun yelinde alabildiğine dönmek tutkusuyla okşayışları hızlandı. Saçlarından yüreğine bir güvenin sızladığını sezdi. Kendisinde bütünleşen bir tutkunun ağırlığıyla beyni uyuştı. Hıçkırıkları uruttu. Korkularını yitirdi. Başında bir keçeleşmenin rahatlığıyla, bıraktı kendini. Afsun kadın, bu gevşemeyi beklüyormuşcasına, azalttı okşayışlarını. Göz pınarlarından sızan iki damla yaş, ak yanaklarında uzadı. Dudaklarında menevişlenerek, büzülüp kalmış bir gizli gülücüğünü aydınlattı. Gözlerini kapadı. Salt parmak uçlarındaki, doyulmaz sevginin yüreğindeki gümbürtüsünü dinlenmeye koyuldu. Mauzerlerin soğuk namluları yatağın altına uzandı. Mama Fotini, alttakini korumak umuduyla yatağa kapaklandı. Ligor baba, korkudan öte bir erimenin yumuşaklığında, pelteleşti uzandığı yerde...

Emin efendi, kendinden geçmiş adamı çekiştirdi. Sonra mauzerini yandakilerden birine aktararak, eğildi. Sürükledi adamın dağılmışlığına aldırmadan. Kolları yumuşak yumuşak sarktı iki yanına Ligor babanın. Bacakları bükülüp kaldı. Ağır ağır soluklanarak, toplanmaya çalıştı. Tortop oldu. Oturduğu yerden gözlerini kırıştırarak, namlulara baktı. Terden tüm geceliği sırlıslam, yatağın üstünde uzanıp kalmış karsına, kapının ağzında titreyen oğluyla, kızına çevirdi gözlerini. Anılarını fotoğraflaştırmak istediği kişiler önce bulandılar. Sonra bir anda belleğenden dağılıverdiler. İlk anımsızlıkla belerdi gözleri. Ardından çaresizliğin acısı dondu kıvrım kıvrım...

Ürpertiyle fırlayıp kalktı. Namlular da onurla birlikte kalktılar. Bakışların deviniminde önlerine düştü. Mama Fotini'nin huşu, Ligor babada yankılandı. Tökezledi..

Emin efendi, anında koltuk altlarından yakaladı. Geniş, ırı bedeni dikildi. Kalın kaşları uçlarından sızan terle ablak yüzünün çizgilerine uzadı. Kara gözleri korkunun donukluğuyla fıldırda. Nefeslenerek ayaklarını sürttü. Suskunun ortasında, ürkünç bir huşurtlu kapladı yöreyi. Kulaklarında zonklayanın yüreği olduğunu ayırmadan, lonca çınarına yöneldiler.

Fotini birden zıpladı. Şişmanlığından umulmaz bir çeviklikle, yatağı aştı. Kapıya vardığında, kızıyla oğlunun babalarının ardına düştüklerini gördü. Her adında sokağı, mahalleyi, Ada'yı ardına taktığı duygusuyla, arkalarından yürüdü.

Yanko, kızkardeşinin mavi gözlerine baktı. Göz pınarlarından tomurcuklanan iki damla yaş, kalkık burunurun kıyılarından sarktı, kızın. Etli pembe dudaklarını ıslattı. Ak teninin titreşimleri, gerdanında, boynunda dalgalandı. Çaresizlik içindeki elleri birbirlerine kenellendi. Parmakları ardardına çıtırdadı. Uzun boyundan umulmaz bir küçülmeye yarına sokuldu Efsunî'nin. Güç vermek ya da güç almak amacıyla, ellerini aradı. Bulamayınca, parmaklarındaki titremenin kaygısıyla irkildi. Anasını aradı kalabalığın içinde... Dağınık saçları, adımların sürünmesine uygun huşuruklarıyla, yarıp gelmeye uğraşıyordu.

Tüfekliler, parmakları namlularda, Ligor babayı göz-lüyorlardı. Emin efendinin tam yanında, bir an önce ateş etme devrinindeki Kâzın, acılı acılı bakıyordu komşularına. Rum mahallesinin tüm insanları, bir ağıtın suskun acısına gömüldüler. Yüzleri solgun, gözleri ağlamaya, elleri dövünmeye hazır... Ligor babanın yasıyla şimdiden sarsılırcasına izliyor tüfeklileri Müslüman mahallesi tersine. Ağıtını unutmuş. Öç almanın ürkünç durgunluğuyla, diş gıcırtilarını sürüklüyorlar topluluklarında.

Her adımda, bomba sesleri, tüfek patlamaları, kuyuyu

gökle alaz alaz birleştiren yangının hışırtısıyla, akşamı anımsıyorlar. Her adında, yüzyıllardır yaşanmış kardeşliğin iplik iplik çözüldüğünü. Parça parça dağıldığını duyuyorlar. Dostluk... Sevecenlik... Dört bir yanı suyla çevrili bir toprak parçasını paylaşma alışkanlığı... Yerini, öfkeli bakışlara... Hınçlı davranışlara... Ve giderek düşmanlığa bırakmakta... Sarsılıyorlar. Doğa parçalanıyor. Gök yere iniyor sanki. Su ayrı ayrı bölünüyor. Tüm parçalar yüreklerinden bir lokmayı koparıp gidiyor. Yaktıkları ağıt buna... Yakmaya hazırlandıkları da... Geçmişlerinin, Doğalarının, ayakları altında sürünmesine katlanmak olanaksız... Üzgün üzgün bakıyorlar birbirlerine. Üzüncü yerini hınca bırakıyor. Ligor baba, mektep mahallesinin lonca ağzına değin sarsılarak ilerliyor. Yolun bir yanından açılan kapıların ardından yaşmaklı, yemenili, öte yarıdan açık fistanlı kadınlar çıkıyor. Tümünü katılıyorlar yürüyüşe. Çocuklar durgunluktan usançlı, birbirleriyle dalaşıyorlar. Analar tutup çekiyorlar, bebeleri.. Her zamanki oyunlarının böyle birden bozulması, ilirciklendiriyor onları. Sessiz, katarı katılıyorlar. Sessiz, Ligor babayla, ardındaki tüfeklilerin sırtı sıra ilerliyorlar.

Ligor baba, mahalle sınırına gelince, durakladı. Emin efendi, elini omuzuna uzattı. Hafif bir dürtüşle, ilerletmek istedi. Oturuverdi Ligor...

-Öldürecekmeniz, burda öldürün!..

Ayaklar sustu... Gözler sustu... Bedenler sustu... Ligor babanın sözcükleri, suskunun ortasına düşen bombalar gibi patladı kulaklarda... Herşeyi kabullenmişliğin umutsuzluğuyla boğuldu heceleri. İnce bir yakarma, küçücük bir acındırma özlemi bile titreşmedi harflerinde. Mahallesinin sınırına ulaştığında en kötüyü yaşamının dinginliğine ayak bastı. Korkuyu aşmanın buluncuyla dikildi. Tüfekliler, izleyiciler ve hatta çocuklar, ne yapacaklarını şaşırdılar. Daha evine giderken öldürmeyi kurdukları

Ligor'un bu kabullenmişliği, içlerindeki karan sön-
düñüverdi. Birbirleriyle yanşırcasına, parmaklarını le-
tiklerden çektiler. Emin efendi, yerinden kolunu uzattı.
Kaldırmak amacıyla üstüne eğildi. ırpınıp sıyrıldı Ligor
baba.. ilkin dizlerinin üstünde yalpaladı. Sonra ağır ağır
doğruldu. Dizlerinin titremesini avuçlarının terinde yi-
tirmek isteğiyle yanıp tutuştu elleri. Başaramadığını bile
bile, yekindi. Sesindeki dinginliği yitirmek kaygısıyla,
abuk abuk söylendi;

-İş buraya vardı mı, cezayı suçsuzlar öder... Akşamdan
beri, yüreğimiz ağzımızda bekliyorduk. Ya onlar öl-
dürecektlerdi bizi, oyunlarına katılmadığımızdan. Ya siz,
katıldık sanısıyla... Artık dayancım kalmadı. İşte eli-
nizdeyim. Ne yapacaksanız, bana yapın. Kimsenin bir
suçu yok. Kimse onlarla birlik olmadı. Ama bir olay var.
Bunun hesabı verilmeli.

Tüm gözler, Ligor babanın üstünde birleşti. Suçlu suçlu,
söylenenleri düşündüler. Suçlu suçlu, olayları yinelediler
belleklerinde... Kırmızı'nın candarmayla yolladığı haberi
anımsadılar. Olayın başlangıcı canlarıverdi birden. Kıraki
etesinin Ada'da olduğundan söz ediyordu. İzlemek için
geleceğini bildirmişti Kırmızı. Tümü birden ayak-
lanmışlardı. Ligor baba, başlarına geçmiş. Ada'da hiçbir
aykırılık olmadığını birlikte belirtmişlerdi. Ligor babanın
ağırlığı, Kırmızı'nın isteklerini kursağında kodu, demişlerdi.
İnanmışlardı da dediklerine. Kırmızı'dan ses soluk ke-
silmişti. Demek bu eylemi hazırlıyormuş. Bu yüzden Ada'yı
basıp, İskele kahvesi'ni yakmıştı. Alaburun fıstünden, kim-
seye görünmeden sızmayı başarmıştı. Müslümanları ür-
kültmek istiyordu. Ürkütemedi.. Biri yardım etseydi, böyle
açıktan gelemezdi. Sızar bir kıyıdan. Bir kıyıda saklanır.
Vuracağı yerleri saptar. Tam zamanında, dilediğince bas-
kını verirdi.. Veremediyse, Ligor baba, doğru söylüyordu...

Öyleyse neden suçluyorlardı şimdi onu? Neden öldürmeye sıvanıyorlardı?

Sorular, yavaş yavaş hıncı soğuttu. Bakışlar, suçluluğun hilinciyle, Ligor babanın kalın gövdesinden, lonca sokağının dişlek taşlarına kaydı. İlk bombanın patlayışındaki gibi sarsıldı Kâzım... Babasının mavzeri kapışı parladı gözlerinde. Pencerenin dibinde diz çöküp, letiğe başı resimleşti. Boynuna sarılan anasının ezinci dolandı gövdesinde... Omuzlar düştü... Babasının ansızdan sıçrayışı, kaykılışı, dönüşü ve sırtüstü uzanışı yinelendi. Beyni hoşaldı... Anasının çözülüşünü anımsadı. Çılgılığı kulağında zonkladı. İçi titredi... Babasının altında açan nar... Sedirin işlemesine... Kilimin motifine sıçrayan kanı... Tetikle oyaşan parmağını, aynı anda gördü. Gözünü kin bürüdü... Ümmühan kadının üstüne atılışını.. Yuvarlanışlarını... Oğlunu kutarmak tutkusuyla, kocasını unutan kadının yakarışını yaşadı. Utancının kızılığı, silinmez bir leke olarak her yanına sıvaştı. Soluklandı Kâzım... Utancından güç aldı... Elini güçlkle letiğe götürdü... Parmağında bir mengene karıncalanmasıyla duraksadı.. Başını dikti. Emin efendi'nin bakışlarındaki yasağı, kolunda bir sızı olarak duydu. Direndi.. Bombalar yeniden palladı kulağının içinde... Kurşunlar yeniden vızıldadı.. Kolunun sızısını, parmağının acısını, yaşadıklarının arısını unuttu. Bilinci karardı.. Buluncu sarardı.. Gözlerinde benekler uçtu. Dişlerini sıkı.. Başını eğdi.. Elini letikten çekti. Mavzeri avucunda dolandırdı. Kupkuru gözlerini ilkin Ligor babaya, ardından Emin efendiye dikti.. İkisini de göremedi.. Duygudan yoksun, kardan bilisiz, olgudan habersiz, öyle sallandı.

Emin efendinin, niteliği kestirilemeyen sesi, o kısa anın ürküsünde, bir yaşam korkusunu çekmiş olanları irkiltti:

-Hele bir ölüleri saptayalım!

Ligor baba, acıyla tıltırdı. Derinlerden, ölümün ölelerinden gelen sesi, kaygıyla pürüzlendi;

-Ölüler? Bizden mi, onlardan mı?

Sorularının acısı burgaçlaştı. Toplaşanların beyinlerini oydu. Ordan al al yanaklarına yayıldı. İlk kez birbirlerine baktılar. Dağılıp yitliğini sandıkları her şeyin bütünleşmeye yöneldiğini gördüler, kendi bakışlarının anlamsızlığında. Nasıl olup da konuşabildiğine şaşan Emin efendi, kendi sesinden ürktü...

-Bizimkiler belli... Onlarınkini...

İlerledi Ligor... İvecen adımlarla, çınar dibine yöneldi. Acının yerini, kuşkunun iemesi aldı. Yürüdüler... Yürüdükçe, birbirlerine karıştılar... Analar çocukları tutup çekmediler... Babalar, yandaşını ayırmaya özen göstermediler.

Yokuş aşağı kaydı Ligor baba. Yokuş aşağı hızla ilerledi ölekiler. Aynı devrinin uyumunda, merdivenlere dizildiler. Dalgallana dalgallana çınar dibine ulaştılar. Ligor, yüzüstü uzanmış ölümlere yaklaşıırken, çevresini aldılar. Sıkışan bir çemberin yaylanmasıyla, dalgalandılar... Kaynaştılar... Aynı tarlaların ürünü olarak harmanlaştılar, yığınlaştılar, Ligor babanın üstüne kapandılar.

Ligor, dizinin dimbindekine uzandı. Çevirdi.. Baktı... Bakışlarını kitleye döndürdü. Tepesindeki yüzlerin tümü aynıydı. Bakışların tümü, aynı öğrenme tutkusunun renginde. Bıraktı elinden... Soğumuş beden kayıverdi...

-Bu, Kurman, -dedi. -Çete başı!.. Geçen kez, Ada'ya gelmemesini söylemeye gittiğimizde görmüştüm. -Sonra ağır ağır öleğini çevirdi. En az kendisi ölçüsünde tarınlıklarından güvenli. tümüne gösterirce bekledi. -Bu da, Kukuro'lu İstrati... Avlaniya karcabaşlarında hamlacılık ederdi. Üzüm zamanı buraya çok gelip gider... Çeteci olduğunı duymamıştım. -Görevini bitirdiğinden inançlı, bakışlarını tepesinde kenellenmiş kitleye çevirdi. Aynı yüzde,

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

yüzlerce göz, gözlerine girdi Kirpiklerini kırpıştırdı. Bir anınsamanın ikirciğinde dikildi. Kaygıyla bakındı - Bizimkiler Kim?

Sorusu bir süre havada dalgalandı. Gözlerindeki gözler uzaklaştı. Birbirlerinin yüzlerinde eridi. Kitle sözcüklere uydu. Devindi... Sıkıştı... Ligor babaya yer açtı.

-Rasim efendiyle, Ömer Ağa- yanılı kulaklara ulaştı.

Kimin sesi olduğunu hiçbiri anlayamadı. Konuşan bile... Sanki topluluğun dışından biri yanıtladı soruyu..Ya da tümünün kendi sesi, kendi kulağına haykırdı sözcükleri..

Dikiliverdi Ligor baba..

Yalpaladı..

Bir tutamak aradı... Sendeleyerek, Kâzım'ın boynuna sarıldı. Delikanlının dal gövdesi, yaşlı adamın çınar bedeninde yitti. Kâln küt kolları, geniş omuzlarını sardı. Oğlu Yanko'yu avutma çabasıyla, saçlarını okşadı uzun uzun, yüzünü kokladı. Kendi ölümünün yasını tutan bir üzüncle;

-Yavrum Kâzım'ım, -dedi. Başın sağolsun!..

Mavzerini düşürdü Kâzım...

Yüzünün ayva tüylerinde bir alaz kızıllandı. Kulakları tutuştu. Gözlerinde boşalmaya hazır bir yaz bulutu topladı.. Kirpikleri ıslandı.. Ligor babanın kollarından sıyrıldı.. Başını eğdi.. Kendi devriminin korkusunda hızlanarak, kıyıya seyirtti. Öüne gelen ilk sandala atladı. Halatı çözdüğü gibi, küreklere asıldı.. Çekti, çekti.. Açıkta bir nokta haline gelinceye, ne kendisi durdu, ne kimse durmasını istedi.. Durmadı... Parmakları oğlunun saçlarında, okşamamayı sürdürdü. Yüreğinin gümbürtüsü, kulaklarından taşıtı. Burnunda sızı, gırtlığında ses oldu. Dayanıksızlığının utancına aldırınadan, oğlunun hıçkırıklarına karıştı. Hıçkırığı dalgalarda zıpladı. Dalgaların serpintisi, yavaşlıktan akan yaşlara karıştı. Çenesiyle bir-

lkte parmakları sıkıldı. Dişleri dişlerinde, elleri küreklerde gıcırdadı. Öfkeyle gözlerini açtı. Alaburun'a oturmak üzereyken, toparlandı... Burun'u sıyırdı usta devinimlerle. Anafurun kıyıya dönük ucunu gözledi. Göbeğe düşmeden pruvayı açığa verdi. Kısa küreklerle döngüyü aştı. Derin bir nefes bıraktı... Hızlandı... Tekneyi aşan bir dalgaya tükürdü. Dalga hemen ötesinde anafora girdi... Durakladı... Genişledi... Yayıldı... Döngünün hızında, höyüklendi. Alaburun, höyüğün ardında kabardı. Kütleşti... Yoğunlaştı. Ağaçlar birbirlerine sokulup, bütünleştiler. Evlerin kıremitleri çizgilerini, duvarlar boyutlarını yitirdi. Kıyıyla arasına, dalgaların köpüklü kanatları girdi. İskele yanında bir sandalın ayrıntısına vardı. İçindekileri seçmeye uğraştı. Çıkaramadı... Güneşin solgun ışınları, orta yaşlı adamın yanık teninde parıldadı. Saçlarının akında oynaşp, kıçtaki çocuğun topaç kafasına uzandı. Daha bir dikkatli bakınca, makinalı ol-taların kromları yanıp söndü gözlerinde... Misinanın ince izini yakalayınca, sevindi. Çocuk içten bir sevinçle zıpladı. Bir coşkunun taşkınlığı yayıldı denizin üstüne... Titreşim dirseğini zonkladı. Misinayı işaret parmağının bük-lümüne, başparmağının küt tırnağıyla kısırdı. Sol kolunun güçle çekildiğini sevince zıpladı. Kolu ağırlığı taşıyamıyacak ölçüde sarkınca, sol elini uzattı. Kollarında, omuzlarında, omurgasında dayanılmaz bir basıncın sarsıntısını duydu. Var gücüyle geriye yaslanıp, çekerken, coşkusu sözcük olup patladı:

-Tuttum...

Ağırlık daha bir arttı. Misina dizlerinin üstünde çemberlendi. Parmaklarını kesen olta ın tuzlu ıslaklığı, kızılandı. Sezinlemedi bile. Kollarının gücünü aşan ağırlıkla başetmek için, dizlerini küpeşteye dayadı. Sandal iskele yönünde eğildi. Balık, koca gövdesiyle, simsiyah mavilikleri yardı. Yaklaştı... Yaklaştı... Yaklaştı. Suyun

yüzünde zıpladı. Başı kara bir topuz gibi döndü. Kocaman gözleri acıyla bulandı. Kuyruğunun serpintisi gözlerini yaktı Osman'ın... Kollarındaki ağırlık bir anda yitti. Yeğnileşiverdi misina. Şaşkın şaşkın sallandı boşlukta. Parmaklarının sızısı, dirseğine tırmandı. Dolu gözlerle bir kırılmış misinaya baktı, bir gülümseyen babasının yüzüne...

-Kocamandı!..

Ne bir söz etti babası... Ne gülümsemesini sildi yüzünden. Kendi misinasını uzattı Osman'a... Sepetinden yeni oltalar, kurşunlar çıkardı. Kurşunu bağladıktan sonra düğümü dişleriyle sıkıştırırken, zıpladı. Osman'ın ilkin kolu, ardından tüm bedeni uzamış, sandaldan denize akmıştı. Misinayı fırlattı. Bir eliyle Osman'ı yakalarken, ötekiyle oltayı kavradı. Sarsılan, güçle gerilip sağılan oltayı elinde tutunca, gülümsemesi daha bir arttı. Kıvançla misinayı çekmeye koyuldu. Arada bir gevşetip salıverdikten sonra, ağır ağır topladı. Her gevşemenin ardından sintinede yığılan misina büyüyordu.

Sinarıl, suyun yüzeyine vurdu. Son çırpınışları da Kâzım Reis'in ellerinde eridi. Ayaklarını eğrilere yerleştirip dikildi. Göz açıp kapayınca koca balığı başüstüne atıverdi. Kuyruğuyla küpeşterleri döve döve, kıvranan balığın pembeliği uçtu. Pullarının gümüş parıltısı, her çırpınışla biraz daha azaldı. Parıltının ışığında yanıp sönen mavi, inor damarları soldu. Kâzım Reis, bir eliyle solungacından bastırırken, ötekiyle oltasını çekip aldı. Ağzını açıp kapadı sinarıl. Gözleri bulutlandı.

Bu olağanüstü başarısını o an unutulmuşcasına, oltasını yemledi. Yeniden suya saldı. Yarım bıraktığı misinayı kavradı. Kurşunun düğümünü denetledi. Oltayı bağladı, yemledi... Osman'a uzattı... Bir sigara yaktı... Dumanlarını dudagının yanından püskürttü. Osman, oltasını babasının ters yönünde savurtuktan

sonra, sinarite bir göz attı. Can çekişmesi seyrelmişti. Yine de arada bir başüstünü dövüyordu. Dayanamadı sonunda;

-Benimki daha büyüktü, -diye laf attı.

Kâzım Reis duymamış gibi bir oğluna baktı. bir başüstündeki sinarite. Dumanların arasından güldü. Sırtını sığazlarken;

-Şükret misinayı kesti. Yoksa seni de denizden toplayacaktık.-Dedi... Sonra birden anımsamanın coşkusuyla, söylendi. -Tıpkı anan gibi... Bak şu işe sen... Bak şu başıma gelene...

Osman'ın alingan alingan bakmasına aldırmadı. Misinini tarttı. Gözleri sigarasından gün ışığına uzayıp giden dumanlara daldı... *Ligor baba, dolu sepeti güçlkle taşıyarak, kapıyı çaldı. Ümmühan kadın, yaşmağını örtünüp, seyirtti. Komşu mahallenin muhtarıyla karşılaşmak şaşırttı onu. Kapının arkasına çekilip durakladı;*

-Buyur Kalamhokidis efendi, bir isteğin mi var?

Ligor baba, aralanan kapıdan sepeti uzattı. Kaparınmasını engellemek için, hafif ilti. Gerekçesinin geçerliğini mullaka sağlama isteğinin yumuşattığı bir sesle;

-Bunu sana getirdim komşu,-dedi. Kâzım bana çok gerekecek. Yarın yollarsan çok sevinirim.

-Bizim bir şeye gereksinimiz yok kl..

-Elbette o'lmayacak. Bunca Adalı eşek değil..

Ümmühan kadın ne edeceğini bilemedi. Kapının aralığında dalıp, ayaklarının ucunda yerleşen sepete baktı kaldı. Ligor baba, kapıyı çekerken, önerisini yineledi.

-Unutmazsın değil mi?

-Unutmam..

Ligor babanın peşisıra Alaburun üstüne vardılar. Üzümler kararmış, salkımlar buğulanmıştı. Yanko, yarı yolda karşıladı onları. Kâzım'ın yüklendiği sepetin ucundan

tutlu. Bağ evinin önüne, çardağın altına masa kurulmuş. Ligor babayı bekliyordu. Efsuni, Kâzım'ı görünce, bir sandalye daha koydu. Ligor baba, hasır örgülü şarap şişesini kavradı. Kendi bardağını doldurduktan sonra, Kâzım'ın gözlerine baktı. Belli belirsiz bir yadsıma görünce:

-Bizim şarabımız gibisi yoktur vire Kâzım, -dedi. - Hem iştah açar, hem cana can katar.

Gözlerindeki yadsıma sönüverdi. Şişenin ağzından alev alev döküldü şarap. Akşam güneşinin kızılığında kabarcıklandı. Tasının kalayı pembeleşti. Çeperleri ısıdı ince ince. Dilinin ucunda, dâmaklarında, gırllağında buruk, hoş bir okşayışın tadı titreşti. Boğazından midesine lıkr lıkr bir türkü aktı. Ligor baba, açıklamasını kanıtlamaktan hoşnut, gözlerine baktı. Kıvancını belirtmekten çekinmeyen bir coşkuyla, güldü... Keyifle ağzını silerken;

-Dünyanın en iyi şarabı, Ada'nınkidir. Ada'nın en iyisi de bizimki...

Efsuni tabaklarına yemek koydu. Elli, sebzeli, tatlı yemeği unutulmuştu. Üstüste atıştırdı. Kızı tabakları toplarken, udunu kucakladı Ligor baba. Şişesini yanına aldı. Göz kapaklarının ağırlaştığını, sandalyesine iyice kaykıldığını sezdi Kâzım. Yanko ondan önce davrandı. Babası, nihavendin makamında, makam makam mayşırken yanlarından sıyrıldı. Efsuni sofrayı temizledi. İyi geceler dileğiyle, bağ evinin kapısında yıldı. Mama Fotini, tasını tazeledi. Elleri kucağında, yayıldı. Gözlerinde beğeninir ışıltısıyla, kocasını dinlemeye koyuldu. Kâzım, birden fazlalığıyla irkildi. Bakınca;

-Yanko'nun odasında sana yer yaptım, -dedi mama Fotini. -İstersen yat çocuğum.

İkiletmedi. Çardağın ardındaki tulumbadan ellerini ayaklarını yıkadı. Topuklarına bastığı tulumbacılarını kapıda eline aldı. Merdiven başındaki ilk odaya daldı. Okuldan kaçtıklarında, yağmura tutulurlarsa hep buraya sı-

ğınurlardı. Hiç yadırgamadan, ilerledi. Yanko'nun karşısında serili yatağın başında soyundu. Ak çarşafların sabun kokusuyla genzi gıdıklanarak, uzandı. Yatağın yumuşaklığında yitti bir an. Yorganı beline değin çekti. Dönüp yerleşmesine kalmadan, daldı.

Sabahın ilk ışıkları pencere kepenklerinin çizgilerinden sızarken, uyandı. Yorganı altından sıyrıldı. Aceleyle gömleğini, pantolonunu giydi.. Papuçlar elinde, kapıdan çıktı. Ayak uçlarına basarak, hayata ulaştı. Papuçlarını yere atarak ayaklarına geçirdi.. Çardağın altında ıslak ıslak gülümseyen sandalyelerden birine oturdu. Ligor baba görününce, ayağa fırladı. Ardına düşmek üzereyken, bir işaretle duraksadı.

-Üzümlerin kesilmesi gerek, -dedi Ligor baba.- Sen bağda kal...

Akşam niye bağda getirdiğini o zaman anladı. Hiç sesini çıkarmadı. Şimdiye değin dükkanda yardım etmişti. Bundan sona, bağın işlerini göreceğine daha bir sevindi. Arkadaşlarıyla birlikte olacaktı.

Ligor baba'nın gidişinden az sonra, kesici kadınlar sökün etti. Onlar, bağda sıra tutarken, Yanko'yla Kâzım, oluklu tekneyi fiçıların üstüne yerleştirdiler. Kâzım boş keleteleri yüklenerek, bağın içine daldı. Yanko tulumbarın başına geçti. Soluk soluğa havuzu doldurmaya girişti.

Üzümleri havuzda yıkayıp, tekneye verdiler. Efsuni, eteklerini belinde çemrendi.. Tekneye tımandı. Dudaklarında bir sevdâ türküsüyle, topuklamaya başladı. Mor düğmeler dağıldı. Kabuklar koyuluklarını yitirdiler. Teknenin oluğundan fiçıya sarımsı bir sıra aktı. Pembe topukların her iniş çıkışıyla, azala çoğala şırıldadı.. Mama Fotini iş alışkanlığıyla, teknenin, fiçıların yöresinde dönüp, buyruk yağdırmaya girişti.

Günlerce kesildi üzümler. Efsuni'nin dizlerinde güç kalmadı. Yorulduğu yerde, mama Fotini çemrendi. Kalın, yağlı

baldırlarının bingıldamasına aldırmadan, devindi teknenin içinde. Fiçıların üstüne tülbentler gerildi. Şıra mayalanmaya bırakıldı. Ağustos sıcağının alazı, sırtlarında, alınlarında tere battıkça zeytinleri aştılar... Kumsalı bir solukta geçtiler... Çığlık çığığa kıyıya ulaştılar... Ve iween iween denize atladılar...Daldılar zıpladılar... Birbirlerini batırıp, kurtardılar. Su fışkırtıp, gülüştüler. Canlarını acıtıp sövüştüler. Küstüler, barıştılar... Dinlendiler... Arındılar... Yeğneldiler... Yeniden bağa daldılar... Yeniden üzüm taşıdılar. Yıkadılar... Ezdiler...

Mama Fotini, en sevdikleri yemekleri pişirdi onlara... Ligor baba, asma çardağının altında, en hoşlandıkları şarkıları söyledi. Yer yer ona katıldılar. Yer yer kendi aralarında şakalaştılar. Eski fiçıların tümü doldu. Yeni fiçılar geldi çarşıdan. Mahzen fiçıları almadı.. Üstlerine tahta dizip, bir kat daha sıraladılar.

Kâzım, kulağında udun tımbırtılarıyla, yatağına uzandı. Fiçılarda mayalanan şıraların hisırtısı sürdürdü, türküler. Onlarla uyudu... Onlarla uyandı.. Son üzümle, kesip, son fiçıları yerleştirdikten sonra, ellerini oğuşturdu Ligor baba. Coşkuyla Kâzım'ın sırtını sığazladı:

-Yaşa vire Kâzım... Ayağını uğurlu geldi. Basarasız, balgamsız bozduk bağı... Yeni yeni fiçılar doldurduk. Apostol'un takası bu yıl hep bize çalışacak...

Mama Fotini, gözlerindeki beğeniyi saklamadan, kocasının kıvancına katıldı. Gençler son işleri de bitirdikten sonra, bir sepet donatlı. Mahzenin en eski fiçısından koca bir binliğe şarap aktardı. Sepeti Kâzım'ın koluna taktı.

-Hadi Efsuni, -dedi- Manastıra kadar gidin. Ben artık yokuş çıkamıyorum. Gerektiğinden fazla şişmanım. Peder Yovan'a, saygılarımı bildirin. Bağışlarına dilediğimi de sakın unutmayın. Kusura kalmazsın değil mi Kâzım'ım... Yanko babasıyla gitmeseydi sana yüklemezdim... Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Bağların arasından Yavuzaki sırtlarına sardılar. Zeytinliklerin koyu gölgesinde el ele tutuştular. Parmaklarının sıra parıltısı, avuçlarında alazlandı. Setleri atladılar... Seralara zıpladılar... İki yanı zeytin ağaçlarıyla bezeli, Manastır yoluna daldılar.

Bağlar bitti... Zeytin tomurcukları serin serin, saçlarında yellendi. Sararmaya yüz tutan çimenler, ayak bileklerini, dizlerini gıdıkladı. Bir ulu ağacın gölgesine oturdu Efsuni. Çekti, yanına çökerti Kâzım'ı... Sepeti ayakucuna bıraktı... Sapı, yanık derisinde bir kızartı kabartmıştı. Hemen gördü Efsuni. Elini uzattı. Kolu kaptı. Kızartının alazını serin dudaklarıyla emdi. Kolunun ocağa düştüğünü sandı Kâzım. Çekme gücünden yoksun, gözlerini kızın kıvrık saçlarında dolandırdı. Göğsüne ulaşan yangının coşkusuyla, avucundaki eli sıkı. Parmaklarındaki sızı, yüreğine çıktıkça, tutkuya dönüşlü Efsuni'nin. Buruşan yüzü yayıldı. Gözleri yumuldu. Dudakları ılıdı ilkin. Sonra tüm alazı emmenin ısıısıyla kızardı, ıslandı, balkıdı... Başı göğsüne yaslandı delikanlının. Kulağında gök gürültüsüyle yankılandı, yüreğinin atışı. Kendi yüreğini tuttu, çıkıp gitmesini engellemek isteğiyle. Eğildi Kâzım... Sarıldı Efsuni. Ak teni, bir yelin ürpertisinde ısındı, pembeleşti. Tepelerde bir kuş öltü... Yamaçlarda bir su şırıldadı... Eteklerde bir jel hışırdadı. Yolun üstünde, ayak tapırtıları erişti kulaklarına. Boynunu büktü Kâzım. Acıyla gözlerini kırıştırdı. Güçlülükle doğruldu. İstemezlikle çekıştirdi kızı...

Direnmedi Efsuni. Soluklandı bir iki. Gözlerinin tüm sevecenliğiyle, Kâzım'a baktı aşağıdan yukarıya. Göğsü inip kalktı. Memeleri entarisinin altında dımdık kabardı. Ayaklarını altına aldı. Kâzım'ın çekıştirmesine uygun devinimlerle, ağır ağır doğruldu. Tüm ağırlığı bedeninde yansıdı delikanlının. Aralandılar... Kâzım, bir eline sepeti aldı. Bir eline Efsuni'nin ince parmaklarını... Davrandılar!.. Uzun bir koşuyu bilirmişcesine durakladılar ilk adım-

larında. Birbirlerine baktılar. Gözlerinde gördüklerinden sevinçli, zıpladılar. Birbirlerinden kopmadan, hızlandılar. Taşların üstünden sektiiler. Arklara girip çıktılar... Pınar düzlüğünde yan yana durup, gövde gövdeye yaslandılar. Döndüler... Ağaçların griliğini, bağların bozarını, toprağın tozarını, denizin mavisini, adaların akça mermer bozunu yudum yudum içtiler...Şıştiler, şıştiler... Sımsıcak bir birlerinin içine girdiler... Bir dalganın uyumunda denize serpildiler... Bir bulutun kanadında göklere çekildiler... Yağmur oldular yağdılar... Çiçek oldular açtılar... Kendi ısılarında kavruldular... Sonra dupduru, apaçık, tutkulu bakışlarını yüreklerinde kenetlediler. Ağır, kararlı, güçlü ve sevdalı, höyüğü döndüler.

Keşiş Yovan, alışkanlığıyla, ikisini de kutsadı. Mutluluk dileklerini sundu Rab İsa'ya.. Ne Efsuni gülümsedi, ne Kâzım lasalandı. Sepeli verdiler. Yovan'ın dişsiz ağzında gevelenen sözcükleri dilek diye derleyip, yokuş aşağı sar-kwerdiler.

Bağ dönemecine geldiklerinde nefes nefese duraladı Efsuni. Delikanlının gövdesine sarıldı. Terli yanağından öptü... İnce belini sıkı Kâzım. Saçlarını okşadı. Ellerini avuçlarına aldı. Gözlerinin maviliğinde, yüreğini yıkadı.

-İyi ki, babanı öldürmemişim Efsuni, -dedi. - İyi ki, öldürmemişim!..

Bağ bozumu sona erdi.. Kış bastırdı.. Deniz kö-püklenip kabardı. Fıçılar mahzenin dengeli serinliğinde aktarıldı.. Kâzım Ligor babanın oğlu, mama Fotini'nin kuzusu, Yanko'nun kardeşi, Efsuni'nin herşeyi oldu... Rasim efendi, gömütünde unutulmadı ama, Kâzım'ın yüreğinde yepyeni tohumlar filizlendi. Efsuni'nin gözlerindeki nem, Kâzım'ın yüreğinde bulut oldu. Ümmühan kadın, oğlunun kıvancından mutlu, Ligor babaya duaya oturdu.

Her yalnız kalışlarında konuştular. Her ko-

nuşmalarında kararlaşturdılar... And içtiler... Söz verdiler... Ellerinde, gözlerinde, dudaklarında, yüreklerinde birleştiler...

Ne Efsuni, mama Fotini'ye bir şey diyebilirdi. Ne Kâzım, Ümmühan Kadın'ı Ligor babaya gönderebilirdi...

Ümmahan kadın ikirciklendi oğlunun suskunluğundan... Mama Fotini kaygılandı, kızının durgunluğundan... İyi komşular olarak, birbirlerine dert yandılar. Biri kızı, gençlerle ilgilenmiyor, diye üzüldü. Biri oğlu, evlenmenin sözünü etmiyor, diye dövündü... İkisinin de aklına gelmedi, olguya dönüşen sevdâ... İkisi de bir türlü birini damat, birini gelin olarak benimsemediler.

Duyduklarına inanmadı Efsuni.. Gördüklerini düşeyordu Kâzım. Ne dilleri çözöldü bu devinmede. Ne yüreklerinin alazı soğudu. Dükkana gelip gidenler çoğaldı. Ligor baba kağıtlar yazdı. Yerler konuşuldu. Binalar saplandı. Kağıtları mühürledi imzaladı. Kimsenin ağzını bıçak açmıyordu. Açmıyordu ya, yine de kulaktan kulağa sözler uzanıyordu. Değişim diyorlardı. Her an boşa çıkacak bir kaygının acısıyla kuranıyorlardı. Kimse gitmek istemiyordu. Kimse yeni bir yurdun hevesine kapılmıyordu. Eski defterler açılıyor, eski anılar laptaze ortaya çıkıyordu. Deli Keşiş Yovan, mavi damarları kavak dalları gibi derisinin üstüne fırlamış kollarını göğeye kaldırıyor. Çengele dönmüş parmaklarını güçlölkle yumruklaştırıp, göğsünü dövüyor;

-Biz İsa'dan önce burdaydık. Muhammed'den sonra burdayız... Kimimiz Müslüman doğduk, kimimiz Hristiyan. Kimimiz din değıştirdik, kimimiz aslımızı unuttuk. Yine de kardeş kaldık. Ayrı dinden de olsak, kulluğumuzu bildik. Burası bizim. Bin yıllardır, yüz yıllardır bizim. Ayrılığımız, aykırılığımız olmadı. Kız alıp verdik. Dostu düşmanı belledik. Hep biz kaldık. Bizim kaldı burası. Yine de bizim

kalmalı Gidelim Ankara'ya... Mustafa Kemal Paşa'ya... Selanikliymiş duyduğum. Yurt özlemini bilir. O yurdundan kopluysa, hizi koparmasın yurdumuzdan. Biz buralıyız, diyelim. Taşımız, toprağımız bildik. İnsanınız, hayvanımız, lanıdık... Ayrı dinden bile olsak, akrabayız. İnsanız. Elimiz, kanunuzla buraya bağlıyız... Değiştirtelim kararımızı. Büyük adam, insan adamdır. Duyar bizi. Anlar yüreğimizi... Kalın, der... Madem isteğiniz bu, kalın. O güzel evler, o bakımlı bağlar ören olmasın. Yazık!..

Kurullar toplandı.. Kancabaşlar, lakalar, vapurlar gelip gitti. Bir umut coşturdu tümünü. Bir ölüm suskusu çö-reklendi... Sonunda gidiş kesinleşti.. Kimse kalın de-memişti onlara. Yunanistan'a gideceklerdi.. Sürekli er-telenen karabasan, gelip yığıldı üstlerine... Bir vapur gelecek tümünü alacaktı..

Ligor baba, durmaksızın Ada'lıların eşya, yapı toprak listelerini çıkardı. Kendi işlerini hep geriye bıraktı. Va-purun çevre adalardakileri götürdüğü haberi yayılınca, ha-zırlığa durdu.

Bir hançer saplandı Kâzım'ın yüreğine... Bir satır pa-raladı Efsuni'nin bedenini. Suskun, acılı, umutsuz otur-dular sofraya... Şaraplarını yudumlamadılar. Ekmekleri dilindiği gibi kaldı.. Yemekleri tabaklarında soğudu... Ne Ligor baba, udunu istedi. Ne Yanko şarkı söyledi... Ne mama Fotini, ellerini kucığına alıp, bekledi.. Üzümler as-malarda çürüdü. Fıçılar boş gözlerle baktılar mahzenin alacakaranlığına.. Ligor baba, ilk kez tümünden önce dav-randı. Küskün küskün kalktı sofradan. Mama Fotini acılı acılı kocasını izledi... Yanko, anlamsız anlamsız süzdü kardeşiyle, arkadaşını. Yarı esneyerek yalağına yöneldi.

Mutsuzlukla baktı Kâzım. Umutsuzluğunu aktardı Ef-suni. Elleri birbirlerine kaynaştı. Yürekleri parmaklarının ucunda çaynaştı.. Başını Kâzım'ın göğsüne dayadı Ef-suni. Bir koluyla, kızın omuzunu sarmaladı Kâzım. Aynı

anda kalktılar. Aynı anda zeytinleri geçtiler. Aynı anda açığa demirleyen vapurun ışıklarına baktılar. Durakladılar. Bir hıçkırık kanştı dalgalara. Vapurun sarı yakamozlarında uzadı, uzadı, saç gövdesine yapıştı. Bir kültürtü şimşekleşti Kâzım'ın bilincinde, eli halata ulaştı. Yalpalayarak yaklaştı sandal. Küpeştesinden yakaladı Kâzım. Dikildi.. Durakladı... Ardındaki gölgeleri saydı... Bakındı.. Ligor baba, mama Fotini Yanko, yanbaşılarında, hıçkırıyorlardı Acıyla baktı onlara. Acıyla Efsuni'ye çevirdi bakışlarını. Tek sözcük diyemedi. Öyle bir zaman saplanıp, vapurun ışıklarına sövdüler içlerinden. Kâzım boynunu büktü. Efsuni başını eğdi. Onlar dönüp, bağ evine yöneldiler. Kâzım, suskun oracıkta dikildi. Ayak sesleri, kulaklarında gümbürdedi. Bağ evinin ışıkları söndü. Kıyı boyunca yürüdü... Burunu döndü.. Koyu geçti... Bergoz yıkıntısının kıyıyla birleştiği yerde durdu...

Alaburun'a doğru baktı. Vapura bir göz attı. Bergoz boyunca yürüyüp, yıkıntının üstüne oturdu. Deniz taşlara vurdu. Dönendi, yine vurdu. Yüzü ıslandı Kâzım'ın. Yanakları allandı. Gözlerinden töperlenen iki damla yaş, sakallarını gıcıkladı. Efsuni'nin hıçkırığı, yüreğini burda yakaladı. Hıçkırdı Kâzım... Dalgalar, hıçkırığına katılarcasına, taşlara vurdular... Ellerini suya soktu. Yüreğinin yangınını suda söndürmeyi denedi. Başaramayınca, suyu serpeledi. Braktı kendini. Ağladı...Ağladı... Kuruyan gözlerinin, vapurun ışıklarına çakılı kaldığını neden sonra sezinledi...

Bergoz ucundan denize kaydı. Kendi kulaçlarının sesinden ürktü. Ağırlaştı. Elbiselerinin ıslaklığında kollarının gücü çatıştı. Küçük küçük kulaçlarla, vapurun yanına yaklaştı. Çevresini kolaçan etti. Ne gözcüler kıpırdıyordu, ne yolculardan bir ses geliyordu. Vapur, bordasında sıprdayan suların ninnili salantısında, dingin duruyordu. Işıkların sarı izleri, dört bir yandan fışkırıyor. Kâzım'ın iki

yanından birer bıçak izi gibi uzayıp gidiyordu. Demir zincirine tutunup nefeslendi. Suskunun göbeğinde yalnızlığını duydu. Tüm gücünü kollarına topladı. Kulaç kulaç yukarı ağıdı. Islaklık, çamaşırlarından beline doğru aktı. Paçalarından, ayaklarına sızdı.. Ordan da denize... Yükseldi.. Bedeninin taşınmaz ağırlığıyla durakladı. Bacaklarını da zincire doladı.. Nefeslendi... Küpeştede zonklayan ayak sesleriyle ürperdi.. Hızını artırdı.. Ayak sesleri yaklaştı. O ivecen tırmandı.. Ayak sesleri, yaklaştı, o loçaya sığındı. İki kişi küpeşte korkuluğuna dayandılar. Biri vapurun bunca kişiyi alıp almayacağını sordu... Öteki almaya zorunlu olduğunu söyledi... Bir yel, ıslaklığı dondurdu. Kollarının gücü azaldı. Bacaklarında bir sızı belirdi. İyice sarıldı zincire. Sıkıca sokuldu loçaya.. Zincire bir izmarit çarptı. Kıvılcımlar çevreye dağıldı. Kızıl bir göz, demirden, denize kaydı. Deydiği anda yitti. Sesler kesildi. Ayak tıptırtıları uzaklaştı. Derin bir nefes aldı. Loça ağzından içeri kaydı. İvecenlikle herbir yanı taradı. Hırça mapa halatların ardına sindi. Görülmediğine inanır inanmaz, güverte boyunca ilerledi. Öüne ilk gelen can fiilikasının muşambası altına dalıverdi. Ordan buraya gelmek, bedenini kızdırmış, ıslaklığını unutturmuştu. Muşambayı örttü. Birden mutluluğun coşkusuna kapıldı. Birden yorgunluğunu duydu. Gevşedi... Yumuşadı.. Gözlerini kapadı... Uyudu...

Bir kaygıyla izledi gürültüleri. Demir virasının şangırtıları, bir şölenin türküleri gibi şenlendirdi kulaklarını. Coşkusunu doruğa ulaştı. Bakla bakla çekildi demir. Gece karanlığında saklandığı loçaya karış karış yaklaştı. Bitmeyen bir bekleyiş titremesi sardı bedenini. Sirtine eğrileri gıcırdadı. Korkuyla büzüldü. Ağlaşmalar, güvertedeki ayak tıptırtıları, coşkusunu yineleyen türküler oldu... Vapur bedenine uygun bir titremeyle kıpırdadı...

Motorlar sustu... Vapurun devinimi durdu... Denizin şapırtısı arttı.. İvecen ayak sesleri güverteye doğru aktı... O yana, bu yana gidip geldi koşuşmalar... Bir şey aradıklarını hemen anladı.. Büzüldükçe büzüldü filikanın içinde... Teninin ısıyla kurumuş çamaşırları alabilcliğine buruştu... Bir el kaldırdı filikanın muşambasını.. Bir el çekip aldı Kâzım'ı büzüldüğü yerden.

Suskun, dikildi.. Kollarını kavrayan kolların arasında, boydan boya güverteyi geçti. Yolcuların bakışlarını topuğunda sürükleyerek, merdiven başına geldi. Başı yerde ilk adımı atarken, Ligor baba yanına sokuldu. Yaşlı gözlerinde acılı bir kopuşun hıncı yanıp söndü. Omuzunu sıktı Kâzım'ın. Hıçkırıklarını güçlükle tutarak, saçlarını okşadı:

-Yapmayacaktın oğlum!.. Buna izin yok, - dedi.

Tüm bağırış çağırış bir anda durdu. Topuğundaki bakışlar uzaklaştı. Yolcuların başları, önlerin düştü. Candarmalar devinimsiz kaldı. Başını kaldırdı Kâzım... Ağzını açıp kapadı.. Gırtlığına yapışıp kalan s'esini diliyle kazıdı. Güçlkle fısıldadı:

-Baba!..

Kendisi duymadı ağzından çıkanı. Ama dağ taş işitti. Ligor baba kulak zarlarının palladığını sandı. Candarmalar irkildiler. Kaptan tam yol dememek için kendini güç tuttu...

Neden sonra toparlandı Ligor baba. Neden sonra gözlerinde katmerlenen acıyla sarsıldı;

-Geç kaldık yavrum, -dedi. -Üçümüz de çok geç kaldık...

Dört kişi güçlükle kavradılar Efsun'ı.. Güçlkle aralarına alıp, tutabildiler. Ligor babanın sözcükleri uzadı. Topuklarına dizlerine, kalçalarına, kulaklarına swaştı. Uza-yan susku, dondurdu tümünü. Candarma birden görevini arımsadı. Kollarından sıkıca tutup, merdivene yönelirken, acısını belirtmeden duramadı;

-İhbar olmasaydı!..

Ağır ağır indiler. Onlar sandala ayak basar basmaz, merdiven çekildi. Efsuni'yi kavrayan kollar gevşedi. Fır-layıp trabzanlara asıldı kız... Kayık açıldı Vapur ma-kinalarını faryap etti.. Uskur kendi ekseninde döndü. Dal-galar şaşkın şaşkın durakladılar. Deniz karıştı Sarardı.. Yosunlandı... Kabarcıklandı.. Deniz anaları pelle pelle sı-rılırlar. Vapur açığa, sandal limana yöneldi.. Kâzım, göğsü boşalmışcasına laçüstüne çöktü..

Birden, bir kaynaşma belirdi vapurun güvertesinde. Kollar uzandı, boşluğa. Zıplayan birini yakalamak tut-kusuyla, sallandılar... Sonra bir silah pılladı Can-darmalar, hemen silahlarına davrandılar...

Suya gürültüyle bir şey düştü. Candarmaların atışları, tomistana hazırlanan vapurun, ilerlemesine neden oldu. Çıgıkları denizin üstünde uzayıp, kıyıya vurdu. Kâzım, suya atlayan Efsuni'nin ıslaklığıyla titredi. Olgı, bilincinde dondu bir an. Kendiliğinden zıpladı Kendiliğinden akı-verdi suya.. Sandal yalpaladı Candarmalar birbirine tu-tundu. Sonra topralanıp, nişan aldılar...

Kâzım, kendisiyle yarışarak Efsuni'yi kaptı. Birlikte dalıp çıktılar. Kıvrık saçları, yüzüne, ensesine dümdüz sarkmıştı. Yanaklarının alı suyunu serinliğinde solmuştu. Vapurdakiler, tümü bir noktaya, iki gencin sarmaş dolaş görüldüğü yere yığılmışlardı Sandaldaki candarmalar. Parmakları telikte, bir olumsuzluğu engelleme kay-gısındaydılar. Kıyıya toplaşanlar, kendilerince bir öykü canlandırmanın, gevezeliğine vurmuşlardı Sandal bir yarım döngü çizdikten sonra yaklaştı İlkın Efsuni'yi verdi Kâzım. Sonra kendisi tırmandı. Ne kimse bir söz etti, ne gençler ağızlarını açtılar. Baş üstünde yan yana oturup birbirlerine sarıldılar... Hamlacı küreklere asıldı Kı-yıdakilerin öykülerini noktlayan, alkışlar arasında Ber-goz'u geçtiler.

Mutluluğun doruğunda daldı Kâzım. Efsuni'nin Afsun oluşunu. Osman'ın doğuşunu... Büyüyüşünü... İlk avına çıktığı bu günü düşleyerek, gözlerini kapadı. Misina parmağını sarsalayınca, doğruldu. Gözlerinden taşan bir serda türküsü, misinada çizgileşip, denize aklı Sıçradı Osman... Ollasına vuran balığı kaçırmamak iweceriliğinde tepindi. Babası dalgınlığından sıyrıldı. Misinanın dirençle titreştiğini sezinleyince, oğlunun sırtını sığazladı. Her an yardım etmeye hazır, balığı çekmesini bekledi. Balığın çırpınışları, bordada alkış oldu... Müzik oldu... Osman'ın kulağını doldurdu. Çığırılkan bir havanın yaygarasında toparlandı. Çevresine bakındı.. Son gezginleri dolaştıran bir motor, Prastos koyundan sıyrıldı. Coşkuyla bağrıışanlar, yün ceketlerini bellerine bağlamış yaşlı başlı insanların daracık güverlede çalkalanmalarını seyretti bir süre. Alnında biriken teri ceketinin yeniyle sildi.. Durakladı.. Ceketini çıkardı. Kalladı. Dirseğindeki deliğe parmağı takılınca; «Yenilemek gerek», diye düşündü. «Ben hiç görmemiş gibi davranıyorum. Doğru değil.. Şu voliyi bir alalım... Doğru Mahmutpaşa'ya..» Dizlerinin üstüne bastırdı ceketini. Kallanmış olarak avuçladı. Ardına bakmadan başaltına yerleştirdi. Eli kapaklı sepete deydi. Kapağını açmayı, içinden şişeyi çıkarmayı geçirdi.. Biraz daha yol almak kararıyla, yutkundı. Elini sepetten uzaklaştırdı. Ceketiyile oyalandı bir an. Ayırımında olamadan küreklere yapıştı...

«Boşuna değildi demek, Partallığınız her yanımızdan açıyor. Yoksulun boynu bükük olur, derler. Nasıl da doğru... Yoksul bile, yoksulu koruyor. Kimbilir kimin, hangi yoksulların çocuklarıydı beni kışkıştıranlar... Kelli fellilere efendim derken, bize ulan diye çıkışanlar!.. Andolsun ama... andolsun... Şu voliyi bir alayım. Motor olmazsa, mermer lakalarından birine alladığım gibi, ver elini İstanbul... Lacivertleri cektik mi gıcır gıcır, biz de yük-

seliriz. Bize de efendim der onlar... Uzalırın kimliğini su-
hayın önüne... Oğlumu göreceğim derim. Ezile büzüle değil
ama. Lacivert takımların parıllısını gözlerine sokca sokca...
Efendi olduğumu belirte belirte... Oğlum burda. Onu, gö-
receğim, derim. Bakalım o zaman da..." Elini suya soktu.
Yele verip denetledi... "Tam havasına düştün Gâvur...
Islak parmağın yelde böyle tatlı tatlı kaşındı mı, akın var
demektir. Bir de varsa... Bir de vurursak... Vuracağız.
Başka yolu yok bu işin. Tüm yolları, tüm alcıntılar, tüm ge-
çitleri bir bir dolanacağız. Denizin dibine girse uskumrular
hürp diye çıkaracağız. Çıkarıp dolduracağız motoru...
Sonra, ver elini İstanbul..." Gezi motorunun hoparlörü, Ka-
radeniz havasını zıplattı dalgaların üstünde. Alaburun'u
dönmek için açıldı. Sesler daha bir yakınlaştı. Motordan el
sallayanlar oldu. El salladı onlara. Havadaki eli, ihsan
Reis'in omuzunu buldu. Horonun ortasında gövdeleri dim-
dik, salt bacaklarının oynaşmasıyla, kemençeye uydular.
Açıla kapana, döne zıplaya çınarın altını doldurdular.

Setlere dizilenlerin arasında dolandı gözleri. Ruhsar'ın
parıldayan bakışlarına saplandı. Horon döndü... Ruhsar'ı
yitirdi. Bakışlarının anlamını düşündü uzun uzun. Düş-
üncesi belinde güç, ayağında hız oldu. zıpladı tepindi...
Coşkuyla kaygı geldi gitti çiyalarında. Aynı anlamı ye-
niden yakalamak tutkusuyla bakındı. Bulamadı. Araş-
tırdı... Ya yer değiştirmişti Ruhsar... Ya Osman, yerini yi-
tirmişti. Kendini kemençenin ezgisine bıraktı. Ayaklarının
altındaki sert toprağı duymanın kıvancıyla tepindi. "Böyle
baktı mı, bir şeyler söyler bu kadın. Anlamayınca kırılır...
Küser... Suratını asar. Gözlerini indirir. Bakmaz deniz
mavisi gözleriyle güleç güleç... Anlamını kavramalı...
Mutlaka kavramalı ve yanıtını zamanında vermeli. Yoksa
halimiz dumandır. Şarap iyi... Ezgi de... Kemençenin coş-
kunluğunu kişinin başına vuruyor. Oynamak geliyor için-
den... Ulan!.. Ulan sakın, horona katmamı beklemiş ol-

masın... Öyleyse yandın Gâvur. Yandın ki, dumanını sen bile göremeyesin... Yok bire... İsteseydi, gelir katılırdı. Verirdi yumuşak omuzunu, nasırlı parmaklarının arasına. Ya da kınalı parmaklarının arasına kısıtırıverirdi küt parmağını... Birlikte oynardık. İznimi beklemiş olmasın. Bekler... İnce karıdır. Her zaman işin en incisini düşünür. Sezmeni bekler. Sezdin mi, nasıl da güler. Sessiz, kıvandırıcı, aydınlık... Tıpkı, denizde yansıyan ayın ondördü...» Düşüncesiyle, hızını artırdı. Kemeçenin sesi, geçitlerde, çiyalarda tıpırdadı... Yüreklerinin güm-bürtüsünde gürledi... Çevik bedenlerinin titreşiminde çağladı... Toprak her tepişinde, bedeni kaplatan bir yarıla kanıtladı varlığını. Horon alabildiğine hızlandı. Osman, bilincinde uyumladı ayaklarını. Küçük parmağının sıkıldığını neden sonra sezinledi. Göz ucuyla baktı İhsan'a... Çöktüler. Ayakları dizlerinden bağınısızmışcasına öne atılıp, geriledi. İhsan, başını kuşağına yaklaştırdı; «Çıkacaksan, gecikme,» dedi...

Ezginin kıvancı durgunlaştı... Çıyanın coşkusu ağırlaştı... Osman'ın tutkusu kararlaştı «Çıksak ne bire İhsan Reis... Marmara umudumuzu çoktan derinliklerine gömdü. Balıklar tükendi... Kurudu içine tükürdüğümün denizi. Akıntılar boşa aktı geldi boğazlardan... Biz boşa bekledik geceler boyu... Bunca zamandır tek iz görmedim. Tüm dölekleri, tüm koyakları dolandım. İt gibi kokladım her birini, şahin gibi gözledim. Yok... Balık yok denizde... İşimiz bitti artık. Sen geri ver ucuza kiraladığın Kurum teknesini... Ben bir iş arayayım kendime... Balık tükendi, biz de tükendik. Bari boşuna kira ödeyip durma. Elin adamı üç tekneyi birden buyruğunda tutuyor, bizim Adalılığımıza sığmaz falan deme. Ver gitsin El Balık'ın teknesini. Alıp uskurunu, analarının bilmem neyine soksunlar... Şimdiye kazandığın tükenmeden başka bir işe yatır. Bir mermer takası yaptır... Bilemedin, şurdan bur-

dan denkleştirip, arsaya yatır. Ya da tatillerini geçirmeye gelenler için gezinti teknesi donat. Bakarsın, postada İsmail'den de bir sıra kaparsın, kışın bile çalışırsın...Olmadı, üstüne geçirttiğin topraklardan birinde motel kur... El yoksulu kadar aklımız yok mu bizim? Hep birbirimizi mi kazıklayacağız? Biraz da yabancılar otursun kazığımızın üstüne... Ada, yeryüzünün en verimli yeridir Reis... Tasan olmasın. Bir yerden keserse umudumuzu, başka bir yerden çuvalla verir... Dinle sen beni. Bu iş yattı... Geçen yıldan bu yana ağız tadıyla bir voli vuramadık. Ben sandalın kalafatını güç kurtardım. Sen teknenin kirasını... Böyle boktan iş olur mu? Açığa da çıkamıyoruz hanıdır... Yunanlı kruvazörler önümüzü kesiyor. Öleceğiz bu gidişle arkadaş. Marmara öldükten sonra, bize yaşamak zaten yaraşmaz ya, bizimki de söz gelişi işte... Boşver kıskırtıp durmayı. On gündür gözlerini göverdi. Gecenin karanlığında akın kollamak nedir, bilir misin? Bilmezsin... Nasılsa Gâvur Osman gibi bir avanağı yakalanmışsın. Ayaz demez, poyraz demez denizin tüm nazını üstlenir. Buldu mu akını, bir seslenir... Yetişir, tekneni balıkla doldurursun. Sonra da ver elini İstanbul halı, pazarlığa oturursun. Bize de bir el kiri... Bak, şimdi bile kendimden çok seni düşünüyorum. Seni kollamayı görev sayıyorum. Sayıyorum ya arkadaş, aldırma sen. Bu voli bana gerekli. Bunca gereksinimi de, denizden başkasının karşılayacağını unuma... Marmara anamız verimlidir... Bakına arada kızıp sövmemize. Gönlü gani velinimetidir... Vermez vermez de, bir de veriverdi mi, kürekle, kucakla, motor dolusu verir. Bizi denize tutkun eyleyen de bu yanıdır ya.

Kırk kez canımızı alsa da, bir kez yüzümüze güldü mü unuttururverir tüm acısını. Yani anlayacağın yarısı ekmek parasıysa bu acının. Yarısı da tutkudur. Öyle bir tutku işte... Gecenin içinde yıldızların ilil ilil denize yağmasını

bir kez gördü mü insan, bir daha kopamaz ondan. Biz ise buna her gece tarıgız desem, yalan olmaz. Bir gizdir bu. Bizimle, denizin, göğün arasındaki bir büyü. Başkası bilemez... Anlayamaz... O yüzden de, başkalarına anlatılamaz... Bağrında püfür püfür, yıldız-karayel-gündoğusu... Altında şıpır şıpır, yaşamın anası su... Üstünde ıslıl ıslıl, yüce gökyüzü... Sandalının bir yalpası vardır... Yüreğinde düğün kurar... Her akının bir salpası vardır... İğribına dernek derer... Alır başını gidersin İhsan Reis... Alır başını denizin dibine... Göğün ucuna... Mutluluğun doruğuna çeker gidersin... İnan...

Sen bunu bilir misin?»

İhsan, Osman'ın sessizliğinden iyice kuşkulandı. «Öyle ya, kafayı çekti. Keyfi de yerinde. Kaç gündür de boş döndüğüne göre, bırakıp gıtmemesi doğal...» Kaygılandı. Söylediklerini duymamışcasına, horon tepmeyi sürdürüyordu Osman. Kıvançlı, coşkun ve iker-ciksiz... Dayanamadı... Kaygısını rakını haline getirdi sözcüklerinde. Bir pundunu yakalayıp; «Ton başına üç yüz çalışır» dedi...

Az daha oyunu şaşıyordu Osman. Zorlanarak toparlandı. Gözlerini kırıştırdı. Anlamsız anlamsız baktı İhsan'a bir pundunu bulup. İhsan'ın gözleri, sözcüklerini yineledi... Başını onay anlamına eğiyorken, durakladı. «Düğün, Recep'in. Kardeşten öte arkadaşımın. Onur konuğuyum. Daha bile ileri... Düğün sahibiyim. Çağrılarn çoğunu ben yaptım. Konukları ben karşıladım. Şimdi bırakıp gidersen. Değil üçyüz, bin versen, düşünmem gerek. Bunca zamandır, hatırmızı sormayan akın, bu gece üşüşmez ya... İnsan, dostlarıyla öğünür Reis. Parasıyla değil... Paranın geçmediği yer vardır. Recepte, benim aramda olduğu gibi... Siz paralıları anlamazsınız bunu. Belki paralı olduğu için Recep bile anlamaz... Yok anlar o... Benim arkadaşım Her zaman anlamıştır. Siz

anlamazsınız. Tüm ötekiler. Çünkü, sizin dostunuz paradır. Dininiz imanınız. Gâvur Osman hiçbir zaman sizin gibi olmadı. Recep de... Olmadığı için iyi düşünmek gerek. Bin tonluk bir volinin payı bile, onun yüzünü şöyle bir buruşturmasına değmez. Osman beni en mutlu günümde bırakıp gitti deyivermesini karşılamaz denizin tüm balıkları... Ya bu gece bir akın olursa? Bunca umutsuzluğun sonu, bu gece gelecekse? Parayı bir kıyıya koy İhsan... Balıklar çeker gider dinime imanuma... Çanak kaleli... Yok onlara bir şey değmez... O zamana ay çıkar, gümüş gülücüğüyle... Yunanlı ıgribını attı mı, alaya oturur. Bizim ustalığımızdan kuşku duyar. Ulan, Marmara balıkçıları' hepten gebermiş, der. Gebermiş ki gaslini dalgalar aldırınmış... Namazını balıklar kıldırınmış. İçlerinde bir tek usta sağ kalsaydı, bu akın boğazı geçip gelemezdi. Yokluğu anlarım reis. Akın yoksa, balık yumurtlayacak değiliz... Ama, varsa, gözümüzün içine baka baka akıp geçmesine dayanamam... Recep anlar bunu. Hak verir... Bilir bu tutkunun ne olduğunu... Sız reisler bilmeseniz bile, o bilir... En azından anlar beni. Kırılmaz... Kaç zamandır tek voliye kaldığımızdan bağışlar. Bağışlayacağını bildiğimden, nasılsa gidecektim. Sen üçyüz vermesen de... Hatta hiç para vermesen de... Sade tutkumdan... Tutkuyu anlar mısın İhsan Reis? Anlarsın evel... Para tutkusunu anlarsın. İşte bizimki de öyle bir şey... Belki, daha bile fazla... Fazla olduğundan da en sevdiğin insanın şölenini bırakıp gidebiliyorum. Hem de en coşkulu gününde...» Rahatladı... Çıyadan doğruldu. Hızla horona uydu... «En sevdiğim» sözcüğüyle sezinlemeden, Ruhsar'ın gözlerini yakalamaya yekindi... Bulamayınca, deminden beri arandığını ayrımsadı. Şaşırdı... «Nereye gitti bu yahu? Az önce gördüğüme kalıbını basarını... Yoksa kendimi mi aldattım? Mümkün değil!..

Yeryüzünde hiçbir kadının gözleri, onunkiler gibi duru ve anlam yüklü değildir... Denize benzer... Salt bakışlarıyla anlatır herşeyi. Hem de hiçbir sözcüğün anlatamayacağı kadar açlık olarak. Belki ben anlamak istediğimden. Belki doğrudan yüreğime seslendiğinden... Ne olursa olsun, anlatır ya... Öyleyse yanılmadım. Demin baktığınızı oydu...» Dirençle araştırmasını sürdürdü. Sonunda yanılmadığının güveniyle kasıldı. Orda, nar ağacının dibindeydi. Sırtı oynayanlara dönük, bir şeyler yapıyordu. Hep gözlerini aradığından, rastlayamamıştı. «Gözlerim eskisinden güçlü. Kuşkularımı boş... Acaba yarıldım mı, diyorum. Her gece ay doğarken, balıklar aktı geçti de, ben mi kaçırdım, diyorum. Oysa biliyorum ki; Akın olsa, gözlerimden çok önce, saptarım... İlkin ruhum sezer... Ta sinirlerimin ucunda bir karnıcalanma başlar...Ağır ağır belime, yüreğime, tırmanır...Kulaklarım zonklar...Tenim titreşir...Denizin durgunluğu devinir... Her hücrem duyarga kesilir... Ve her ayrıntı, görüşümde davullar çalar... Bir denizde böyle olurum ben, voli yakınlaştığında. Bir de Ruhsar'ın bakışlarının etkisinde... Yanılmam ikisinde de... Şıp diye anlarım, dediklerini...» Tutkusu iyice kabardı. Horon kolundan fırlayıp gitmek isteğiyle tutuştu. Denizin üstünde sarkmaya başlayan güneşi gözledi. «Zaman daraldı», diye düşündü. «Gideceksek, horondan kopmak gerek».

Koptu... Onları oynamaya bırakıp, başı yerde rıhtıma yöneldi. Yeniden baktı göğe. Güneş Şarköy, Karabiga arasında denizi kana boyanmıştı. Kan yayıldı. Dalgaların üstünde koyulaştı. Derinlere daldıkça ince ince dağılıp, ayrıştı. Sarıandı. yeşillendi. morlandı... Uzandı geldi. Sandalın bordasına yapıştı. Nefeslenip daldı. Uzaklara, denizin bilinmezliklerine saplanmak amacıyla, aktı geçti.

Gözlerini kıstı. Dalgalarda oynayan, denizlerde ayrışan ışınlarla yıkadı bir iyice. «İşte mayalarına bu Gâvur.

Tutku bu... Şu güzelliği bir burda bulabilirsin. Bir burda böyle dinginleşir insan, dediğin. Hele bir de voliyi vurdun mu?» Günün ışınlarıyla bezenen denizanalarının renk şölenine daldı bir süre. Daha saydamlaştıkları sanısıyla gü-lümsedi. Elini uzatıp, okşamamak için kendini güç tuttu. «Zamanı değil Osman. Güneş batmadan ilk nirengiye ulaşmalıyız. Dayan bakalım». Asıldı küreklerle. Sudan gözlerine yansıyan renk cümbüşü, kızıla dönüşerek soldu. Dalgaların yakamozları çoğaldı. Sarardı sular. Pırıl pırıl bir sarılık iğneledi göz bebeklerini. Ağardı ardından. Griye, beje dönüştü... Güneş uzaklaştıkça, ağartı ılıt ılıt bulutlandı... Koyulaştı... Tepelere baktı Osman... Pi-siliraki üstünde, bir gümüş tacın salındığını gördü. ağar-dı Tozlandı... elini uzatsa geceyle gündüzün çatışmasını yakalayacaktı!.. İnceldi... İnceldi... Kararmaya başladı... Su toprakta nasıl yürürse dalga dalga, karanlık da ay-dınlığın üstüne öyle yürüdü. Denizln maviliği iyice ko-yulaştı. Göğün alacası, denize yansıdı. Sandalın omur-gasında bir tıkırtıyla zıpladı. Bakındı. Tıkırtı, sürtünmeye dönüştü. Koca bir kütük fırladı kıçtan. *Bedenlerinin tüm gücüyle yüklendiler kayaya. Altına yerleştirdikleri odunlar döndü. Arkadan kırtılan kütük, önü boşa aldı. Elindekini o boşluğa yerleştirdi Osman. Arkadakini kaptı Rüstem. Ağır ağır kıyıya yaklaştılar. Sıratlarında şapırdayan teri silerken, nefeslendiler. Dönüp, kayayı çıkardıkları yere baktı. Kalwerengi toprağın kocaman ağzından, kocaman bir diş çekilmiş gibi, sırtıvermişti.. Onların nefeslendiğini gören arkadakiler, halalları gerdiler. Kaya durakladı. Ye-niden omuz verdiler. İskelelerin üstü gıcır'dadı... Kalaslar önce sızlanarak bel verdiler...Sonra yaylandılar. Kaya, ağır ağır kalasları tırmanmaya başladı.*

Kalasların üstündeki ağırlık arttıkça, talca yanladı. Ar-kadın omuz verdiler. Kaya ilerledi. Boşalan kütüğü aldı Rüstem. İskeledeki kalasların, ambara inenlerle birleştiği

yere yerleştirdi. Kayayı ittiler. Odun fırladı. Yeniden yerleştirmek için eğildi. Kalasın biri çatırdadı. Kütük döndü... Kalas kırıldı... Kaya tüm ağırlığıyla, Rüstem'i kaptı. Bir çığlık yankılandı Pandormi tepelerinde. Osman kayaya omuz verdi sıçrayarak. Ustabası Haydar, bir yandan bağıırken, bir yandan Osman'i kavrayıp savurttu.

Kayayı itenler dağılıverdiler. Osman, bir kolunun cansız yanına düştüğünü sezinlemedi. Mermer tomruğunun daha önceden ambara yerleştirilenlerin üstüne düşüşü palladı kütüklerinde birkaç kez... Takanın yalpası sürdü gitti...

Omuzundaki dayanılmaz sızıyla, dişlerini sıktı. Doğrulamak istedi. Acıyla kıvrandı. Haydar, palangayı çalıştırdı. Kayayı hafif kaldırdılar. Rüstem'in parçalarını demarları kızıla boyanan kayadan, sıyırdılar. Fılika muşambalarından birine sardılar. Palangayla kayayı yerleştirip, takayı dengelediler. Gözleri başka yerlerde, ölüyü sarmaladılar. Muşambanın deniz suyuyla ağarmış yüzünde, koyu bir kızılık göllenmeye başladı. Giderek morardı lekeler. Uçlarından tutarak kancabaşı yüklediler.

Biri Osman'a yardım etti. Kıpırdadığında, omuzunun döküldüğünü sandı... Gözlerini kapadı. Sancılar içinde adımladı iskeleyi. Kancabaşın küpeştesine, Rüstem'in yanbaşına yayıldı. Uykusunun derinlerinde bir gürültü yankılandı. Gülizar, kapının vuruşlarıyla uyandı. Binçaltında sarsıldı Osman. Düşünde tıkırtılar sezinledi. Gözlerini açtı. Bir süre belleğini toplayamadı. Doğruldu... Gözlerini oğuşturdu. Dikildi birden... Merdivenleri inerken döndü. Aceleyle donunu giydi. Merdivenlerde şapırdayan ayak sesleriyle iyice uyandı. Kapıyı açtı... Rüstem, yüzünde her zamanki yağlı gülümsemesiyle, dikiliyordu. İşaret etti: Dönüp ıvecenlikle giyindi. Yan yana rıhtıma doğru yürürlerken, uyandırılmasının nedenini anladı Osman.

İstanbul acele mermer ısmarlamış. Palatyalıların ellerindekinden çok fazla bir istekmiş bu... Geç vakit haber vermişler. Rüstem'in ustalığını bildiklerinden, topalayabildiği adamla, Pandormi'ye çağırılmışlar. Geçen kezden bulduğu iyi bir damar varmış. Bu arada kimse dokunmadıysa, işsiz günlerin acısını çıkartırız, demiş kendi kendine...

Başını salladı Osman. Sesini çıkarmadan, kancabaşa atladı. Tekneyi doldurmuşlardı. Değişerek kürek çektiler. Doğru damara yöneldiler. Varsayımı doğru çıktı Rüstem'in. Damara kimse dokunmamıştı. Sevinçle çöreklandılar başına. Türküler söyleyerek, kayayı çekip aldılar toprağın bağrından. Adım adım, kıyıya indiler. Omuzunun sızısını unuttu... Bakışları bir an Süreyya'nın gözleriyle karşılaştı.. Ağzının içinde bir kan pıhtılandı... Zorlandı.. Tükrüğünü sözcük olarak dudaklarının arasından fırladı;

-Rüstem öldü!..

İrkildi Süreyya... Sesinin tarazlanması kulaklarında zorkladı. Gözlerini kaçırdı. O iki sözcükten kurtulmak için, kulaklarını tıkamayı düşündü. Ellerini kaldırırken, parmaklarını birbirine kenelledi.. Gözleri yaşardı.. Yaşlar büyüdü, büyüdü, kayalaştı. Kaya üstüne üstüne geldi.. Sendeledi.. Tutunacak bir yer vardı. Eli, ayrılmada olmadan. Osman'ın omuzuna sarıldı.

Kurandı Osman... Yüzü buruştu... Palatya burnunu döndüklerinden beri sırtını döğen yel, yarasını soğutmuştu. Dişlerini keneiledi... Haykırışını boğmak için dudaklarını dişledi. Süreyya acıyla elini çekti. Gömleğinin yakasını açtı. Omuzuna bakmasıyla, başını çevirmesi bir oldu... Çizik çizik kızarmış, kabaran bir morluk, ür-kütmüştü onu. Gözleri sırtların yeşilinde, sesi yele karışarak yakındı;

-Keşke omuzunu sarsaydık!..

-Rüstem öldü!..

Her acının yanıltıymışcasına yinelenen bu iki sözcük, poyrazda dağıldı. Kancabaşın içine yığılanların kullaklarına girdi ses ses... Tümü ürktildiler... Kürektekiler bir an duruksadılar. Sonra bir kaçışın hızına kapıldılar. Kancabaş çatırdadı. Dalgaların üstünden hızla kaydı. Her kürekle, sözcüklerin etkisinden biraz daha sıyrılırcasına ivecen, ilerlediler.

Osman, sağlam kolunu uzattı. Süreyya, amacını hemen kavradı. Ölünün sarılı olduğu muşambayı biraz çekti. Baş diye kestirdiği yeri, dizinin üstüne yatırdı Osman. Gözlerinde parlıdayan yaşlarla, muşambanın üstüne eğildi..

Kürektekiler başlarını boşluğa döndürdüler... Baş üstünde oturanlar yönlerini değiştirdiler. Sandal, üstündeki ağırlıktan kurtulmak çabasıyla, kanatlandı.. Koylar, burunlar, birbiri ardınca geride kaldılar... Rıhtıma girdiklerinde, acı haberin kendilerinden önce ulaştığını anladılar.

Ruhsar, çılgınlığının hızında kalabalıktan koptu. Gülizar çırpınışlarının iemesinde onu izledi. Ağıl başüstüne kapaklandı. Şapır şapır denize döküldü. Buharlaştı göğe dağıldı... Hıçkırıklar uzadı, en dayanıklıların yüreğinde düğümlendi.. Ölüyü doğrudan caminin "gusulhanesine", kaldırdılar. İmanı, gözleri ocağın altını ölçermekten kanlı kanlı yaklaştı. Su ısırınca muşambayı açtı. Açmasıyla kapatıp, dikilmesi bir oldu: "Şehit su gerektirmez" gerekçesinin ardına sığınarak, muşambayı keşenledi. Ak keşen, muşambadaki kan göletlerini bir anda emdi. Bekletmeden tabuta koydular. Bekletmeden namazını kıldılar. Tepedeki mezarlığa götürüp, gömdüler. Osman'ın yaptıkları destankıydı. Kendisini korkusuzca ölüme alıştı... Buna karşın yine de kurtaramayışı dillerde dolaştı. Herkes böyle arkadaşlık diledi kendine. Herkes dostluğunu böylesini istedi.. İvecenlikle kancabaşa doluştular. Bı-

rakıtları yerden mermer çıkarmayı sürdürmek amacıyla Palatya'ya yöneldiler...

Osman, kapıda durakladı. Omuzunun sızısıyla iki hüclüm yattı.. Ateşi yükseldi. Durmaksızın Rüstem'i sayıyordu. Yakılar buldu Gülizar... Başucundan ayrılmadı Ruhsar... Gülizar'ın iniltili çırpınışlarına yoldaşlık etti. Elini Osman'ın yanına alına koydukça, yalnızlığından sıyrıldı. Yıkılmışlığı diriliğe dönüştü. Rüstem'i yitirmişliği unuttu... Osman'ı yitirme kaygısına düştü...

Yakılar değiştikçe, mor açıldı. Pembeleşti.. Sayıklamalar azaldı. Sızılar bitti. Sağılmanın kaşınıtısı ürpertti göğsünü. Uzanmış sakallarında sağlıklı bir ter ısıladı.. Pencereden sızan gün ışığı yüzüne vurdu... Gözleri acılardan arınmış bir dinginlikle açıldı. Ruhsar'ın gözleriyle karşılaştı.. Yılların gerisindeki bir anı yanıp söndü bakışmalarında... Afalladı..

Gülizar, elinde çorba tasıyla görününce zorlandı.. Doğruldu. Bir yanının yokluğunu sezinledi. Kaygıyla bakındı. Sapasağlamdı... Rüstem'i anımsadı o an Acısı sevincini gölgeledi. Gözleri yaşardı. Bilincinin derinlerinde utanç depremleri sıralandı.. Gözyaşları sele dönüştü... Bilincini de bilinçaltını da her türlü lekeden arıttı.. Günlerdir kaskatı kesilen içi, yundu.. Çözüldü... Yumuşadı... Isıdı... Apaydınlık baktı Ruhsar'a... Apaydınlık karşıladı bakışlarını Gülizar... Üçü birden ağlamış, üçü birden yotışmışlardı. Toplandı kadınlar. Çevresindeki devinimleri daha bir artırdılar. Eskiden bahçe kapısını hiç kapamazlardı. Şimdi, kendi eliyle tırkazladı. Gülizar, Ruhsar'ın geçişini engelledi gövdesiyle. Yandaki boş odayı onun için hazırladı. Boynuna sarıldı kapının önünde. Kardeşliğin tüm sevecenliğiyle, yeniden yanlarına sürükledi.

Kolu iyileşince, yeniden Palatya'ya çağırdılar Osman'ı... Duymadı söylenenleri. Duymak istemedi. Kahveye indi.. Sandalının kalafatını kendi elleriyle yapmaya başladı.

Gün geçtikçe toparlandı. O toparlandıkça, acıları azaldı kadınların. Ruhsar'ın gözlerine bir daha bakmadı Osman. Baksa da, aynı bakışı yakalayamazdı.. Bir andı o... Yanıp sönen bir an... Yemekten sonra karşısına diz çöktü Ruhsar. Söyleyeceklerinden duyduğu acıyı göstermemek kaygısıyla, dudaklarını büzdü. Gülizar kahveleri pişirirken, baktı Osman'ın gözlerine. Bakışların anlamı, Osman'ın yüreğine korku saldı. Duru mavilikte, hastalıktan sonraki bakışları yakalayivermek, ürpertti onu. Ellerini saklamak geçti içinden. Gülmek, ağlamak geçti. Gülizar kahvesini uzattı. Ruhsar, durnunu bozmadan fincanını aldı. Oturdular... Kahvelerini yudumladılar. Doğallığını hiç yitirmeyen bir ses;

- Beni Vori'ye alıversen,-dedi.

Bir susku sardı evin içini. Dudaklara doğru kalkan eller yarı yerde durakladı. Fincanını yanına koydu Gülizar. Dövünmeye başladı. Gerektiğince sevgi gösteremediğinden kaygılandı... Kardeşinden kopmanın güçlüklerinden söz etti... Her şeyinin burda olduğunu, Vori'de bir yeri olamayacağını savladı. Ağladı,sızladı... Dinletemedi. Ruhsar, her yakınına bir yanıt bulmakta gecikmedi... Sonra yerüden baktı Osman'a... Bakışlarıyla anlattı bütün gerekçesini... Anladı Osman... Kopuş değildi. Bir zorunluluktu... Kendi kendini sürüyordu onların sıcaklığından. Kendi kendini öldürüyordu bilerek. Bir sevgiden bundan daha ağır bir özveride bulunması beklenemezdi. Diritirsc!.. Eğer Osman da diretirse!.. Kalmaktan korkuyordu!.. Gözlerindeki yakarış korkunun haklılığına inandırdı Osman'ı... Karısına çıkıştı. Gülizar, susuverdi. Bıraktığı her şeye, kendisi burdaymışçasına bakılacağından güven duymasını istedi son söz olarak. Hiç kuşku duymamıştı ki... Gün kararlaştırmaya gerek görmediler. Aynı anda, aynı karara varmanın dinginliğiyle, hazırlığa giriştiler. Gülizar, gidişin ke-

sinleştigini anlar anlamaz, tümünden ıvecen davrandı. Ordan da bir Bandırma'ya geçemezler miydi? Neden olmasın? Hazır Paşalimanı'na gılmışken, geçiverirlerdi elbet. Oğlu, orda yatılı okuyordu. Onu görürlerdi. Sözün, Rasim'e dönmesi, tümünü sevindirdi. Alınması güç bir karardan sonra, sevecen bir konunun sıcaklığında kaynaşıverdiler. Rasim'in yaramazlıklarını anlattı Ruhsar. Kendi oğlunun becerilerinden mutlanırcasına. Bir coşkunun sevinciyle titredi Gülizar. İki kadının tek çocuğundan söz ettiler uzun uzun... Osman onları öyle söyleşide bırakıp, kahveye indi. İkisinin de uyuduğundan güven duyuncaya kaldı kahvede. Ayaklarının ucunda girdi eve. Sessiz, soyunup uzandı. Sabah, denizin koyuluğunu açarken, sandalı hazırladı. Güneş, yan yana oturan kadınların gölgelerini kucaklarına yaydığında, açıklığı taradı Osman. Ruhsar bakışlarını izledi. Sonra dönüp ardına baktı. Dalgaların küçük çırpıntılarına dikti gözlerini. Unutma isteği, yakanıozlarda renklendi. Derin derin soluklandı. İçindeki uru çıkarıp attı nefesleriyle. Başını kaldırdı. Dinginliğini isbatlamak tutkusuyla, Osman'ın gözlerinde balkıdı mavi mavi... Paşalimanı'nı aradı. Gülizar, suskuyu bozmaktan çekinerek, çıkını açtı. Osman, sandalı akıntıya verdikten sonra, kürekleri bağladı.

Gülizar'ın uzattığı kumanya payını istemedi Ruhsar. Zorladı Gülizar. Sızlandı. Salt onun sızlanmasını durdurmak amacıyla isteksiz isteksiz aldı. Kuş gagasıyla koparırcasına, birkaç küçük lokma attı ağzına. Uzun uzun çiğnedi. Osman, daha onlar çekişirkeri, elindekini bitirdi. Avurtları şiş, başaltından testiyi çıkardı. İlkın kadınlara uzattı. Sonra dudaklarının iki yanından terli bağrına akıta akıta içti. Kürekleri çözdü. Yeniden hızlandılar.

Sıcağın etkisini ilkin yüzünde duydu Gülizar. Sonra göğüsleri yandı. Midesinde başlayan sindirim devinimleri.

gözkapaklarına değirmen taşı olup, asıldı. Bir süre di-
rendi ağırlığa. Eğilip yüzünü yıkamayı düşündü. Kol-
larının yerinden kıpırdamayacak ölçüde büyüdüğünü se-
zince, vazgeçti. Hafif kıpırdanışlarla yerleşti oturağa.
Sırtını küpeşteye dayadı. Hemen ardından düzenli ne-
fesler almaya başladı. Osman, karısının uyuduğunu gö-
rünce, başını çevirdi. Rotasını denetledi. Paşalimanı'nın
dertoplugu dağılmaya, koyların, burunların ayrıntıları be-
lirmeye başlamıştı. Aralıksız asıldı küreklerle. Ayaklarının
ucuna diktiği bakışlarını bir türlü ordan alamıyordu. Pa-
puçlarının yüzündeki tüm su lekelerini, çamur artıklarını
ezberledi. Dayanılmaz bir çekimin gücüyle ağır ağır kal-
dırdı, kafasını. Kaldırmasıyla Ruhsar'ın mavi ba-
kışlarındaki anıyı yakalaması bir oldu. Gülizar gitti...
Rüstem'in horultuları yankılandı kulaklarında. Yeniden
başını eğmek istedi. Bakışların anlamı değişiverdi. Şimdi,
kaçmanın zorunluluğunu anlatıyordu gözler. Yüreği sız-
ladı. Yüzündeki üzücü içti uzun uzun Bunu bek-
liyormuşçasına, sevincin ışıltısı allandı yanaklarında,
Ruhsar'ın. Dudakları büzüldü... Islandı... Pembeleşti...
Ellerini uzattı Osman'a doğru. Kasaralara yapışıp sıkıldı...
Boğumlarının göğherdiğini, görneden sezdi Osman. Yü-
reğindeki yakanışı aktardı kadının bakışlarına. Bir se-
vincin ince pırıltıları yapıştı Ruhsar'ın kirpiklerine. Göz-
leri küçüldü... küçüldü... küçüldü...

Afalladı Osman. Başını çevirmek için boynunu zorladı.
Rüstem'i düşünmek istedi. Belleğinin derinliklerinde an-
lanısız bir addan başka bir şey bulamadı. Bakışların et-
kisinde eridiğini, çoğaldığını sezdi. Bilincinin de-
rinliklerindeki gitme nedeni, birkez daha doğrulanınca,
kürekleri dikti. Sandal kaykıldı. Yalpaladı. Durdu... Gü-
lizar, gözlerini açtı. Suçüstü yakalanmış gibi bakışlarını
kopardılar birbirinden Gülizar, ağzını kapatarak esnedi.
Osman küreklerle asıldı. Yanlarından bir taka geçti.

Uskur dalgası sandalı çalkaladı. Gülizar, takanın ardından gülümsedi. Yazmasını çözüp suya bastı. Bir süre iki parmağıyla sürükledi ıslak ıslak... Yüzünü sildi. İyice suyunu akıtarak, başına bağladı.

Vori koyuna girdiler. Küreklerin usta devinimiyle, Ruhsar'ın kardeşinin iskelesine yanaştılar. İskelenin üstü doluverdi. Kimi halatı kaptı, kimi kadınların ellerinden tuttu. Öpüşüp sarılmalar yinelendi. Osman, karşılamanın sevecenliğine kaptırdı kendini. Sonra karısını çağırdı. Hemen yola düşmek isteğiyle kıpırdandı. Bırakmadılar. Ertesi sabah yola çıkmanın erdemi üstüne sıralanan sözlere boyun büktüler. Yemek sonrası söyleşisinin, günün yorgunluğuna eklenmesi istenirken, odalarını gösterdi Ruhsar'ın kardeşi. Yan yana iki somyaya uzandılar. Bir iki döndü Gülizar... Osman, gözkapaklarının içinde, Ruhsar'ın anlattıklarını yineleye yineleye düşsüz bir uykunun derinliğine daldı...

Gözlerini açlığında, karanlığın aralandığını sezinledi. Doğrulurken, yatağının içinde dikiliverdi Gülizar. Kapıdan birlikte çıktılar. Ruhsar, taşlıkta, elinde azık çıkınıyla, onları bekliyordu. Çevik adımlarla sandala yöneldi Osman. Gülizar, ardı sıra atlayıp, karşısındaki oturağa yerleşti. Azık çıkınını aldı, yanına koydu. Gözlerine baktı alacakaranlıkta Osman;

-Bir aksilik ya da isteğin olursa, haber et, -dedi. Hemen gelir alırım seni.

Gülizar'ın başıyla onayladığını ikisi de görmediler. Birbirleriyle öylesine dolu... Bir güvenin andında öylesine kitlenmişlerdi ki, Gülizar'ı anımsamaları bile mucize sayılırdı... Kesin ayrılığın acısı, tüm yalınlığıyla kıvrandı yüreklerinde. Burnunu silmek için mendiline davrandı Ruhsar. Hıçkırdı Gülizar... Büyü bozuldu... koptular... Sandalı itti Osman. Atlayıvermekten güçlkle vazgeçti Ruhsar. Gözlerini kurulamadı. Burnunu silmedi... Men-

dilini arkalarından salladı. Gülizar, yanıtladı. Osman, kendi kaçışının dayanılmaz etkisiyle asıldı küreklerle.

Deniz dalga dalga mavilendi. Köpükleri ipil ipil ağardı. Gök aydınlandı. Ruhsar küçüldü, küçüldü, bir mendil sallantısına dönüştü. Mendili yüreğinin çırpıntısı olarak içinde taşıdı Osman. Hıçkırıklarını koyu dönünceye sürdürdü Gülizar. Yağlığına gürültüyle hınkırdı. Çıkını açtı. Sıcaklığını buğusunda tüttüren börekten bir parça uzattı... *Fenerin ışığı karanlık dalgaların üstünden kaydı. Ardında ıptıllı bir iz bırakarak gelip, bordasına bulaştı. Sandalın boyası şavkıdı. Yan gözle, aşırıp giden parıltıyı gözlemledi. Yanılmadığının gücüyle, hızlandı. Buraya tam zamanında geldiğine göre, akıntıya da tam zamanında girecekti...*

Küreklerin yakamozlanmasına baktı, fenerin bir dönüşünde. Havayı kokladı. Başını dikip, yelin yönünü araştırdı. Kulaklarında, saçlarının tellerindeki ürpertiye göre, hızı sapladı. Düşündüğünü uygulamanın kıvancıyla kasları gerildi. Durakladı. Dilinin ucunda sezindiği kamaşmaya kapıldı. Yeleğinin ceplerini karıştırdı. Sigara paketinin ceket cebinde olduğunu anımsadığı anda, parmaklarının ucunu bir şey gıcıkladı. İrkildi. Çıkardı cebindeki. Gülümsedi. Rasim'in altı dokuzluk sırtışı, avucundan göğsüne ağıdı. Fenerin dönüşünde ıslak ıslak parıltıdayıp söndü gözleriyle dişleri... Göğsü kabardı. Bedeni ısınverdi. Başparmağıyla incilmeden fotoğrafı okşadı. Alıp alıp veriyordu. Öskeyle saldırdığı kürekler gıcırdayarak suya daldıkça, oğlunun gülücüklerini döngülerinde görmüyorlardı. İskele gerilerinde uzaklaştı. Flaboz'un kayalıkları yosun yosun gözlerine girdi.

Ölkesi, kaya gibi, sevecenliğinin karşısına dikilmişti. Sevgi, dalga dalga ölkesini bastırdı. Yüreği arındı. Denizin kaç kulaç dibi gibi apaydınlık, dupduru, ışıldadı. Rasim'in küreklerle geçme isteğini yadsıdı... Gözlerini dal-

galarla oynayan yeke üçgenine dikti. «Can havliyle saldıırıyorsunuz... Acımasızca vurmak istiyorsunuz değil mi? Ulan, hadi bizi siktiret... Canlıyız... Gerekirse annacınıza dikiliriz. Gerekirse karşı çıkar... Ya da kabulleniriz. doğruysa... Ölüye saygı duyar insan... Ölüm acısını düşünür bir an... Der ki, azbiraz toparlansınlar. Biri anasını, biri avradını yitirdi. Yürekleri taş gibidir şimdi. Avutmak gerek... Ne gezer!.. Çeneniz düştü deyuşlar... Nice bir hıncınız varsa döktünüz orta yere. Hem de iyilik perdesi altında... Böyle bir günümüzde... Biz ölüme karmışız. En değerli varlığımızı yitirmişiz. Can derdine düşmüşüz açıkcası... Her biriniz, kasap oyununa soyunmuşsunuz alçaklar... Her biriniz el derdinde... Neymiş, sonra çok bir kötü olurmuş. Benim oğlanın kaygısı size mi düştü ulan? Biriniz bir günden bir güne gelip de. Gâvur, sen bu oğlanı koskaca okullarda nasıl okutuyorsun mu, dediniz? Ne gezer!.. Çağır yanına, yardım etsin... Olmadı, bızım yanımıza yazıcı dursun, ekmek parasını çıkartsın diye öğütlediniz. Okuttum işte... Size inat okuttum. Okudu da aslanım. Sızinkiler kıtaba, öküüzün ota baktığı gibi bakarken, takır takır okudu... Liseyi de, ünivresiteyi de... Hele stajı da bir bitirsin. Koynuna soksun avukatlık diplomasını. Asıl o zaman belleyecek analarınızı... Canınızı yaktı değil mi? Tövbe. Can yakmaz benim oğlum... Can yakmanızı engelledi. Asıl kötüsü de bu öyle ya... Ulan avanaklar, demiş mermer çıkarıcılarına. El kadar mermeri on kağıda satıyor İstanbul'u. Siz koca kayayı on kişi çıkarıp, beşyüze veriyorsunuz. Az daha tümü isyan edeceklermiş. Bin vermiş de susturmuş ağalar. Etselerdi ulan. Etselerdi de mermer kayasını üstünüze deheselerdi... Rüstem'im gibi sıvaştırsalardı sizi iskelenin kalaslarına... Etmedilerse avanaklıklarından... Neymiş efendim, miçolar o'nun ağzıyla konuşur olmuş. Biz olmazsak bu motor kıpırdamaz, diyorlarmış. Yalan mı pe-

zevenkler? Kıpırdatabilir misiniz? Tek başınıza halat vira edemezsiniz bire... Kötü mü demiş yoksula? Satmayın ar-salarınızı, tarlalarınızı avanaklar, buraları altın de-ğerinde, diye... İşte doğrulandı. Gerçekten altın de-ğerindeymiş. Sizden şaman yiyen, soluğu benim oğlanın yanında alıyorsa, bu acımasızlığınızı göstermez mi? Adanı bunca ahmak yerine konur mu? Bir beni insan yerine sa-yarsanız... Soframa oturur, masanıza çağrılırsınız. Ben de az salak değilim ama... Bir an bayağı kızdım oğlana. Bunca zengini başıma tebelleş ediyor, diye tersliyecektim. Sonradan aklım başıma geldi. Senin oğlan olmasaydı, tarlamı gittiydi... Senin Rasim'in desteğiyle ücretlerimiz arttı, diyenleri bir düşününce, nasıl ketempereye gel-diğimi anladım. Sanki dolaplarınızı bilmiyormuşum gibi mandepsiye bastıracaktınız beni de... Ötekiler gibi... Ulan çıplaklar... Karadeniz'in bir ucundan gelirken, ucu gö-rünmez mal tapusuyla mı çıktınız yola? Uçkurunuz altın, keseniz gümüş mü doluydu? Yoksa mevzerinin nam-lusunda işlemeli kurşun oynaşan eşkiya başı mıydınız? Hiç biri değil elbet... Bizden yoksul... Bizden güçsüz... Bizden acınacak durumdaydınız. Aman ne güzel, dedik. Hükümet Rumları kovaladı, insansız kalıverdiydik. Ada-mız şenlenecek... Örene dönen mahalleler dirilip, di-kilecek. Dallarda çürüyüp dökülen zeytinler insan kur-sağına girecek... Dünyanın en güzel şaraplığını üreten bağlar yeniden gülümseyecek... Kalabalıklaşacağız... Tut-mayan niyetimiz tutacak... Akınayan suyumuz akacak. tütmeyen ocağımız tütecek... Dönmeyen çarkımız, dö-necek. İnsanımız olacak, dedik. İnsanlarla kay-naşacağız... Parmağınızın ucuyla gösterdiğinizi size ver-dik. Elinizi vurduğunuz, sizin olsun, dedik. Yetmediyse, şunlar şunlar da var diye gösterip buyur ettik. Naz-landınız... Başımı sokacak dam, mısırını ekecek tarlamı, dediniz. Sonra bağlara el attınız... Boş evlere sahip çık-

tınız... Sahipsiz bağlara incir diktiniz... Mermer ocaklarının başına çöktünüz... Denize donanma kurdunuz... Ada büyük, ev çok, bağ dolu mermer bol, deniz büyük dedik. Onlara da yeter bize de... Tek yüksünmesinler. Gariptirler. Gurbetlik çekmesinler. Sılayı özleyip gitmesinler, diye düşündük. Düşünmekte de haklıydık. İnsansızlığı yaşamıştık... Yirmi, otuz yıl öncesinin masallaşıp, kulaklarımızda yankılanmasından usanmıştık... Çünkü o masaldan bize, bir ören kalmıştı. Ninelerimiz, dedelerimiz gibi... Beli bükük evler. Dişi dökük sokaklar. Suyu kesik pınarlar. Dalı kırık ağaçlarla, yaşanması güç bir yer. Tümü birbirinin yakını bir avuç insan. Dağ dağ yalnızlık, deniz deniz korku, bulut bulut umutsuzluk... Sizin gelişinizle canlanan bir Ada yaşadık. Ve her şeyi göz kırpmaksızın size adadık. Adadık ya, yetinmediniz. Kışının demediniz, devletin demediniz. Her yeri üstünüze geçirtmeye debelendiniz. Sonra da yaptıklarınızın suçlusu oymuş gibi, benim oğlana yüklendiniz. Oysa biliyordunuz. Biz buralıyız. Bilmedinizse bile öğrendiniz... En güzel yerler bizimdi. Anam, Kalambokıdis'in kızıydı. Dedemin bağı da, Ada'nın en güzel koyunda, en verimli toprağında dikilmişti. Gözünü kırpmadan bağışladı. İnsanımız olsun. Adamızın yüzü gülsün, dedi. Hem nasılsa babam, orda bunun karşılığını almıştır, diye düşündü. Bizim tok gözlülüğümüz, sizin açlığını kabarttı. Yine de oğlumu kınadınız. Ses etmedimse, acımın büyüklüğünden edemedim. Anıa, alacağınız olsun...» Öyle, dingin, sevecenlikle baktı oğluna. Kürekler avuçlarında yumuşadı. Rasim'in çekirtmesine direnmedi bu kez. Oğlu kürekleri aldığı anda paketini çıkardı. Düşüncelerinin yeğnilmesi, ölkesinin gerçek yönünü bulmasından kıvançlı, sigaranın ucuna yapıştı. Sevgisinin yüceliğini gösterme isteği yangınlaştı yüreğinde. Parmaklarını açtı. Paketi oğluna uzatlı...

Rasim, güçlüğünü bildiği bir olgunun gerçekleşmesiyle irkilirdi. Durakladı ilkin. Sonra sağ elini sol göğsünün üstüne koyup yadsıdı. Osman. diretti.

-İçmiyor musun?

-İçiyorum... Ama. seyrek!..

-Seyrek sayılır... Al, yak!..

Uzatmadı Rasim. Çakmağıyla önce babasının sigarasını yaktı. Kendininkini tutuşturup kalın bir duman savurturken, küreklere yapıştı. Bir donukluk görüşünü engelledi Osman'ın... Dumanların ardında, oğlunun yüzünü içmek istiyordu. Başaramadı. Gözlerinin bulgulanışını aralarında bulutlanan maviliğe bağladı, duman inceldi, ipliklendi, güneşe ağıdı. Rasim'in yüzü apaydınlık gülünüseddi. Traşlı yüzü... Duru gözleri... İçten gülüşü... Hatta sakal diplerindeki gözenekler ışıldadı... Şakağı zonkladı Osman'ın. Dudakları kasıldı.

-Anan bizi böyle görmeliydi ki, -dedi...

«Oğlumu hep sen azdınıyorsun Gâvur,» sözcükleri kulaklarında çınladı. Bir süre Rasim'in bir şey söylemesini bekledi. Ağzından çıkan dumanın halkalandığını, derlenip; toparlandığını, sonra bir ucundan çekiliyorcasına uzadığını gördü. Acısını belirtircesine kıvrandı duman. Gözlerini kırıştırdı Osman. Kaygıyla Gülizar'ın başında döndü. Onu hiç böyle görmemişti. Kimseyi görmemişti böyle kıvrılırken. Ellerinin tüm gücüyle karnını kavramış, kendini yerden yere çalıyordu. Sezinlemeden ellerini yakaladı. Parmaklarının parçalanacakmışcasına kasılması ürktüttü Osman'ı. Kaykılıp kaldı. Bir süre ellerini çekmeye uğraştı. Karısı Ölüm kalın durumundaki sinaril gibi çırpıp yere düşünce, zıpladı. Karnının içinde bir sızı duydu. Sızı göğsüne ağıdı. Başı keçeleşti. Eğilip yeniden ellerine yapıştı. Zorladı. Gülizar'ın çırpırışları yinelenince, keçelenme çözülüverdi. Düşüncesi uçtu. Başının içi boşaldı. Sancı, gerilmiş bir yay gibi, midesinde, göğsünde zıpladı.

Kolları yana düştü. Gülizar girişin taşlarında kıvrandı.

Saçlarının dibinde oluk oluk ter aktı Gülizar'ın. Yüzü kabarcıktı. Dudaklarının kıvrıları kızıldı. Korkuyla eğilip baktı Osman. Ürküyle, dudaklarını dişlediğini gördü. Diz çöktü... Saçlarını okşadı. Parmaklarıyla, ağzının kanını sildi. Yaşlı gözlerini öptü, sevecenliğinin kanıtı olarak. Avuçlarındaki ürpertinin durulduğunu sezinleyince, umutlandı. Yüzünün sarılığına dikti bakışlarını. Gözleri büyüdü Gülizar'ın. Küpeştede çırpınan balıkların gözleri gibi camlaştı. Kocaman, ıslak ve korkunç sonun acısındaki bakışlar bilincinde yansıdı. Kollarının arasındaki beden kaskatı kesildi. Ürküyle bıraktı. Tezcanlılıkla yeniden kavradı. Alnında, şakaklarında ter boncuklandı Gülizar'ın. Karnı kavrayan eli yumruklaştı. Bedenini kaldırıp, taşlığa vurdu. Gözlerinde hep o balık bakışı, Osman'a döndü:

-Öldür beni Osman'ım,- dedi- Öldür, dayanamıyorum!..

Sözcükler burgaç oldu. Beyninin derinliklerinde döndü döndü... Başının sancısına dayanamaz duruma gelince dikildi. Benliği acıyı yadsıdı. Yine de bilincinde sürdürdü kıvrınmasını. Saçlarının ucundan, tırnaklarının dibine gitti geldi kıvrınışlar. Ayaklarına güç, bedenine denge oldu. El yordamıyla kapıyı buldu. Açık bırakıp, komşusunun kapısına yöneldi. Kafasını kapıya dayadı. Ayaklarıyla telemeledi. Kapı kendiliğindenmişcesine açıldı. Örtülü bir baş, anlamsız anlamsız sallandı. Kimliğini çıkarmaya uğraşmadı. Konuştuğunu, kendi sözcüklerinin kulağında yansımalarıyla sezinledi:

-Bizimkine birşeyler oldu...

Sözcükler tanelenip dağıldı. Ayak seslerinin tıptırtısına karşıp yitti. Bir süre sokuldu. Kafasını doğrulttu. Ayaklarının güçlkle sürüklede. Evine girerken, Nesibe'nin koşuşmalarını izledi. Kimliğini birden anımsamış olmanın gücüyle, devrimini hızlandı. Gülizar'ın yeni bir çırpınışı, tepesine bir balyoz ağırlığıyla indi. Taşlaştı kafası. Buzlaştı

bedeni. Başını zorladı. Gözlerini kendi evinin içinde gezdirdi. Duvarlarının çivil badanasını, helasının aşı boyasını seçti. Gusulhanenin yeşil çerçevesi, muşfağın kırmızısına doğru kaydı. Göz pınurlarında beliren yaşlığı tezlikle silip, burnunu çekti.

Nesibe, muşfaktan kaplığı bir tası suyla doldurdu. Bez arandı. Başörtüsünü ıslatıp, yüzünü, boynunu, gerdanını, sildi. Gülizar'ın. Aşağıdan yukarıya, dikilip kalmış Osman'a baktı. Dağılmışlığını sezinleyince yutkundu. Bekledi bir an. Pürüzlü bir sesle buyurdu sonunda:

-Doktor... Çabuk bir doktor...

Sesi, tavanın aralıklarında, duvarların boyalarına, girişin taşlarında dalgalanıp, yığıldı. Birden oluk oluk Osman'ın bilincine aktı. Sallandı.. Ayak değiştirdi. Bir kuranın karşısına, bir gözleriyle çığlığını sürdüren Nesibe'ye baktı. Kapıdan hızla çıktı. Rıhtına hızla indi. Duralayıp, yön değiştirdi. Recep'in kahvesine alışkanlığıyla sürüklendi. Recep, her zamanki yerinde, sigarasını tütürüyordu. Çelik masanın önündeki, demir sandalyeye çarpıp Eğildi... Daha ilk sözcüklerini tamamlarken, fırladı. Recep:

-Sen yengeyi indir, ben motoru hazırlarım, -dedi..

Kahvenin kapısını güçlükle buldu. Yokuşu bir solukta tırmandı. Gülizar'ı kucakladı. Nesibe, komşusunu kındı. Taşığa yığılmış komşu kadınların dövürmeleriyle şişmiş bir yelken gibi denize yöneldi.

Motoru attı. Recep'in elini cebinde sezince irkildi. Yadsınak, amacıyla silkelendi. Recep tersleyip, avucundakini cebine bıraktı. Gülizar'ı başaltına yerleştirirken, kıyıya zıpladı. Motor sesini bastıran sözcükleri, kulağında yankılandı:

-Yol verirken acıma.. Dayanıklıdır!..

Başını salladı. Gaz verdi.. Uskur ivecenlikle suyu karıştırdı. Hızla koplu iskeleden. Mendireğin ağzında, El

Balık Kurumundan kiralanmış teknelerden biriyle burun buruna geldiler. Sıyrıtıp geçti. Ardına bile bakmadı. Kap-
tan acıklı acıklı siren çekerek, mayna etti. Yeniden yol ve-
rirken, bir sövgü tükürdü kayan motora doğru. Bir ara tek-
nenin iri gövdesini sancağında gördü Osman. Karısını ona
aktarıp, tam yol Erdek'e almak için dayanılmaz bir özlem
duydu. Yollu tekne, kuş gibi uçunurdu onları. Çabucak ula-
şırlardı doktora. Ne olduğunu anlar, çaresine bakarlardı.
İşaret vermek amacıyla davranırken, gölge pupasından
uzaklaşıp, küçüldü. Üzünçle baktı ardından... Üzünçle
eğdi başını... «Ah eski günler,» diye düşündü. Dizlerinin
üstüne yaydığı serpmenin deliklerini örüyordu. İyice es-
kiyen ipler tel tel ayrılıyor, parmaklarının arasından ka-
yıkayıveriyordu. Üstüste vurduğu düğümle, en küçük ge-
rilemede kendiliklerinden çözülüyor, yakaladığı balıkların
yansı, daha yüze çıkmadan akıp gidiyordu. Bu yüzden
delikleri, düğümleri yineleyerek elden geçiriyordu. Başını
eğmiş, ensesine güneş vurmuştu. Boynunun, su-
suzluktan çatlamış kil örneği çizgilerinde oynayan gün
ışığı, saçılmış iğne uçları gibi balkıyordu. «Şöyle istediğim
gibi bir voli vursam... Bir kez eknek parasının üstüne çı-
kabilsem. Atlarım İstanbul'a... Bir naylon serpm alırım.
Kullandıkça sağlamlaşan cinsinden. Düğümlerini kur-
şunla bezerim. Burda oturup, delik onarmaktansa ko-
yakları, dölekleri gezerim. Kaç kez balık alırım, yitirdiğim
zamanda... Doldururum sandalımı. Çekerim Erdek'e...
Kaç zamandır, kamyonlara balık veriyor motorlar. An-
kara, büyümüş. Ankara akıllara durgunluk verecek bir
kent olmuş. Koca Karadeniz'in balığını çektiği yetmiyor
gibi. Marmara'ya da el atmış. En yakın iskele de bizim
Erdek. Buzlu kasalara doldurulan balıklar, kamyon kam-
yon Ankara'nın yolunu tutuyor. Kıyılı balıkçılar gönendi,
diyorlardı. Tüm motor taktı teknesine. Tüm naylon ağ-
larla çekiyor ürünü. Balık fiyatları arttı. Kamyoncular, bir-

birleriyle yarışıyor yola çıkmak, bir an önce Ankara'ya ulaşmak için. Eh, bir malın alıcısı çoğaldı mı, fiyatı artar elbet. O yüzden değil mi. Et Balık Kurumunu buralarda fabrika kurmaya kalkıyor. Ankara'lıya balık yetmez oldu kimbilir. Belki de pahalı geldi. Devleti başımıza dikip, fiyatları düşürecektir. Böyledir büyük ken'li. Az biraz bize döndü mü kazancın ucu, çekip almak için akla gelmedik oyun düzer... Düzse ne... Bir naylon sepmeni olsa, yine de ben yararlanırım. O düzenini kuruncaya, doldururum teknemi. Varırım Erdek'teki kamyonculara. Üçe beşe bakmam. Satar, motora yatırımı elime geçeni. Çelik menteşeli bir de yeke taktım mı, kimse uskur suyuma yanaşamaz. Bir, bir daha derken, bir yollu tekne... İçinde buzluğu olan cinsinden. Ankara'lı sen ucuzcusun arkadaş deyip, İstanbul haline yollandım mı, seyreyle keyfini. Olmadı, Et Balık'ın fabrikasına veririm balıkları. Yoldan kazanırım, Zamandan kazanırım. En önemlisi de ün kazanırım. Balıkların hası, Gâvur Osman'ın ırgıpından gelendir, derler. Şimdi bile diyorlar bunu. Adalı, ben yok deyinceye bekler başkasından balık almak için. Kara kaşını, kara gözüm saygısına mı? Değil.... En lezzetlisi benim verdiğimdir de ondan. Tüh, gözü kör olsun,» kargışıyla irkildi. Elindeki düğümü yokladı. Başını salladı. «Bu iplerde iş kalmamış reis. Kurşun tutmaz bunlar. Çürümüş... Bombok olmuş... Atmak gerek... Ne yapıp etmeli, yeni serpine almalı... İhsan Reis, naylon ağlar için bankadan para almış. Geçen gün, övünüp duruyordu. Övünür... Herkes tezgahını zamanında kurmuş Gâvur. Adamı ticaret odasına yazılmış... Kredi kooperatiline yazılmış. Biz yazılmaya kalksak, almazlarmış. Mal so-rarlarmış adama. Bizim malımız, alın terimiz. Tere de kimsenin kredi açacağı yok. Olmayınca umut yine denizde. Deniz bilinemeyen koyakları, görünmeyen dölleklerinde. Yani Osman'ım, salt bileklerinde... O ko-

yaklar, o d lekler, senin evin gibidir. Ordaki balıklar, neredeyse kendiliklerinden atlarlar teknene... Bu serpmeye başka balıkçıda olsa, denize çıkamaz. Yüzü olmaz balıklara. Almasıyla, sürükleyip götürmeleri bir olur. Elinde bir iki tel ip kalırsa, ne iyi. Ama, bir  are bulmalıyım. Yine de onarıp, d zeltmeliyim. Bundan, bir de bileklerimden başka aracım yok.»   reklendi umutsuzlukla bakındığı serpmesinin başına.

Sandalın yalpasıyla başını kaldırdı. Hayrettin Bey'in sıkınarak karışısındaki oturağına yerleşmeye çalıştığını gördü. Serpmenin ucunu toplayarak, saygıyla doğırladı. Hayrettin Bey, eliyle engelleyerek yayıldı oturağına. Eli köylü paketine uzanırken, utançla durakladı. «Koskoca müdür bizim  ıgaramızdan içer mi?» Sorusunun alazı, yanaklarına, kulaklarına vurdu. Hayrettin Bey, Yenice paketini uzatlı devinimi g rmezlenerek. İvecen kibritini  aktı Osman. Sigaraları nefeslendiler.

Hayrettin Bey'in ağızından çıkan her sözcük, Osman'ın düşlerini gerçekleştirdi...

Kurum, yollu tekneler getirecekti. En ileri araçlarla donatılmış ı rıplar. Usta denizcilerin yönetiminde balıkçılık yapılacaktı. Bilimsel verilere uygun davranılacaktı. Tutulan balıklar buracıkta. işte taş taş, tuğıla tuğıla, beton beton yükselen fabrikada işlenecekti. Tazesini canlı canlı, konservesi doymusuz, dört bir yana yollanacaktı. Makinalar kurulmuş. buzhaneye çoktan yardımına yetişmişti. şimdi denizden, satışa her işlem, birbirine ulaşacak, her iş en güzel biçimiyle yapılacaktı. Gelecek tekneler öylesine donatılmıştı ki, ı rıpları bile makinalı palangalar çekecekti.

Gözlerini oğışturmak için elini kaldırıırken, yeniceyi gördü. Hayrettin Bey, kocaman bedeniyle, karışısında oturuyordu. D ş değıldi duydukları. Değıldi ya, gerçek ola-

ınaazdı. «Neden ölmasın? Denizlerimiz balık kaynıyor. Bu balıkları doğru düzgün alabilsek, bize de yeter, başka ülkelerin insanlarına da... Alamayınca... İşte ben, delik serpmeye bile ekmeğini kurtarıyorum. Bir de makinalı palangayla çekilen naylon ıgırp oldu mu? Çeker alır denizin bağrındaki balığın tümünü.» Kaygıyla ırkıldı birden. Hayrettin Bey, kendince anlatıyor. Osman kendince yorumlayarak dinliyordu. «Ulan Osman... Ulan bunlar bizim üç balıklık voliye göz diktiler. Herif böyle allem kalem, bizi sotaya getiriyor. Yarın öteki gün o dediğı tekneler gelince, bize ekme mi bırakırlar.» İkirciklenerek topladı serpmesini. Deliklerini dizinin altına getirip, yıgınlıştırdı. «Ha şöyle. Eksiğirmizi görmeyesin ki, dilinin altındakini açıkça belirtsin.» Belirtmekte de gecikmedi adam. Bütün araç ve gereçler hazırda. Hazırda ya, bunların iş görmesi için. Marmara'yı avucunun içi gibi bilen biri gerekliydi. Osman elinde olmadan kaykıldığını sezindi. Güçlkle tuttu belini. Başarmanın güvenliğini duydu. Sigarasını çektiştirdi. İzmariti alma devinimine yedirdi tüm ikirciğini. «Bana neden geldiğı anlaşıyor.» Her yeri dolaşmıştı Hayrettin Bey. Bütün parmaklar o'nu göstermişti. «Marmaralı beni usta bellemiş. Buna da öylesi gerek.» Bağımsızlığını yitirmenin güç olacağını biliyordu. Hayrettin Bey. Biliyordu ya, bu işi kabullenirse, üstüne titrediğı her şeye saygı duyacaklardı. Devlet görevi alacaktı. Sürekli ücret alacaktı. Ayrıca, voli sonlarında prim bile vereceklerdi. «Desene memur olmaya zorluyorsun beni beyim... Desene unmadığım devlet kuşunu, başıma konduruyorsun. Ben de bunun altında kalmanı gör bak. Benden çok usta balıkçılar duruyorken, seni bana gönderenleri utandırman. Madem onca kişi, beni salık vermiş. Madem sen güvenip gelmişsin. Ücret bile vermesen, üstlenirim.» Başını sallayıp, kabullenivermesi, şaşırttı Hayrettin Beyi... Böylesine kolay olacağını beklemiyordu.

Osman'ın ustalığında birleşenler. İnadında da ağız birliği etmişlerdi. Ağzından bir olur almanın, deveye hendek atlatmaktan güç olduğunu belirtmişlerdi. O yüzden yardımcılarına bırakmamıştı. Kendisi konuşup, kandırarak düşüncesinin tutkusunda gelmişti. Şimdi, olurlandığını görünce, bir pişmanlık kavurdu içini. Sanki boşuna gelmişti. Sanki bunca dili boşuna dökmüştü. Birini yollayıp, çağırırsa aynı sonucu alacağını güveniyle, kasılmayı kurdu. O anda saygıyla doğrulan Osman, serpmeye boğçasını dağıttı. Delikler, göz göz yüreğinde yansıdı Hayrettin Bey'in... Tam zamanında, tam yerinde yakaladığını anladı. Kasıntısı gevşedi. Cebinden çıkardığı başvuru belgesini uzattı. Sırtını sığazlamamak için kendini güç tuttu. Ama;

-Pişman olmayacaksın. -demekten de alamadı...

Atladı sandaldan. Ardına bakmadan fabrikaya doğru yürüdü.

Osman, adamın iri gölgesine... Adımlarının yalpalayışına... Serpmesinin deliklerine... Elindeki kağıtlara baktı uzun uzun. Toparlandı sonra... Kağıtları koynuna. Serpmeyi koltuğunun altına... İp tomanını avucuna aldı. Bir yeğnilikle yaylanarak, yokuşa sardı.

Kapıdan zamansız girişi, oturanları irkiltti. Kırkleriyle suskuyu didikleyip, oya haline getiren Gülizar'la Ruhsar'a baktı. Gözlerinin sevecen menevişleri Rasim'in üstünde buluşuncaya sessiz durdular. Rasim, masanın üstüne yaydığı kitapları, defterleri üstünden, babasına yöneltti bakışlarını. Osman, belgeyi koynundan çıkardı. Rasim'in önüne yaydı, titizlenerek;

-Hadi bakalım, -dedi. -İlkin bunları doldur. Sonra da derslerine iyi çalış... Okuyacaksın...

Rasim, mutluluğunu dudaklarında tomurcukladı. Kadınlar göğüslerini kabartarak bakiştılar. Kocaman sevinç solukları donandı ortalıkta. Osman'ın ciğerine doldu

tümü birden. Kabardı göğsü... Kabardı... Kabardı... Ellerini koyacak yer bulamdı. Ayaklarının üstünde duramadı. Sedire kaykılırken, Ruhsar yerinden fırladı. Bu muştuyu kutlamak çabasıyla, herkese birer kahve yaptı. Göğüs kabartıları, kahvenin köpüğünde dalgalandı. Höpürtüler, yürek gümbürtülerinin yerini aldı. Rasim, dudaklarını kıpırdatarak, babasının başvuru belgesini doldurmaya yumuldu. Kadınlar bakışlarında yepyeni bir dünya kurdular.

Rasim, burdan ilçe merkezine, Bandırma'ya giderdi. Sonra ordan da İstanbul'a üniversiteye... Orayı da bitirdi mi, seyreyle adalı üstündeki etkilerini. Biri anasıyım diye kasılırdı artık... Biri anadan öte teyzesiyim... Derdi olan onlara gelirdi ilkin. Sizin çocuğa söyleyiverin de, şunu şöyle yapıversin. Haklıyı, haksızı ilkin kendileri ayırırlardı. Başvuruların otunu çöpünü ayıklayıp, çocuklarına öyle sunarlardı. Kolay değildi ana, teyze olmak. Kolay değildi bunca işi çözümlmek. Oncacık yardımları da olmasın mıydı? Olacaktı elbet... Rasim'e onlar yardım etmiyecekti de, kim edecekti?

Kendi düşlerine kapılıp gittiler...

Rasim, belgeyi doldurduktan sıra, imzalaması için babasını çağırınca, düşlerinde görkemine kapıldıkları dünya dağılıverdi. Silkinip, parçalarını toplamaya koyuldular. Her bir bölümünü biri derleyip, eski coşkularını buluncaya, doğruldu Osman. Rasim'in ince parmaklarıyla kavradığı kocaman elini, güçlkle dolaştırdı, bir bannalık yerde. Terledi... Yoruldu... Son çizgileri çekerken, iyice bunaldı. Elini ivecenlikle kurtardı. Kalem parmaklarının nasırında yitirdi. Buldu... Usulcacık masanın üstüne koydu. Birden serpmesi aklına geldi. Kavradı... Katladı... Kıvrımlarını düzeltti bıkmadan. Merdiven altında bir yer açtı. Okşayışlarla yerleştirdi. Ruhsar'ın aralıktan kendi evine geçtiğini sezinledi. Gülizar, sevinçlerini

paylaşmak amacıyla, yemeğe çağrıldı. Ruhsar ikiletmedi. Biri evine, biri mutfağına girerken, sedirde yanladı.

«Tekneyi Rüstern'e bırakırım. O zaman kızmaz bana ihtiyar. Amacı kendi kışını kurtarmakmış. Beni böyle denizin ortasında tek başına bırakıverdi, demez. Belki götürüp bırakıvermemi ister. Ben olsam isterim. Bunca zaman savaşmış olmanın hakkıdır bu. Hep bizi dibe almak çabasındaydı, deniz. Ve biz ikimiz, hep üstte kaldık. Dalgasıyla yüklendi. Borası fırtınasıyla saldırdı...Burgacıyla pusuya yattı. Bunca yıl altemededi. Yumrularınız sarsıldı. Küpeştelerimiz suya batıp çıktı... Alabora olmadık. Olmadıksa, dengemizin sağlamlığındandı. Öksürdük... Aksırdık... Kısıldığımız yerde dişlerimiz birlikte kenetlendi. Benim kaburga kemiklerim, onun eğrileri, akrepleri sızladı. Yine de yaşamayı başardık. Ne dibimiz yosunlandı. Ne kalafatımız eskidi bir günden bir güne... O bana nasıl baktıysa, ben ona öyle baktım. Şimdi bırakıp gidemem. Kurum başka tekne verir. Verecekmiş de... Onu öyle rıhtımın çalkantısına teslim edemem. Anlar beni. Rüstern'in ustalığını bildiğinden. Yardım eder. Koyakları, döklekleri benim kadar bilir. Bilirler. Eğer hırpalamazsa, kuş gibi uçurur onu ihtiyar. Güvenilirliğini her kürekte bir kez daha tanıtlar. Tanırlar birbirlerini. Yabancı değiller zaten. Belki hiç ölümün kıyıcığına birlikte varmadılar... Varırlar...Orda belli olur ihtiyarın gücü zaten. Her bir yanı ürkünün ürpermesiyle zangır zangır titreşirken, dayancının niteliği ortaya çıkıverir. Güven verir sana. O güvenle zorun üstesinden geleceğine inanırsın. Bir kez de inandın mı, kolaydır denizi altetmek... Teknen korkuda huysuzlanmadı mı, yenginin sende olduğunu bilirsin.Huysuzlanmaz. Dalgaya, fırtanaya eğrilerini gıcırdatarak karşı duran san-

dalın. sana kuzu gibi boyun eğdiğini ellerinde duyarsın. Elllerinden önce bilincinde duyumlarsın. Yazgınızın birliğini sezersin belleğinde. Ve bu sezgi, umuda dönüşür hemen. Umud da güce... Sıyrılır çıkarsın... Berelendiğini, sonradan anlarsın. Acıların geçiciliğini de... Çöreklenirsin kalafata. Artık alışkanlık değildir bu. Sevginin ve yaşamın borcu ya da sevecenliğidir... Ve sevgi sağlıtır yaraları. Sağlığın dinginliğine ular hemen. Rüstem de bilir bunu, benim ihtiyar da... Ve katılırlar kararına... Sevinç duyarlar...»

Vardığı karardan hoşnut, ellerini oğuşturdu. Rasim olgunun bilincine yeni varıyormuşcasına kıvandı. Ruhsar, kendi kurduğu aydınlık geleceği, avuçlarının içinde tutmak çabasıyla, sırtını sığazladı Rasim'in. Rüstem, sandalla vuracağı volilerin tüküsüne kapıldı. Gülizar, hizmetini beğendirmek isteğiyle sofranın çevresinde çırpındı... *Karısının çırpınışlarına kaydı gözleri. Acıyla dudaklarını ısırdı. Yeke yoluyla kolunu bacaklarının arasına kısıtırıp uzandı. Yetişemedi... Dümeni bağladı...Varıp yanına, kucakladı. Başaltından aldığı testiden ağzına su damlattı. Battaniyeyi açtı. Gülizar'ın karnında kenetlenen parmakları morarmıştı. Tutup çekmek geçti içinden. İvecenlikle yeniden sardı örtüyü. Alnında, yüzünde kabarcıklanan iri, bulanık, hastalıklı terleri sildi. Mendili sırtı sıklam, avucuna yapıştı. Deniz suyunda yıkadı. Sıkarken, ıslaklığın eskisinden daha çok belerdiğini sezdi. Yeniden sığazladı suratını. Titreşimde bir azalma belirdi. Yekindi. Dümen kolunu yeniden kavradı. Kayan rotayı düzeltti. O kıpırtıda, Gülizar'ın boynundaki beşibiryerde battaniyenin üstüne kaymıştı. Güneş üstünde yankılandı altının. Tüm gözenekleri iğne iğne gözlerine battı. Gözlerini kapattı. Osman, Eline tutuşturulan zarfı açmayı gereksiz buldu. Başı yerde, ayakları isteksiz, fabrikanın kapısından çıktı. Düşünmeyi bile ertelediği durum, gerçekleşmişti. Ma-*

kınalar sökülüp götürülmüş. iskelede demirli tekneler. İstanbul'da kurulan bir şirkete kiralanmıştı. İhsan, kira sözleşmeleri hazırlanırken tepiniyordu. Adanın onuru var. Elin yabancı limanımıza bağlı tekneleri nasıl kiralar, diyordu. Buyruk yüksekte, dediler. Kiralanacak... Bize verin kiralanacaksa, dediler. Ancak birini koparabildiler. sonunda hepsinin işine son verileceğini biliyordu. Düşünmek istemediği son, gelmişti işte... Boynunu büktü. Zarfı taşlığın köşesindeki muşamba örtülü masanın üstüne attı... Ayaklarını altına alıp, sedire bağdaş kurdu. Suskun.. dalgın, umutsuz... «Üç beş kuruş artırabilseydim, bir sandal donatırdım, olmadı, ihtiyar dayansaydı biraz. O da ayrılığa dayanamadı sanırsan. Böylesine uzun süreceğini kim bilebilirdi ki!.. Baktı, benim dönüşüm yok, dağılıverdi bir gün... Tıpkı bizim fabrika gibi... Nasıl kösüverdi koca bina... İçinde makinalar varken capcanlı, kıpır kıpırdı. Makinaların harılmasına, insanların cıvıltısı karşıyordu. Dopdoluydu her bir yan. Bir damla daha koysan almaz gibi gelirdi bana. İlk insanlar gitti öbek öbek... Ardından makinalar, parça parça... Yapı koca bir davlumbaz gibi dımdızlak kalıverdi... Ne kocamanmış!.. Ne de güzelmış insanla, makinanın birliği!.. İnsanla aracın birliği demek gerek... Benim ihtiyarın makinesi yoktu. Yoktu ya, yine de ikimiz birleştiğimizde, makinelisinden ayrımımız kalmıyordu. Yenisini donatabilseydin. Makineli gibi olmaz. Zararı yok... Olmasın... Yine de ekmeği çıkarır. Hatta belki oğlanın okul giderlerini de karşılardı... Yapamazsak, iyice kötüye şardı işler... Alabildiğine tersoya düştük, demektir. Oğlanın okulu yarım kalacak. Tam kuyruğuna getirdiğimiz yerde, dama dedik. Bu yılı da atlatsaydık. Düze çıkardı çocuk. Şimdi açıkta terkedilmiş sandal gibi karaya vuracak. Gücü yeterse... Bir yerde alabora olup, yitiklere karışmazsa...» Gülizar, kocasının zarfı bırakışından her-

seyin bittiğini anlamıştı. Sessizce bir kahve pişirdi. Ayaklarının ucuna basarak getirdi. Fincanı eline tutuşturdu

Osman öyle dalgın otururken, yukarı tırmandı. Sandığını açtı. Yıllardır takmadığı beşibiryerdesini avucunun içinde sıkarak merdivenleri indi. Kocası, fincan elinde, bıraktığı gibi duruyordu. Bir yudum olsun içmemiş, üzün-cünün derinliğinde yitmişti. Fincanı aldı elinden. Altını sıkıştırdı. Avucu yannıscasına sıçradı Osman. Eline baktı. Gözleri tutuştu. Bir hınç çelikleşti gözlerinde. Kolu uzandı. Parmaklarını sıkı Gülizar;

-Bu sana bir sandal donatır. Sandalın oldu mu da, deniz kadar umudumuz var demektir.

Direnci yavaş yavaş kırıldı. Umul ve deniz sözcükleri beyninin içinde dolandı. Büyüdü, kabardı, şişti... Yeşerdi, filizlendi, meyvelenip avucuna döküldü. Avucunu açıp baktı. Altın al al ışıladı. Doğruldu... Yekini dikidi... Altını yeğelinin cebine yerleştirdi. Hızla kapıyı açtı. Durakladı... Mendilinin içine sardı, cebinden alıp. İç cebine gizledi. Rıhtıma indi. İsmail'i yakalayıp, postanın her zamanki gibi altıbuçukta olduğunu iki kez yineletti. Recep'in kahvesine girdi. Okkalı bir az şekerli söyledi. Höpürdetti özlemle... Akşam karanlığı açtığı kapıdan içeri dalarken evine girdi... Eski kıvancına kavuşmanın devinimiyle elektriği yaktı. Sabahleyin bıraktığı zarf, öyle duruyordu. Aldı... Acısı yinelenenecekmiş gibi durakladı. Koparıp atarcasına açtı. İçinden çıkan iki katlı kağıdın arasından bir başkası düşünce afalladı. Bir süre elinde kağıtlar bakındı.

Kapıya çıktı. Babasının doldurduğu sepeti evine taşımaya uğraşan komşu çocuğunun kolundan yakaladı. Kağıtları önüne uzattı. Çalışmalarından ötürü kurumun teşekkürlerini dinleyip, sövgüye hazırlandığı sırada, bir aylık ücretinin verildiği haberiyle irkildi. Küçük kağıdın çek olduğunu anlayınca, elleri gevşedi. Düşürmek üze-

reyken, altın sıkar gibi yakaladı. Çocuğa sevecen sevecen baktı. Sevinçle dilini şaklattı. «Naylon serpmeyi kurtardık. Müdür bey beni işe aldığı gün de bunu düşlüyordum. Aradan bunca zaman geçtikten sonra, aynı yere dönüp gelmek bile kıvandırıyor beni...» Düşüncesi ağzının şakırtısında yitti. «Erdek'e iner inmez, oğlanın parasını yollarım,» diye geçirdi. «Kalanı serpmeyi alır. Sandalı da altını bozdurarak donattım mı, yaşadık. Oğlanın bitirmesine şurda iki yıl kaldı... İki yıl dışınızı sıktık mı, geçer gider. Önceki yıllar nasıl akıp geçtiyse öyle. Şimdiye hiç takmadan okudu. Okur... Bilir okutmanın güçlüğü. İlk onu düşündüğümüzü. İlk lokmamızı ona ayırdığımızdan habersiz. Onca akıllı oğlan, habersiz olmaz zaten. Zora koşmadı bizi. Bundan sonra da koşmaz. Diplomasını soktu mu kuşağına, bize el verir. Bir Köroğlu, bir Ayvaz kalacağız şurda. Kendi başını kurtarması bile kurtuluşumuz olacak. Kesildi mi gönderme zorunluğu, kalanı bize yeter. Hem de artar... Ne dedi İhsan Reis motoru kiraladığında. Sana güvencimden bu işe girdim... Yoksa mermer taşımacılığı yeter de artar bana. Doğru. Yeter. Madem o adanın onurunu kurtarmak istedi. Ben de inat olsun diye, teknelerimize el koyan yabanın suyunu keserim. Bizim ıgırkın artığını toplayabilirse, öpüp başına kosun. Akını tam Marmara yukarıdan alırım. Ta, suyun başından. Burda nerelere dağıldığından hangi eğrileri çizdiğinden onların haberi bile yoktur. Belleyinceye yıllar geçer. O yıllarda da tüm Marmara'nın balığını biz toplarız. Görsünler bakalım. Osman'ın oyununu bir görsünler de, Ege aşağı sarkıp, Yunan balıkçılarıyla dalaşmak neymiş anlasınlar.»

Volinin tadı hâlâ damağında. İhsan, canlı balıkları küpeşte horona kaldırmıştı. Sonra buz kalıplarını kırıp, kasalara yerleştirdi. Ambar tümüyle dolunca kemeçe

çoşkusunda kendileri kol kurdular. Motor ağır ağır Marmara yukarıya vurdu. Sandalı yedeğe bağladı Osman. İp merdivene asılıp, horona katıldı. Hiç ummadıkları bir koyaktan, motor dolusu balık çekmek, sevinçlerini kabartıvermişti. Gülücük gülücük bakıyorlardı Osman'a... Kollarının ulaşabildiği yerde, sırtını sığazlıyorlardı. Ustalığını yazar gibi açılıp, dalgalara karışıyordu uskur suyu. Motor nazlı nazlı hal iskelesine yanaştı. Kapanın elinde kaldı balıklar...

İhsan, ilkin Osman'ın payını ödedi. Oğluna uğrayacağını bildiğinden süre tanıdı. Akılda olmayan bu voliyeye yenilerini eklemek için, acele etmesini salık vererek uğurladı o'nu.

Paraları yıpranmış cüzdanına yerleştirirken, bir ışık yanıp söndü gözlerinde. Haliç'in bulanık sarı sularına baktı. Deniz tutkusuyla, ekmek sevinci gülücük oldu yüzünde. Motorun yalpasını bedeninde sürükleyerek, kıyı boyunca Karaköy'de yürüdü. Bekleşenlere sorarak Beyazıt'a gidecek otobüslerden birine atladı. Bir türlü elini cebine götüremeyince, otobüsün içindekilerle, motorun anbarındakileri karşılaştırdı. Kaynaşmanın benzerliğine şaşıtı. Biletçinin sesi kulaklarında dalgalandıncaya, zorladı bileğini. Kalçasında parnaklarının izini duyuncaya, kendi cebine soktuğuna inanmadı. Çemberlitaş tıkanıklığında, aklına gelen bir düşünceyle sırtıttı. Otobüsün ani kalkışıyla kaykıldı. Çarşıkapı'da, ağdan, dökülürcesine indi. Kapalıçarşı'ya dalıp, yol boyunca ilerledi. Kuyumcu vitrinlerinin zenginliğine çakıldı bir an. Güvenle ilerledi kapıya doğru. Altın parıltısının içine gömüldü. Aynalarla çoğalan sarı ışık ışık beynini kamaştırdı. Parıltısını, Gülizar'ın bozdurduğu altının en benzerine doğru uzattı. Güzelce sardırıldı. Parasını ödedikten sonra, cüzdanının kırtımına yerleştirdi. Yüreğinin üstüne yapıştırıcısına koynuna koyunca, yeğneldi. Bir

boçtan kurtulmanın ılıkliğini duydu. Cüzdanında daha para kalmasının kıvançlı devinimiyle çarşıdan çıktı.

Kalabalığın uğultusundan şaşırmış bir paytaklıkla, oğlunun kaldığı yurda yöneldi. Kapıda onu göğüsleyen adamı, babası olduğunu öğrenince, yukarıda bulacağını söyledi. Rasim ummadığı bir anda babasını karşısında görüverince, şaşırdı. Hemen kitabını kapadı. Koşup sarıldı. Elinden tuttu. Çalışma salonundan sükreleyerek odasına götürdü. Bol bol konuştu Osman. Ada'da olanları, vurduğu volinin büyüklüğünü anlattı. Balıkları neredeyse tek tek tanınladı. Pullarının parıltısını, güvertede can çekişlerinin şakırtısını, anlattı, anlattı, anlattı... Sonuda, Et Balık Kurumundan ayrıldığını söyledi...

Rasim, babasının söz dolandırmasından Kötü bir habere hazırlanmıştı... Hazırlanmıştı ya, böylesini beklemiyordu. İrkildi... Yüzünü buruşturdu. Babasının dikkatle kendisini süzdüğünü görünce, gülümsemeye çalıştı. Anasının yaptıklarını duyunca, aynı kararda buluştu. Sandal donatılıklarına iyi etmişlerdi. İşte hemen ödemişti borcunu deniz. Daha kimbilir ne voliler vuracaktı babası...

Sonra doğruldu. Yurttan çıktılar. Köşedeki kahveye oturdular. Arkadaşları gelip geçti yanlarından. Gepgenç, biri ötekinden güzel kızlar... Çakı gibi, yiğitlikte sonraki öncekini bastıran delikanlılar... Kimi başıyla selamlayıp yitti... Kimi masalarına değin sokulup, Osman'ın elini salladı... Bir beğenin coşkusuna kaptırdı kendini. Ayımsız aynı sıcak bakışı içti gözlerde... Aynı sokulgan davranışın ılımında kaynaştı. Bir an babalığı unuttu. Onlardan biri olmayı düşledi. Sonra oğlunun arkadaşlarıyla öğünme tutkusu baskın geldi... Göğsü kabardı... «Biz okumuşu yabancılarız. Kendimiz yabancı olduğumuzdan. Belki de korkunuzdur bunun nedeni... Bilisizliğimizin mayaladığı korku... Oysa şuraya bak... Yarın her biri yar-

gıç, doktor, memur, bucak müdürü olacak bu gençlerin. Diplomalarını aldılar mı, üst katın insanlarına karışacaklar... Buyuracaklar... Ve belki biz yine yabancılaşıp korkacağız... Ne ayırımları var? Bizim adanın çocuklarından başka değiller. Onlar nasıl sokulup, amca diye candan davranırlarsa, bunlar da öyle. Belki tek değişiklik, onların saygılarını belirtmek için eğilip el öpmeleri... Ama, bunlar da öylesine sımsıcak sıkıyorlar ki insanın elini, öpmekten daha güzel... Neden böylesine üstünde duruyorum bu durumun ben? Alışkanlığımın tersi olduğundan besbelli. Okumuş insan bize yukarıdan bakar. Yukardan bakılmak ciğerlerimize işlemiş. Şimdi değişik bir tutumla karşılaşınca, düşünmeye başlıyorum. Onlar ne kadar doğal sayıyorlar bunu. Ben ne kadar aykırı görüyorum. İşe bak... Oğlumun arkadaşları. Adakilerden biri bana yukarıdan bakmaya kalkışsa. Hangisi olursa olsun... İsterse, tuzu kuruların çocuklarından biri, nasıl kürküm kabırır. Ulan çıplağın oğlu, bu ne hindi kabarışı diye efelenirim? Cebinde bir diploma olanın annacında da küçülür, kendiliğimden alttan bakarım. İşte bu değişiklik irkiltti beni. Ve ilk kez sevdim okumuşu. Belki bu davranışlarından... Belki oğlumun arkadaşları oluşlarından... Ne olursa olsun sevdim ya...»

Birbirlerine anlatacakları bir türlü bitmiyordu. Ayların özlemine, saatlere sığdırma isteği, ikisinde de alıp veriyordu. Birkaç kez, alışkanlığı uç verdi Osman'ın. Birkaç kez okumuşluğundan ötürü, oğlunu da yabancılamağa tasarımı geldi gitti bilincinin derinlerinde. İnsanın koşullanmalardan ne kadar güç kurtulduğunu anlamadan sezinledi... Birkaç kez, kalkıp gitmeye davrandı. Belki oğlu o'nunla olmaktan sıkılmıştır, düşüncesiyle. Her kezinde, İhsan Reis'in verdiği süreye çok olduğunu anımsattı Rasım. Birlikte olmaktan nasıl sevindiğini belirtti yerli yersiz. Yine de babasının içinin derinliklerindeki

kuşkuyu silemediğini sezdikçe öfkelenirdi. Ama, öfkelerini göstermemek için kendi kendisiyle amansız bir iç kav-
gaya tutuştu. Zorladı... Terledi... Ve her kezinde başardı
belli etmemeyi...

Karnının acıktığını duydu birden. Kolundan yakaladı
babasını. Kaldırım boyunca yürüdüler. İçerisinin civil
civil üniversitelerle kaynaştığı kebabçılardan birine gir-
diler. İştahla yedi Osman... İştahla karnını doyurdu
Rasim... Garson elinde biletle benzer kağıt tomarına he-
sabi çıkardı. Oğul hiç yüksünmeden ödedi... Birden cüz-
danı göğsünü yaktı, Osman'ın... Çıkardı... İçinde ne
varsa hapazlayarak, Rasim'in avucuna sıkıştırdı.

Rasim, bir boşalan cüzdana baktı, bir babasının yü-
züne. Gözleri bulutlandı. Şakakları zonkladı... Yüzüne bir
sevincin, bir üzünün çizgileri balkıdı. Avucunun için-
dekileri olduğu gibi geri verdi...

Osman diretti. Rasim, diretti... Geçenlerde yolladığı
harçlığı tüketmemişti ki, yenisini alsın... O tükeninceye,
kendi başının çaresine bakardı nasılsa. Son yıllarını kre-
diyle okursa, onun açısından bir değişiklik olmazdı. Eğer
kreditinin verilmesi gecikirse, o zaman mektup yazar, is-
terdi... Osman eline koz geçirmişcesine kabardı. Madem
kredi isteyecekti, bu paranın yanında bulunmasında
yarar vardı. Bakarsın dediği gibi, geciktir. Bakarsın şu
koca İstanbul'da beş parasız kalıvermiş...

Rasim'in her zaman içini aydınlatan gülüşü, ısıtırdı
O'nu... «Biz o gördüğün insanlarla, çok iyi arkadaşız»,
dedi... «Öyle bir durumda kalırsam, olanağı bulunan hiç
yüksünmeden yardım eder.» Boynunu büktü Osman.
«Ben de sıkışsam, Recep öyle davranır. Ya da Recep'in sı-
kıştığını sezinlesem, varımı yoğunumu koştururum. Ar-
kadaşlık dedin mi, olağandır yardımına seyrilmek.
Madem bunların arkadaşlıkları da böyle, uzatmanın ge-
reği yok.» Yine de içine sindiremedi. En küçük ge-

reksinimde, mektup yazmasını, hatta sıkışır sa. Recep amcasına bir telefon etmesini tembihlemeden, geri almadı verdiklerini.

Kurumun zamansız kapanışına öfkesini belirtti Osman. Saydı döktü... Elin yabanına ucuz motor vermek için koca fabrikanın kapandığını söyledi. Rasim, babasının öfkesindeki doğruları onayladı başıyla. Hemen ardından, buna Marmara'nın balık açısından yoksullaşmasının da neden olduğunu söyleyince gözleri parladı oğlunun. Kendi tutarsızlığının ayırmına varmasını beklemeden atıldı. Marmara yoksullaşmıştı da, hale balığı nerden bulup getirmişlerdi?

Sorusu, gözlerinin alazında burgaçlaştı. Beyninin derinliklerinde bir direnç halinde çelikleşti Osman'ın... Böyle voliler her zaman olmazdı. Yılda bir rastlarsa ne iyi. Koskocaman fabrika, bir voli için bekleyemezdi ki... Sezinlemeden, kendi sözlerinin karşısını savladığını anlayınca durakladı. Gülüverdi Rasim... Gülüşüne ilkin utangaç bir kıkırtıyla, sonra tüm içtenliğiyle katıldı Osman. «Oğlanla konuştum mu hep böyle oluyorum. Ya benden sıkılıp sıkılmadığını denetlemeye giriyorum Ya kendi sözlerinle çelişip, apışıyorum. Olacak şey değil. Kendi yüğürdüğüm vellet. Ellerimle yetiştirdiğim bir ağaç, diyelim. Meyvelendi. Meyvelendi ya, meyvesini ben bilmiyorum. Fazla da açık vermiyor ki... Bir soru soruyor en can alıcı noktada... Bir yadsıma geliyor içimde. Kendi kendimi yalanlamak için debeleniyorum. Nedir? Elin dolabını savunmak bana mı kaldı? Hem de gözbağıyla o dolaba koşulmuş solugan beygir gibi yıkılıp kaldıktan sonra... Elbette çok bir güzel dedi oğlan? Daha doğrusu demedi de, dedirtti bana... Niye kızıyorum? Onun laflarını yincledim diye mi? Keske diyesin Gâvur... Keşke sende de oncacak akıl olsa...» Rasim'in kolundaki saate gözü ilişti. Rüstem'in sünnet armağanıydı... İhsan'ın verdiği sürenin

dolmak üzere olduğunu görünce dikildi.

Bırakmadı Rasim. Koluna girdi. Anacaddeye çıktılar. Duraktan. Taksim yönüne giden otobüslerden birine bindiler. Azapkapı'da köprü'nün ucuna ayak basıp, hale yöneldiler.

İhsan onların gelişini işaret saydı. Rasim'le bir iki sözcük konuşup, sayfalarına baktı. Önce kendisi atladı tekneye. Sonra Osman'a elin uzattı. Rasim gözlerinde ayrılık üzüncünün kırışmasıyla, el salladı.

Avucunda ıslayan beşibiryerdeye baktı bir süre Gülizar. Sonra komşusuna ödünç verdiği mutfak aygıllarından birini almışçasına kavrıldı.. Kocasının dizinin dibine çörekledi. Gözleri ağzında, yineleterek, oğlunu anlattı. Benzinin renginden giysilerinin temizliğine, salt o sordukça düşündüğü ayrıntıları söylettirdi bir bir... Dediklerini, devinimini, dıruşunu, bakışını, tutumunu, yi-yişini, kilosunu araştırdı. Osman, sezinlediklerini anlattı... Ayrımına varmadıkları için kendince yanıtlar uydurdu. Doyuramadığını görünce, baştan alıp, daha uygun sözcükler buldu. "Oğlum benden hiç sıkılmamıştı" diye düşündü. "Ben anasının sorularından sıkıldım. Hanı atlayıp gelse arada bir... Bakın, benim bir şeyim yok, sa-pasağlamım, dese... Böyle soruşturup durmaz bu karı. Özledi... Söz... Bahar akınında da böyle bir veli vurursak, birlikte gideriz İstanbul'a... Görürsün oğlunu. Bağına basıp kollarısın. Özlemimi giderir, rahatlırsın. Daha doğrusu bana rahat verirsin..."

Kararını Gülizar'a aktarınca, güldü kadın. Gülmesine katıldı Osman. Kendi sözleriyle çelişik savlarına yenilen başladığını sezinledi birden. "Baharı beklemeye gerek yok ki... Atlarız mermer takalarından birine. Varır görürüz. O boşalıncaya özlemimizi gidermiş oluruz." Düşündüklerinin ağızdan döküldüğünü, Gülizar ellerine sarılınca anladı.

Umudun sevinciyle, kavrayıverdi kocaman ellerini. Var gücüyle sıktı. İkisini birden kaldırdı sonra... Dudaklarının alazını gezdirdi üstlerinde. Alına, ardından yüreğinin üstüne koyup sıktı.

Gülizar'ın kanı, Osman'ın damarlarında dolaştı birden... Damarlarını kavurup, sinir uçlarına ulaştı. Parmakları kendiliğinden oynadı. Elleri, karısının ellerinden kurtuldu. Kolları ıvecen devinimlerle uzadı, kavradı, sarıldı sarmaştı... Göğsünü, kaburgalarında ezdi. Soluk soluğa ağzını aradı. Dudaklarının ıslak sıcaklığını, nikotin sarısı dişlerinde çiğnedi. Tıkanmışcasına çırpındı Gülizar. İkir-cimle kollarının arasından sıyrıldı. İvecen yinelemelerle kapıyı tırkazladı. Dönüşünde eteklerini havalandırarak, Osman'ın kucasına düştü...

Burnunu, göğsünün ağarmaya başlayan kıllarına sür-tü. Her nefeslenişinde denizi kokladı. Elleri gömleğinin altına kaydı Osman'ın... Kolları, teninde oynayan alazın ürpertisine yapıştı. Ağzında zıplayan ıkıltılar, kemiklerinin kütürtüsüne karıştı. Peykenin üstüne yıkıldılar. Pantolonunu güçlükle sıyrdı Osman... Donu, ayaklarında çırpındı Gülizar'ın... Küt bacakları ıvecenliğin doruğunda kanallaştı. Sıkı baldırları, eteğinin çiçekleri arasında balkayıp, yitti. Peykenin gıcırtiları, coşkun mırıltıların müziğine sarılarak, ağdı gitti.

Nefeslerinin hıçkırıklaşmasında tükendiler. Osman'ın göğsü, Gülizar'ın karnı terledi. Nefesleri indi... Düzeldi... Sessizleşti... İlkın Gülizar devindi. Ardından Osman ırkıldı... Solukları bütünlendi... Doğruldu Osman... Çıplak ayakları merdivenlerde, her zamankinden fazla şapırdadı. Yorgun basamakları, aynı anda iki kişinin ağırlığından sızlandı. Odalarının gizinde koptular birbirinden. Karanlığa örtündüler, giysilerinden soyunup. Yorganı çenesine dek çekti Osman... Bir sigara yaktı, damağının tadını, ciğerlerine sindirmek tutkusuyla. Gülizar avucundaki altını,

yastığın altına sokuşturup, sımsıcak yanaştı Osman'a... Sigarasını söndürecek bir yer aradı... Buldu... Ağzında duman, parmaklarında tütün kokusu, döndü... Sarmalandı. Teninin her yanında Osman'ın ağırlığını duydu Gülizar... Gözeneklerinden fışkıran bir lavın, dertop kasıklarından yürüdüğünü sezdi... Depreme tutulmuşcasına sarsılıp çoğaldı, çoğaldı, çoğaldı... Dişlerinin arasından fırlayıp çıkan uzun bir iniltiyle, daldı... Osman, belkemiğinde kabaran denizin gel-gününde bilincinden koptu. Omuriliğinden yürüyüp gelen bir ürpertinin coşkusunda uçtu, uçtu... Boşalan bir zemberek yumuşaklığıyla, bilinçten düşe geçti...

Derin uykularının ta ucunda tıprırdadı Rüstem'in kapı çalıştı... Yaklaştı, yaklaştı... Gülizar'ın beyninde güm-bürdedi... Osman'ın ağırlığından kaydı kadın. Çıplaklığının ürpertisiyle, kocasını dürtükledi. Gülizar'ın çığlığı motorun harılmasını bastırdı. Uskur suyuna dönenen martılar, bağırış çağırış kaçıştılar. Acıyla dikildi Osman. Çaresizliğin hıncı satırlaştı dişlerinde. Dudaklarının kıyıldığını duydu. Motora gaz verdi. Patırtı, karısının çığlığını bastırıncaya artırdı. Tekne, dörtbir yanından ürperti. Denizin çağıltısı, ardardına yüzüne serpelendi...

Gazı, rıhlımda kesti. Motor iskele bordasından sıyırttı. Ayaklarını sintinede gerip, halkalardan birine yapıştı. Koluğun, omuzbaşından uzadığını sandı. Bedeni, fırlayıp uçmakla, dikilip kalmak arasında kararsız çatırdadı. Tekne, pruva, pupa yalpaladı. İskele üstündekiler, değişik bir olgunun öğrenme tutkusuyla toplaşular. Halatı ilk yaklaşıma attı. Gülizar'ı kavrayabilmek ikircimi arasında, araba isteğini belirtti. Biri halatı yakaladı. Biri iskele başına doğru seyirtti. İkisi sandala atladı. Bazıları eğilip yardım etti. İskelenin beton sertliğini topuklarında duyduğunda, bir arabanın yaklaştığını sezdi... Gülizar'ı arka koltuğa uzattı... Şöför, daha da öne yerleşirken gi-deceği yeri bilmenin kararıyla, gaz pedalına bastı.

Beyaz üstünde kara harflerin sırttığı kocaman bir te-
balanın önünde durdular. Osman, eline ilk gelen parayı
şölörün avucuna bırakıp, karısına sarıldı. Bekleme oda-
sını, bekleyenleri aştı. Kapının iki yanında çöreklenenleri,
bağışlayan bakışlarını görmenden, doktorun odasına daldı.
Giysilerini omuzunda toplayıp iki büküm oturan kadın,
öksürmeyi unuttu. Örtünme kaygısı, bağırma isteğinin
yerini aldı. Doktor, dilinin altında ezilen bir sövgüyle
döndü. Gülizar'ın durumunu görür görmez hastaneye gö-
türülmesini buyurarak, telefona uzandı.

Osman, ikiletmedi. Beynini oyan hastane sözcüğünün
burgucında kapıya ulaştı. Şöför, elinde paranın üstü, onu
bekliyordu. Osman, Gülizar'ı yerleştirirken, direksiyona
geçti. Elindeki paralardan birini daha ayırdıktan sonra,
kalanı Osman'ın cebine soktu. İş bitinceye arabayı tek
eliyle yönetti... Göz açıp kapayınca ikisini de hastaneye
ilettili.

Kapıdaki adamın, önemini mutlaka belgelemek is-
teğiyle durakladı Osman... Dur!.. Şöyle çek!.. Sıranı
bekle!.. Önce kaydını yapalım! Bunun nesi var? Nerden
geliyor? Senin neyin? Çok mu kötü? Söz ve soru yağmuru
sürüp giderken, doktor yetişti. Önemi birden yitiverdi
adamın. Konutunun görmüş er çevikliğiyle hazırola
geçip, dikildi. Doktorun buyruklarını makina alış-
kanlığıyla yerine getirdi. Gülizar'ı bir sedyeye koyup, dip-
teki kapılardan birinin ardında yittiler...

Elleri, kolları, yüreği, belleği, boşalıverdi. Sallandı...
Önünde durduğu masaya tutunarak dengesini sağladı.
Yittikleri odayı bulup, durumu öğrenmek geçti içinden.
Uzun süre hangi kapıdan girdiklerini çıkaramadı. Tanı
bulup, davranacağı anda kapı açıldı. Az önce dur-
maksızın sorular sorup, buyruklar veren, sallanarak so-
kuldu. Masanın ardındaki sandalyeye oturdu. Kalın, kara
kaplı koca defteri açtı. Tükenmez kalemini bilinmez hangi

alışkanlığın etkisiyle, dudaklarına götürdü. Alt dudağının ortasında mavi bir bencik ışıladı. Sorularını yineledi. Anlamını kavramadan yanıtladı Osman... Eline tutuşturulan bir kağıtla, işaret edilen yönde ilerledi, uyur gezerler gibi...

Gösterilen kapıdan girdi. İçerde oturanlar, sigara dumanlarının bulutları altından baktılar, sıkkın sıkkın. Tam karşısına gelen, elini uzatıp, kağıdı aldı... Sigarasının külü upuzun göğsüne düştü. Bölündü, dağıldı, töperlendi. Kağıdın ucuyla, gömleğine bulaşan külleri silkeledi. Başka bir kağıt doldurup, başını sallayarak avucunu açtı. Bilinçaltının birşey yapması gerektiği, uyarısıyla toparlandı. Cüzdanını çıkardı. Adamı avucunu açık tutmayı sürdürüyordu. Tek tek ceplerini karıştırdı. Şöförün sokuşturduğu paralar eline geldi. Ayırımında olmadan, buruşturup, bıraktı. Birden Recep'in tıktırdığını yakaladı. Güvenle sırtıtlı. Önceden verdiklerini geri isteyen bir tutumla adamın avucuna uzattı bütün banknotu. Sanki eli donmuştu karşısındakinin. Öyle beklediğini görünce, çaresizliğin acısı, sırtışını dondurdu. Büzdü... Kınıştırdı ve gözlerine dek yaydı. Adam, sonunda umutsuzluğa yenildi. başını eğdi. Kağıdın üstüne yeni bir şeyler karalayarak, uzatırken, kapıyı gösterdi...

Elinde makbuz, kapının önünde dikildi. Gözleriyle, başına bu işi saran adamı aradı. Bulamadı... Masanın başında bekledi bir süre. Sonra yorgunluğunu birden duymanın çözölüşüyle, sırtını duvara dayayıp, çöndü.

Adam, koridorun loşluğunda büyüyerek yaklaştı. Orda oturmanın yasak olduğunu belirterek, dürtükledi. Osman ağır ağır doğruldu. Girişin ağzında iki yanına bakındı. Taşları aşınmış merdivenlerden yavaş yavaş indi. Başı yerde, ayaklarını güçlkle taşıyarak, bahçeyi geçti. Bir kaç adımda caddeye ulaştı. Durakladı... Geri döndü... Bahçe duvarına yaslandı.

«Uzadı bu iş. Uzadığına göre, umut var. Kurtaracak onu doktor... Sağalacak Gülizar. Hiç beklemedi. Hemen ardımızdan yeliştı. İnsan bir adam olmalı. Bana ne, ilkin özel hastalarım. diyebilirdi. Demediğine bakılırsa, kurtarmaya kararlı. İyi bir doktor, canı Azrail'in elinden çeker alır. Yetiştığıne göre, çekip alacak. Sen de yardım et biraz Gülizar'ım... İyileş... Bir sağal. Bir eski gücünü kazan. Hemen varacağız Galimi ya da Pandormi'ye... İlk mermier takasına kurulacağız. Dilerlerse para istesinler. İstemezler ya... İsteseler de vız gelir. Hadi ver elini İstanbul. Doğru oğların yanına. Özlem bizi bir türlü ondurmadı oğlum, deriz. Karar kıldık, buraya yerleşiyoruz. Hemen bir iş bulurum. Hemen bir ev tutarız. Koskoca İstanbul, üç garibe bakamayacak değil ya. Bakar... Hem de gül gibi. Yeter ki, iyileş sen. Beni hiç düşünme. Denizden uzak da olsa yaşarım. Balık değilim ki ben... İnsanım. Alışırım zamanla karaya. Olmadı, İstanbul'un da dört bir yanı deniz. Baktık duramıyorum. Yosun kokusu burnumda tütüyor. Akşamları savulur giderim. Bir kıyısında çöreklenirim. Derin derin soluklanır, özlemimi gideririm. Oğul özlemi, deniz özleminden baskın, inan. Yeter ki toparlan sen. Gül yüzünü güldür yine. Birlikte evimize bir dönelim. Yol boyunca türkü söyle. Eski sevecenliğini kazan yeniden. Bir daha ellerini karnında kenetleme... Sahi!.. Karnındaki acının nedeni ne ola? Hiç kimseye sormadım. Kimse de bilmiyordu ki... İskelede bir dünya insan vardı. Gık demediler. Şölör, doktorun ordaki hastalar. Burda durmadan soru soran, para isteyen adamlar... Hiç biri, hiç biri bilmiyordu ne olduğunu. Salt doktor biliyordur. O da, konuşmaktan, konuşmaya zaman bulamadı ki... Bekledik. Bunca bekledikten sonra, biraz daha gecikse öğrenmem, kıyamet ni kopar? Nasılsa sağaltıp çıkar şimdi doktor... Aferin efendi, der. Zamanında getirdin. Yoksa kötü olurdu... Recep'in motoru yollu ol-

masa, getiremezdim. Dönünce, anlatırım Recep'e... Motorunun gücünü bilsin. Zaten motoru da, Recep de olmasa, çoktan kanyı kaptırmıştık. Azrail'e... Kuş gibi attı bızı Erdek'e... Kuş gibi yetiştik doktora... İyi tekne anlayacağın. Sahibi gibi... Zorla cebime tıktırdığın para olmasa, elin gurbetinde, yüzümüz yerde olacaktı. Her zaman söylersin. Biz gurbet çocuğuyuz. Yoksulluktan geliyoruz. Yoksulluğun gözü kör olsun. İnsanları yol eri, gurbet neferi yapar. Hastalanan yolda kalır. ölen oracıkta bırakılır. Kolay değil, Karadeniz'in geçit verdiği bir avuç toprakta debelenmek. Yetiştirdiğin mısırın unu bir kişiyi beslemez. Ne etsin Karadenizli? Yola düşecek. Ama tekne, ama çarık, yaşamı yollarda geçecek. Eskiden iyiymiş yine... Böylesine uzaklara gelmezmiş Karadenizli... Pek ayrı denize çıkmazmış... Odesa'ya Sivastopal'a bile gittiğinde, hep kendi suyunun kokusunu nefesletirmiş. Pek pek Volga'nın ucuna Moskova'ya ya da bilemedin kalandan Astrahan'a gidermiş. Fırıncılık, pastacılık etse, orda mal mülk edinip, yerleşse bile, biraz zııncımaya başladı mı, ilk takaya atladığı gibi Trabzon'a dönermiş... Geçilecek bir Karadeniz olduktan sonra, Karadenizli yüzerek bile geçer, derler. Oysa devrim, salt Beyaz Rusları değil, bizi de yel önünde yaprak gibi savurtup attı. Bir ekmeck kapaşı kapanınca, biri açılmış. Ama, buralara yerleştik biz. Karadenizlinin düşünmeyeceği, yapmayacağı bir iştir bu. Yaptık. Gayri dönmeye kalkışsak, korkarını bizi istemezlenir. Bunu bildiğimden, onca İstanbulla giderim, boğaz yukarı çıkmak gelmez elimden. Çıkarsam, bir daha inemiyecaktım gibi bir duygu sar-sar beni, derdin. Siz de gelmeseydiniz, biz Ada'da yitip gıderdik. Bir avuç insan, hadi bir de sonradan Girit'ten gelenleri say, bir koca denizin ortasında, bir koca Ada'nın üstünde, tükenir, biterdik. İyi oldu kardeş... İyi oldu da sınırları kapadılar size. Yoksa böyle zamanımızda, kim

elimizden tutar, kim kuş gibi uçan motorunu, sorusuz yanıtsız altınıza çekiverirdi? İyi ki, Osman kardeşimiz burda askerlik etti. İyi ki size haber salıp, getirtti... Arada bir kızdığında, ulan çıplak laızlar diye, debelensem de al-dırmayın ... Bakmayın bana. Asıl gönlümdeki, sizinle bir horana durup, bir cıyaya topuk bastığımdadır. Rüstem öldükten sonra, en yakın arkadaşım sen değil misin Recep? Rüstem'le olduğu gibi, kardeşten öte değil miyiz birbirimize? Hey aslan Rüstem'im benim. Can arkadaşım! Öyle de zamansız, çekip gittin kıl... Neden dilime dolandı birden Rüstem? Nerden takıldı aklını buna? Yoksa!.. Yok ulan Gâvur. Gâvurluğun tutmasın. Sustur şu kağanın ar-dındaki cini. Ölümün çevrende dolanıp durduğu falan yok. Doktorun cankurtaran gibi nasıl yetiştiğini görmedin mi? Gördün...» Dilinin orta çizgisinde beliren bir yanma, sigara isteğine dönüştü. Diretti. Ellerini apış arasına kısı-tırdı bir süre. Dayanamadı. Dayanılmaz bir isteğin iti-şiyle, ellerini kurtardı. İvecenlikle sigarasını yaktı. Du-manın ciğerlerinde şingırdadığını duydu sanki. Yola çıktığından bu yana hiç sigara içmediğini o an anımsadı. İçine doldurduğu dumanı, yüreğindeki boşaltırcasına salıverdi göğse. Dumanlar yayıldı, kıvrandı, insanlaştı... Başını kaldırdı.... Adamı kapıda gördü... Doğruldu. Se-vinçle işarete yöneldi. Merdivenlerde zıplayarak, adamın yanında bitti. Görevlinin gözlerini, sigarasının ucunda ya-kalayınca, izmariti hemen avucunun içine gizledi. Sonra ürküyle yere atıp, çiğnedi. Adamın azarlayan ba-kışlarından sıyırırken, masanın başında dikilen doktoru gördü. Seyirtip yanına vardı. Beklediği muştuyu bir an önce dermek tutkusuyla, yüzü yayvanlaştı.

-Apandisti patlamış... Çok geç kalmışsınız... Yazık... Kurtaramadık!..

Doktor döndü... Masa döndü...Tavan döndü... Söz-cükler döndü, döndü, döndü... Ekseninde dalga dalga bir

çevrinti kabardı... İnsanları, duvarları, eşyaları, tavanlılarıyla hastaneyi yuttu. Başının üstüne tüm ağırlığıyla düştü. Ezildiğini, pörsüdüğünü, sarsıldığını sezdi. Masaya yapıştı. Dudaklarının sızısını, dişlerinin ucunda duydu. Sözcüklerinin beynindeki vuruşları aralandı. Güçlkle doğruldu. Güçlkle seçmeye uğraştı. söylenenlerin anlamlarını.

-Kurtarmadık,- dedi umutsuzluğunun tüm acısıyla...

Doktor yaralı yaralı baktı yüzüne. Kendi yenilgisinin bilincine ancak varmışcasına başını salladı. Daha fazla orda kalamayacağını buluncuyla yürüdü. Doktorun devinimi, olgunun bilisine ulaştırdı Osman'ı. Ayak seslerine seyirtti. Kolundan yakaladı doktoru. Başı yerde:

-Alabilir miyim, -diye sordu.

-Elbette...

Gevşeyiverdi doktor. Osman kolunu yakaladığı anda, içgüdüsel bir savunma almışken, bağışlayan bir dostluğa sarıldı birden. Elini kavradı Osman'ın. Sorular soran adama yöneltti. Gerekli buyruğu verdi, kesinlikle. Yeniden yürüdü. Daha o kapıdan çıkarken, önüne düştü adam. Birlikte koridora daldılar. Birlikte odaya girdiler. Gülizar'ın üstüne eğildi. Küçülmüş, beyazlaşmış, donmuş yüzünde, acıdan kurtulmuşluğun anlamsız sırtmasını görmek, irkiltti onu. Adamla birlikte, battaniyeye kundakladılar. Kucağında bebek taşırcasına rıhtıma yöneldi.

İncitmekten korkarak, ağır ağır sarktı sandala. Usul usul başüstüne uzattı. Motora nasıl yol verdiğini, Erdek, Marınara arasını nasıl aştığını hiçbir zaman anımsamadı. Ama, Alaburun ışıklarının, içindeki acıyı paylaşırcasına ıslak ıslak parıldamasını da hiç unutmadı. Aynı acıyı yaşayarak sigarasını nefesledi. Dumanların arasından oğluna baktı. Dingin, kürek çekmeyi sürdürüyordu. Düşüncesinde kendine verdiği yanılı beğenmedi. Durmaksızın acıyı tazelemenin anlamı yoktu. Gülümsedi..

-Kim bilir nasıl sevinirdi!.. -diye geçiştirdi.

Babasının yalanına bile bile katıldı Rasim. Başını sallayarak onayladı sözlerini. Babasının uzayıp giden dalgalılığundan kurtulmuş olmasının sevinciydi bu onay. İçinde devinenin niteliğini ilk bakışta anlamıştı. İkisinin de çok iyi tanıdıkları biriydi, ölümüne acındıkları. O yüzden, yalanı asıl kendine söylediğini hemen sezivermişti Rasim. Sezivermiş, doğrulamamanın zorunluluğuyla rahallatmıştı babasını. Osman, ipin ucunu yakalamışcasına sarıldı, kendini kandırma çabasına. Sözlerini içinde sürdürdü; ‘Şöyle üniversiteyi bitirip geldiği zamanı aramızda kaç kez konuştuk. Bir sofra donatacaktık daha ilk günü. Bardaklarımızı doldurup çakıştıracaktık. O hamur açacaktı.. Ben balık tulacaktım. İçkiyi sakıncasız düşündüğümüze göre, sigarayı yasaklamamanın anlamı ne? Babasının karşısında sigara içemeyenleri bilmez miyiz? Ardından en olmayacak şeyleri uyarlar. Varsın içsin sigarasını. Yalan bir saygının ikinizliliğü girmesin aramıza. Öyle olacağına, gözümün önünde yapsın yapacağını. Hem de yapmıştır. İkiyüzlülük hiç girmedir aramıza... Hiç yalan söylemedik birbirimize. Bu yüzden, ona saldırdıklarında, kızıyorum ya... Biliyorum benden bir şey gizlemediğini. Benden gizlemeyen, kimseden gizlemez. Açıkta olanda da kötülük yoktur. Kötülüğün kaynağı gizlilik tir bildiğim. Haksızlığına inandığım zaman saklarım bazı şeyleri. Saklamıyor. Saklamayınca da, kötülük değildir. Tersine, kötülüğü yapanlar da, bunu saklayanlar da benim oğlana saldıranlar. Yapıyorlar... Yapacaklar da... Ama bilinsin, söylensin istemiyorlar. Oyunları anlaşılırsa, sularının keşileceğini bildiklerinden. Zaten dermedi mi yavrum. Onların sözüyle alıp verme baba. Bırak kendi hallerine. Tepinmekte haklıdırlar. Adamların midelerinde gördükleri lokmaları çekip alıyoruz biz. Yoksulu soymalarını engellemeye çalışıyoruz. Çıkarlarına ket vuruyoruz an-

layacağıın. Elbette saldıracaklar. Seni de kendi yanlarına çekerlerse, bizim işimizi güçleştirecekler. Seni bilmediklerini isbatlar bu... Onların nasıl bir korkuya kapıldıklarını kanıtlar. Korkmasalar böylesine yanlış iş yapmazlar. Korkuyorlarsa kötü... Dedikleri doğruysa Rasim'in, kulağını bükeyim diye bana yakınmaları yetmez. Doğru, adayı ben anlattım... Nerden gelip, bunca top rakları nasıl ele geçirdiklerini ben söyledim. Eğer bu doğruysa onun dediği de doğru... Dünya da bizim ada gibi... Burda ne dolaplar döndü, daha neler dönecekse, dünya'da da aynıları fırldayıp durmakta. Güçlü olan, hemen yoksulun grıllağına çöküyor. Haksızlığını bildiğinden de, doğrunun üstüne hörlüyor aldırma... Doğru güçlüdür. Haksızın saldırısıyla yıkııvermez. Bunu da bilirim bir iyice. Ama, bizim kelek kafalarda yer tutuncaya, çok kurban verir.* Kendi vardığı noktadan ürktü. Oğlunun yüzüne, bedenine, gözlerine baktı. Sevecenlikten başka bir anlam tasııılayamadı.

İçi cız etti birden. Burnunun direğine bir sızı saplandı. Elini uzattı. Oğlunun kürek çeken esmer yumruklarını okşadı;

-Kendine dikkat et yavrım, -dedi. -Sen benim yaşamdaki tek dalımsın.

Rasim, izmariti iki parmağının arasına sıkıştırdıktan sonra suya savurdu. Bir süre dişlerini gıcırdattı. Babasının, dönüp dolaşıp aynı konuya gelmesinden sorumlu olanları, izmaritle birlikte suda boğdu. *Kendi yalnızlığını düşüneneğine, bana kanat geriyor. Böylesi sulu gözlü değildi babam. Birden mi çöktü? Yoksa!.. Hiç belli etmezdi. Anama buncasına bağılı olduğunu bilmezdim. Bir şeyler yapmalı. Yalnızlığını unutturacak bir şeyler... Denizden kurtulmalı bir zaman. En küçük ayrıntıları yeniden yeniden düşünmek için en iyi yerdir deniz. Alışkın olana ama. Babam alışkın.. Orda, koskoca bir gökyüzünün al-

ında. koskoca bir su küllesinin üstünde, küçücük bir sandalda oldu mu kişi. düşünür. Düşündükçe kendi yalnızlığının bilincine varır. Bir de gerçekten yalnızsa... Şimdi hep beni düşünecek. Düşündükçe de, kendi tanıdıklarını kuyuculuğunu hesaplayacak. Ya tanımadıklarını? Dünya da ada gibi dedim ona. Büyülecek. Büyüttükçe, korkusu, kaygısı, çöküntüsü artacak. Ne desem bilmem ki!.. Evi onartsa!.. Akın zamanlarının dışında tatile gelenlere kiralsasa... Belki oyalanır. Kendini, beni düşünmekten kurtulur. Bir denemeli..."

-Tasalanma baba. Kendini kollamasını bilirini. Sen şu evi bir onartsan!..

•Böyle bir şey söyleyeceğini biliyordum bu oğlanın. Beni yalnızlıktan kurtarmak için, gerekirse okulunu bırakıp gelmeye kattanacağını biliyordum. Bana açıktır. Hiç oyun oynamadı, demedi mi? İşte... Belki denizden, denizden de değil düşünmekten koparım diye önüme yeni bir oyuncak koymak istiyor. Bilmüyor ki, olanaksız bu. Evi onartırsak borçlanacağız. Borçlanmak bir şey değil. Borç yığının kamçısıdır. Ödenir. Ama sonrasına yüzüm yok benim. Borcu ödemek için yapılacak tek şey var. Evi tatile gelenlere kiralamak. İçim kaldırmıyor bunu... Bir yaz denedim. İskele-Flaboz arasında sandalcılık yaptım. Yolun yarısında, yolcunun yarısını denize dökmek için kendimi güç tuttum. Tümünü mü böyle, yoksa yalnız buraya gelenler mi, bilemem. Bir iş karşılığı da olsa, bir adama para vermeyi onu satın almak diye görüyor bizim konuklar. Üç kuruş veriyorlar diye, aşağılıyorlar. Denizin ortasında rota saptamaya kalkıyorlar. Sanıyorlar ki, deniz kaçırlarını yıkadıkları sudur. Musluğu çevirirsin akar, kapatırsın durur. İlk gülme geldi içimden. Sonra baktım dayanamayacağın akıl vermelerine, çekildim... Hem de onlar arttıkça, daha uzaklara gidencesine. Benim döleklerim, koyaklarım var. Dolanıp, denizde debelenmekten acıkmış baylara, bayanlara olta

balığı sattım mı, ekmeğimi çıkarıyorum. Hem biraz çal-
kalanana, kalmadı diye, işlahını kursağında bırakma yet-
kesini de elimde tutarak. Şimdi evi onartır, o yahancıları
para karşılığında bir de kapımdan içeri sokarsam, būs-
bütün başını derde girmez mi? Onlara da hak veriyorum
zaman zaman. Büyük kentlerden geliyorlar. Evlerinde uy-
garlık araçlarının tümü var. Burda da rahalları, alış-
kanlıklarını sürdürmek isterler. Bulamayınca da sinirlenip,
iş i aşığulanmaya dökerler... Ama, buna hakları var mı? İs-
tedikleri burda yoksa, bizim suçumuz değil ki!.. Ya öy-
lelerine çalarsam evimde? Ya hiçbirşeyi beğenmezlerse?
Beğenmemeleri de doğal. En başla temizlik konusunda bir
güvence sağlayamam. Evin kadını yok. Yazın birini bu-
lurum desem, güç... Yaz geldi de, konuklar sōkūn elmeye
başladı mı, ada karlılarının dirhemi altınla tartılıyor... Kışın
komşudur diye adamın çamaşırını zorla çıkartıp yı-
kayanlar, yazın kendi kocalarının, çocuklarının kokmasına
aldırmıyorlar. Çoğunlukla erkekler neden bırakıp ka-
çıyorlar, yazın? Bu yüzden!.. Şimdi ben tek başıma, bütün
bunları da biliyorken, nasıl kalkışırın ev onartmaya?
Değer mi?

-Değmez, -dedi, sesli sesli.- İlerde istersen, kendin ya-
parsın.

Galimi kayalarını döndüler. İskelede mermer yükleyen
takayı aynı anda gördüler. Hemen ayrılıyorlarmışcasına
bir isteksizlik çörekledi içlerine. Ağırlaştı Rasim'in kolları.
Acı, acıyı unutturdu. Ayrılmak, gömdüklerinden kopardı
onları bir an. Osman, uzaktan işaret etti takaya. Rasim
durağan sürükledi sandalı. Babasının düşüncelerini is-
tediği noktaya getirmiş olmaktan güvenli, bir süre suskun
dırdı... Sonra her sözcüğün etkisini ince ince de-
nelleyerek;

-Ruhsar, ablamı çağırın, -dedi!.. -Birbirinize çok yar-
dımınız olur!..

İrkildi Osman. Kabuk bağlamış bir yaranın, deşilip oluk oluk irin akılmasını görmüşcesine gözleri büyüdü. Ta Erdek'te, hastanenin duvarına dayanmışken, düşündüğü bir kılıcının, alaz alaz fışkırmesiyle, ürktü. Oğlunun bakışlarında bir alay, bir öfke, bir küskünlük aradı uzun uzun. Tersine, içtenliğin duruluğunda dinginleşti. Isındı.. Yüreklendi..

-Gelir mi?

-Bir çağır!..

Bili mi? Umul mu? İstek mi?

Oğlunun önerisi can evinden ses getirdi. Hangisi olursa olsun, düşlerinin gerçekleşmesiydi bu. Pek ala bili olabilir. İsmail'in postasıyla geldi Rasim. İstanbul'dan doğru buraya araç bulamamış haberi alınca. Bandırma'ya geçip, Erdek yapmış. İsmail tüm iskelelere uğrar, gelirken. Giderken de... Neden akıl etmedi. Akıl edip de önceden sor saydı, daha sağlam düşünebilirdi. Şimdi boşlukta yüzüyor. Vori'ye yanaştıklarında beş dakika için de olsa, uğramıştır Ruhsar'a.. Bir bildiği olmasa böyle pat diye söylemez. Bildiği Ruhsar üstüne ama. Yıllar yılı küllemesini bildi o. Daha doğrusu, düşünmemeyi başardı. Arada bir yanardağ gibi püskürse de, hep derinlerde kaldı. Hiç açıklanmamış!.. Hiç konuşulmamış!.. Hiç bilinmemesi yeglenmiş!.. Ama, her zaman kızıl kor halinde kabarmayı beklemiş bir magma onların sevdası. En küçük değişiklikte, en ufak sarsıntıda püskürdü, püskürecek... İşte yine püskürüyordu. Aklının yerine damarlarındaki kan düşünüyor. Hemen uçup gitmeyi kuruyor. Oğlanı takaya atar almaz, Vori üstüne yelkenlenmek tutkusu, dilini damağını kurutup yüreğini tutuşturuyor...

Umut ne güzel . Canlanıverdi. •Bir kez denemek zarar getirmez ki.. Yıllardır, yalnızlığının çatırmasında Ruhsar. İyi biliyor. Dert yarmıyor. Belki artık acı bile çekmiyor. Ama yalnızlığının bilincinde olduğunu da saklamıyor. Belki

bıktı. Ne bıktısı bire Osman. Engellerin bilincinde bekledi. Duyurduğu, vurguladığı delice bir davranışları sakırma çabasıydı. Şimdi ben de özgürüm. Sevdiklerimiz yok artık. Sevmeye koşullandıklarımız, teker teker bırakıp gittiler... Biz varız oysa... Umut vermese, söylemez. Anasını gömeli kaç gün oldu. Böylesine sıcak bir yaraya tuz basmaz, merhem olacağını bilirse. Biliyor demek ki.. Umut değil... Biliyor ve istiyor. Sana uygulamak düşer.

Yarından tezi yok... Ya da en iyisi zeytinlerin basılmasını beklemek. •Rasim babasının dalıp gitmesinden yararlanarak usta bir hamlacı olduğunu kanıtladı. Takanın merdivenine okşarcasına yanaştı. Fotoğrafı dudaklarında götürdü. Öptü... Oğlunun kokusunu arayarak, uzun uzun kokladı. Karta sinen tütün kokusu, sigara isteğini büsbütün artırdı. Fotoğrafı yerine koydu. Üstünden okşadı. Çiftekaya'nın aralığından Nato üssünün ışığını aradı. Yakalayınca, fenerin ışığıyla çakıştırdı. •Yavrum Resim'in• diye geçirdi. •Bak Adalı, Amerikalı orda yerlerinden oturuyorlar, iök gibi. Sen İstanbul'da tutuklusun. Yakaladıkça, başıma çörekleniyor burdaki soyguncu lakımı. Adını gazetelede okuyorlar... Radyo sizden sözetti mi, sesini açıyorlar... Biz demedik mi diye zıplıyorlar dört bir yanımda. Hele o üzölmüş görürne çabasındaki içten sevinçleri yok mu, beni bitiriyor oğlum!.. Oh olsun der gibi döğünüyorlar. Hani biraz üzgün görürsem, bağırs çığırs ağıla oturacaklar. Üzölmüyorum inanın. Senin kötü bir iş yapmayacağına inanmadığımdan, punt vermiyorum ellerine. Bir de partallığından ötürü kovalamayıp, seni gösterelelerdi. Bir de neden orda olduğunu kendi ağzından duysaydım. İnanmadığımdan değil ha çocuğum, senin gibi söyleyebilmek için. Hani, hem radyoyu bağırtıp, hem yanıma ölü evine girer gibi sokuldukları zaman; Hastirin ordan orospu çocukları!.. Asıl ne bok yediğini bilmeyen sizsiniz, demek için, isterdim konuşmayı.

Öyle bir yiğit yetiştirin de, ondan sonra böyle debelenmeye hak kazanın. cakası salabilmek amacıyla. Sonra da senin sözlerini yineleyip, surallarının halini görmek isterdim. Olmadı!.. Salt bunun için bir voliden vazgeçerdim. Alacakları olsun. Şu voliyi bir vurayım. Hemen ulaşacağım sana. Cebimde para oldu mu, kürke sarınmasını bilirim ben. O zaman engelleyemezler. Ondan sonrasını sen bana bırak. Surallarının ortasına tükürür gibi paltalmazsam ağzına geleni, bana da Gâvur Osman, demesinler..." Nato üssünün ışığı al-sarı yeniden gözlerinde yansıyınca, küreklere sarıldı. Sandal sancığa yatıp, iskeleye kaykıldı. Işık, Yavuzaki sırtlarının koyuluğunda kısılıp, yitli. Bir süre, kararan denizde bir şeyler aradı. Yakamozların iyice belirsizleşmesiyle, zamanı kestirdi. Uzaklığa aldırmadan, düşün yerini araştırmayı doğru buldu. Kuyudaki kahvelerin ezbere bildiği ışıklarını sayarak, Bergoz ağzını yakaladı. Şimdi El Balık Kurumu konuk evi olarak kullanılan, eski fabrika binasını kolayca buldu. Burunu aştı gözleri. Çınaraltına ulaştı düşüncesi. Düşünde horona katıldı. Sonra kendi kendisinden gizleyerek bakışlarını sel üstüne tırmandırdı. Kürekleri bıraktı. Başaltına uzanarak, ceketini kavradı. Kollarını açtı. Elini cebine daldırdı. Sigara paketini, kibrili çıkardı. Ceketini yeniden dürüp, yerine korkunç, eli sepete deydi. Kapağını kaldırdı. Şarap şişesinin boyununu parmaklarının arasına sıkıştırdı. Çekip aldı sepelden. Baş ve işaret parmağının usta bir devrimiyle mantarını çıkardı. Şişeyi dudaklarına götürdü. Ağzının içine bir avuç pas dolmuşcasına yüzünü buruşturdu. Tükürmek isteğiyle kavrandı. İvecenlikle bir yudum daha aldı. İkinci yudum, ağzında tortulaşan pası da sürükleyerek, boğazından ıvıvırlandı. "Tüh, içine tükürdüğümün. Bir de en iyi şarap, bizim adada çıkarmış. Şuraya bak... Nerden nereye... Şimdi İstanbul kopuğu, Marmara şarabı içene, adembaba gözüyle bakıyor. Hey gidi hey! Biz de daha ucuzdur diye

Müreşle'ye selam duruyoruz. Düşük ki, parçamızı toplamak mümkün değil."

Şişenin mantarını bastırıldı. Sepete salladı. Dudaklarını elinin tersiyle sildikten sonra, aralarına bir sigara yerleştirdi... Yaktı... Kibritin, kayan bir yıldız gibi gecenin koyuluğunda, ışıklanarak denize düşmesini seyretti. "Ağına tüküreyim senin kambur felek," diye mırıldandı. Sonra ür-küntüyle çevresine bakındı. Denizde olduğunun kaygısıyla, düzeltti düşüncesini. "Gözünü sevdiğim çarh-ı feleği... Dara düşük mü, ilkin sana sınışıyoruz, değil mi? Sen yine de aldurmazsın bizim sataşmalarımıza. Aldırma aman!.. Boşver!.. Unut sövgülerimizi!.. Bil ki açlıktan tırmalanıyoruz... Yoksulluktan kargışa oturuyoruz... Yoksa senin ne yaman olduğunu bilmez miyiz? Canın isterse, bu gece dolduruversin motorumuzun ambarını. Bir de doldurursan, seyreyle bizi. Seyreyle nasıl çırpınıyoruz, der-yandaki balık gibi. Yeter ki, bir acıyver. Bir salıver us-kumrularını Boğaz yukarıdan. Şöyle on ton... Bilirim ölçü olmaz cömerliliğine. İspalla ölçüsüzlüğü istiyorsan... Coş!.. Ben on dedimse, sen yirmi, otuz ton yolla... Dinim hakkı için tekini bırakmam suda. Bir teki akıp gidemez Boğaz aşağıya... Ne Boğaz'ı... Daha Kapıdağı akıntısına dalmadan, tümünü motora çektimezsem, yüzüme tükür. Yok, beğenmedinse bizim ustalığımızı ve sabrımızı, beş ton olsun... Dilersen daha az. Daha azı kurtarmaz ama, olsun da ne olursa olsun... Bir kez balık halinin önünde dolanabilelim. Ondan sonra ne denizde ne karada ölüm yok bize... Hemen atlarım Haliç'ten karşıya. Varırım Sir-keci'deki ışıldaklı vitrinlerin önüne. En iyisinden bir takım kendine. Bir de oğlana, kıslık... Sonra yünlü çamaşır. Hapishane ayazına dayanılmaz. Çektim mi yeni urbalarını... Ulan diyemezler artık... Dedirtmem bu kez... Beyefendi de-mezlerse de, buyrun derler ya. Ne istediniz? Biraz bek-leyin, deseler... O bile yeter. Bir kez sizli konuşmaya baş-

ladı mı devlet memuru, iş yoluna girdi demektir. En azından kendisiyle bir tutuyordur, kimliğini bilmediğinden. Bir tutunca da, geçer giderim önlerinden. Varrın çocuğumun yanına. Okşayıp, öpemesem de, görürüm ya gül yüzünü. Öğrenirim ya işin aslını, astarını... Daha ne? Biraz bir şeyler kıştırırım avucuna. Çam sakızı çoban armağanı... Bağışlatırım kendimi. Şimdiye bakamamanın öcünü çıkartırım en azından.'

Yoksulluğumdan bakamadığımı oğlum bilir. Bilmeyen başkaları. Zararı yok, bilmedikleri daha iyi. Bazen insanın yararına oluyor. O gün, hadi bas bakalım demeyip, gir buyur, deselerdi, belki ben dönüp gelecektim. Hapishane görüşüne gidenin eli dolu olmalı... Benim ellerim boş... Yüreğim doluydu yalnız... Bükülü boynumdan utançımı arladılar sanki!.. Anladılar, böyle oğlumu görmektense, görmemek yeğ. Hadi bas, dediklerinde nasıl sıyrıldım utançtan. Nasıl vazgeçip, gel baba, gör çocuğunu deyiverirler diye, yüzgeri ettim. Direlsem. Sızlansam en azından bir acıyan çıkardı. Bunca yoldan gelmiş, görüversin, derlerdi. Görüp, yüzümü kendi canına karşı yerde tutacağıma, dönüp geldim. Kendimi kandırdım aylarca. Kandırmaya çabaladım daha doğrusu. Kanımanışın ki, şimdi bile ilk düşündüğüm bu oluyor. Bir vurayım şu voliyi... O zaman görsünler beni... Cebimde ne kalırsa tutuşturacağım eline. Al yavrum diyeceğim. Al öksüzümü!.. Arkadaşlarından geri kalma... Gelenleri gördüm. Benimle birlikte sıra bekleyenlerin kucaklarının doluluğu gözlerimi kamaşırdı. Arkadaşlarına böyle çok şey geliyorken, senin garipsemen doğru değil. Al canın ne istiyorsa, senin gibi olanların gönlü neyi çekerse, çekinmeden aldır. Böyle yerlerde, egemen olan paradır. Başka yerlerde de odur ya, böylesi yerlerde daha bir büyük güçtür. Görmüş anlamışsındır. Hiç çekinme canın bir şeyler istediğinde. Sonra için üzüülür, ya da bir yerlerin şişerse, suçlusu ken-

din olursun. Bir bir diyeceğim bunları. Diyemedim geçen kez... Diyemezdim!.. İğnelerin çoğu balıksızlıktan çekip Karadeniz ağzına vurdu. Kimi Ege aşağıya dolarmış duyduğum. Şimdi tam vaktidir. Nasıl da besilidir us-kumrular!.. Nasıl da lezzetlidir. Bingil bingil et, ipil ipil yağ bağlamışlardır. Her biri nah kolum gibi. Okka da basar üstelik. İyi para alırım İhsan'dan. Çekerim lacileri, beyaz gömleğin üstüne. Olmadı, bir de jan-yan kravat,.. Dayanırım en büyüklerinin katına. Paşam, derim. Böyle böyle... Oğlumu bana gösterin. Ulan, diyemezler bu kez. Kimse diyemez. Bas da diyemezler. Dedirtmem. Bir kasırım. O . Beyefendi!.. Hocam!.. Efendim, dedikleri gibi!.. Bana da yol açarlar... Varırım görüş yerine... Güldü... Kı-kırtıları dalgalarda kırılıp, bordaya vurdu. Bıraktığı yerden sürdürdü, düşüncelerini.

•Beni öyle görünce, anma şaşır ha! Bakarsın tanıyamamış... Eh, şaşırırsın biraz. Hep o beni şaşırtacak değil ya. Bir kez de o şaşsın. Şaşsın da, sonra kendi afallamasına gülsün bir iyice. Matrak bir durum yakalamanın kuwancıyla. Ya burnuma gülerse? Daha bakar bakmaz basarsa kahkahayı?! Bassın bire... Bir kez de şöyle içten, kahkahayla gülsün yavrucak. Hep acı sarıncak, hep düşünüp duracak değil ya. Gülsün biraz. Bir kahkaha, iki pirzolaya bedel, derler. Hem o zaman duracak değilim. Ulan, derim ben de ona. Lacileri çekmesem, bok gösterirlerdi, seni bana. Geçen kez geldim de, daha kapıdan kovaladılar. Ye kürküm ye, dönemi geçmemiş oğlum. Beni böyle görünce, bir adam sandılar. Al şunu da bakalım, iç cebine yerleştir. Harcarken korkma. Marmara döllenmiş avrat gibi çırpınıyor altımızda. O öyle çırpındı mı, tasanmaya gerek yok. Bir ye, bin verir... Olmadı, baktım yine engellediler kapıda, varırım avukatların yanına. Paradan yana tasanız olmasın, çocuğumu kurtarın, derim.

Baktım onları gözüm tutmadı, doğru bizim mermercilere. Onlar tanrılar ipten adamı alanını. Bizim adalının dedikleri doğruysa, bizim oğlunun yolu da ipten geçiyormuş. Sıkıyönetimi savcısı hemen asalın diyormuş. Diyormuş da, yargıçlar hep başlarını sallıyorlarmış. İş oraya vardı mı bizim de güçlü olmanız gerek. Bakarsın asarlar da: Güçlünün çıkarına çomak sokmaya yöneldin mi. İpe yakın durdun demektir. Kapıp almalıyız oğlanı oradan. Voli parasını harcamamalı hemen. Önce gideri hesaplamalı. Yeter mi, yetmez mi bir anlamlıyım.” Başını dikti. Bir karar ısılayıp geliştirdi kafasının içinde. “Yetmezse, sandalı satarım... Evi satarım...” diye geçirdi. Sezirlemeden kürekleri bırakıp, yumruları okşadığını görünce, öskeyle ellerine baktı. Suçüstü yakalanmışcasına kasıldı kolları. Kürekleri yeniden kavradı, birden durdu. Eğilip suyu dinledi. Derinliklerde bir şeyler araştırdı. Bordadaki şapırtıları kolladı. Sonra başını salladı. “Şaşkın bir torik” dedi sesli sesli.

“Gecenin bu saatinde, tek başına ne arıyor buralarda bu? Besbelli sürüyü yitirdi. Dur bakalım, ne yana gidecek?” Balık, ilkin geniş döngüler çizdi sandalın çevresinde. Hiçbir devinim görmeyince sokuldu. çevrimi daraldı bir iyice. Eli, kendiliğinden oltasına uzandı durakladı. Vazgeçti. “Bakarsın sürüye götürür beni... Bakarsın öncüdür. Daha zamanı var torigin” Balık iyice sokuldu. Sırtı küreğe sürülünüp geçti. “Balık,” dedi. “Balık, bak kışkırtıyorsun. Alırım şimdi canını. Dolanıp durma yöremde. Var gil sürünü ara.” Başını kaşdı... Tırtıllı tırnağını uzun uzun ensesinde gezdirdi. “Ulan yoksa zamanı şaşırın biz miyiz? Kırk yıldır bellediğimizden şaşmayıp, tüm akınları boğaz ötesinde Yunanlılara, mı toplattırıyoruz? Yok be!.. Hadi biz atlıyoruz, diyelim. Boğazda olta balıkçılığı yapanlar da uyumuyor ya! Daha balık, bizim sulara inmezden çok önce haberi gelir. Gelmediğine göre, balık billi. Karadenizli bile bundan yakınıyor mu? Aman gözünü se-

veyim felek! Bu günlerde gör bizi. Gör ki, duamız üstünden eksik olmasın.” Balık, kendince bir sonuca varmış olmalı. Bir kısa tur daha attıktan sonra, ağır ağır uzaklaştı.

Küreklerin devinimiyle, sandal ilerledi. “Olmaz mı felek! Bizi yoksun bırakma ki, rezil olmayalım. Hem oğlana, hem Ruhsara karşı başımızı dik tutabilelim.” O durgunluk anının yararlı olduğunu hemen anladı. Kollarının dinginliği, küreklerin ilişini artırmıştı. Her çekişte, kürekler, suda parlayan yıldızları parçalayıp püskürttüler. Püskürtüler, ipil ipil geriye doğru aktı. Bir maytap şenliği kıvandı suyun içinde. Gözlerini kırıştırdı. İyice küçülen sigarasını tükürdü. izmarit bir zeytin çekirdeği gibi suya düştü. Zeytinler parmak parmak morardı. Ayazın etkisiyle kül rengine dönen yaprakların arasından sırtınmaya başladı. Parmaklarının arasında birini ezerek, kıvamını yokladı Osman. Olgunlaştıklarından güven duyunca işe girişti.

İncitmekten çekinerek, bir bir topladı. Yüksünmeden taşıdı. Başkaları kendi zeytinlerini değnekle silkerken, o elleriyle derledi. Söz atmalarına alay etmelerine aldırmadı. Günlerce taşındı zeytinliğe. Tek dalda, tek zeytin kalmadığından inanç duyuncaya denetledi ağaçları. Açıklığa yığıldığı zeytinleri, çuvallayarak, yağhaneye taşıdı. Yağ, havuzda dinlenmeye bırakıldığında, Ruhsar'ın kiracısı yakaladı. Biriken kiralari aldı. Cüzdanının içine yanlamasına yerleştirdi. Yağı tenekelere doldurttu. Ağzlarını lehimletti.

Sandalı yağhanenin iskelesine yanaştırdı. Tenekeleri yükledi. Yük dengesini iyice denetleyerek bağladı. İpleri koltuklarda düğümledi. Havayı kokladı. Güzel bir yolculuk yapacağını anlayınca, açıldı...

İçinde yoğun bir tutku, dudaklarında neşeli türküler, ağır ağır yol aldı. Keşişlemeden esen yel, öğleye doğru sırtına dönmeye başladı. Akıntıları çok iyi bildiğinden sandalın ağırlığına aldırılmıyordu. Keşişlemeye karşın, gök-

yüzü, güneşe değin masmavi uzanıyordu. Uzaklarda, Marmara ortalarında beyaz bulutların saçaklanması, içini bulandırdı. Dönüp, Kapıdağı üstlerine baktı. Maviliğini koyultan bir gölge sezince, hızını artırdı. O ilerledi... Bulut alçaldı... Denizin kış mavisi, giderek koyulaştı. Başını çevirip baktığında bulutu üstünde gördü. «Tipiye tutulacağız», diye geçirdi. Hazırlık görmek amacıyla başaltına uzandı. Yamçısı, livarının ardına, sıkışmıştı. Zorlamadan çıkardı. Kalçasının yanına, oturağa uzattı. Düşündüğü gibi de çıktı. Az sonra, keşişleme durdu. Poyraz Trakya üstünden denizi harmanladı. Kaygısını artıran bir hızla yaklaştı. Tepesinin üstünde, kurşun ağırlığıyla sallanıp duran bulut, geldiğine pişman, şaşaladı. Saçaklarını topladı. İyice sarktı. Ağırlaştı. Dalgalar yükseldi, çatındı, çırpındı. Yel denizi buluta, bulutu denize çattı!.. Önce uzaklarda sarmaştılar... Sonra kucak kucağa üstüne doğru koştular...Denizin mavisi adım adım soldu. Bulutun bozu avuç avuç açıldı. Yağ tenekeleri dolu dolu tıptıradılar.

Yamçısını giyerken kerteriz aldı. Daha epeyce yolu vardı. Sulu sepken hızını artırdı. Deniz kabardı. Dalgalar bordayı aşip, tenekelerde gümbürdedi. Her yalpalamada iki yaruna bakınıp, ayaklarıyla denge ayarladı. Yalpa artınca, kürekleri ayaklarının yardımına veriyordu. Kıç üstündeki tenekeler, dalgaların vuruşuna dayanamadılar. Sallantıyı görünce fırlayıp, halatı sıkıladı. Islanan halat, parmaklarının gücüne direniyordu. Güçlkle düğümledi. Kalkmışken, pruvadakileri de yokladı. Tipi kalınlaştı. Görüş mesafesi geriledi, geriledi yağ tenekelerinin üstüne yığıldı. Az önce iskelesinde gördüğü Kaşık Adası yitiklere karıştı. Kapıdağı'nın kunt çizgilerini aradı... Buzlu bir camın ardında yitmişlerdi...

Tipinin gücüyle, dalgaların vuruşunu karşılaştırdı. Daha önceden tutturduğu rotayı, kararlardan he-

sapladı. Dalgalara karşın, akıntı hızında ilerlediğini sap-
layınca, gülümsedi. Gözlerini yoğunlaşan griliğin te-
pesinde gezdirerek; «Boşuna uğraşma reis,» dedi.
«Yanıçım sağlam. Rotam doğru. Akıntı da iyi... Beni kor-
kutamazsın. Kollarımda güç kalırsa, kendi kendine
gider benim tekne. Öylesine uysal, öylesine sağlamdır.
Nasıl da adanın önünden geçecek bu akıntı. Nasıl da bir
koy, bir sığınak bulurum, sıkışırsam. Sen de bu güzel ha-
vanın içine ettiğinle kalırsın.» Başaltından şişesini çı-
kardı. Havaya kaldırdı. «Senin öskene, benim keyfime,
reis... Hadi şerefe!» Dedi yüksek sesle. Kendi tümcesini
beğenmenin sırtışıyla şişeyi başına dıktı.

Midesinden yüreğine bir alaz tırmandı. «Kaç yıldır te-
ptiyorum bu yolu. Dört mü, beş mi oldu? Deli karı, gidip
kapandı oraya. Oysa otursaydı. Bunca zorlukla kar-
şılaşmazdım. Şu yürek yok mu sende, şu yürek, Gâvur
Osman... Ya anandan geçmiş, ya da babandan. Sevdalı,
tutkulu, ateşli bir yürek. Eh, eloğlu için vapurdan at-
layan bir karnın doğurduğusun sen. El kızı için, pusatla
denize dalıp, zencirden vapura tırmanan deli herifin de
yüğürdüğüsün ama!.. O kadar olacak değil mi? Böyle bir
çışleşmeden çatal yürekli bir adam çıkması gerek. Ne
anania yaraşır oldum, ne babama... O günden beri bir
kez olsun gözlerimi kaldırıp, gözlerinin içine daldırmadım
ben bu karnın. Sağ olsalardı, kim bilir nasıl kınarlardı
beni. Ulan avanak, derlerdi. Bu koca dünya, öküzün boy-
nuzunda değil, sevdanın alazında dönüp duruyor. Sen de
kalkmışsın, daha gözlerine bakmadım, diyorsun. Olur
mu? Madem yüreğin tutuştu. Madem karşılığını da bu-
luyorsun, çekip alsana. Ne gezer... Bekledik. Hey gidi
Afsun ana. Nasıl ayıplardın kim bilir. Hadi sende iş yok,
baban gibi olamadın. Ya bu karıya ne demeli. Adam kaçıp
gider mi? Oturur kıyıcığında. Baktı, yürümüyor, vurur
Gülizar'ın kucına tekneyi, çeker alır herifini koynuna. İh,

oğlum. Bu karıda hem akıl yok, hem yürek. Vazgeç yol yakinken... Vazgeçebilsem... Bir vazgeçebilsem. Geçemiyorumu dinine yandığının. Hele böyle. bütün engellerin ortadan kalktığı bir zamanda... Karı karı olmalı ki, atlasın İsmail'in motoruna, ben geldim, desin. Demez. 'Oysa böyle punt bir daha ele geçmez. Başsağlığı dileğini deli Halil'le yollayıvereceğine yetişir insan. Yetişir de, yüreğimizi gönendiriverir... Kimbilir, o da öyle istemiştir. Belki izin vermediler. Belki bir haber bu başsağlığı. İzin vermeseler de hakları var. Buldular sığıntıyı. Az da olsa malı parası var. Kardeş mardesh sökmüyor bu zamanda. Herkes çıkarına bakıyor. Öylesine bozuldu insanlar. Eğer öyleyse... Bir küçük üzünc kırıntısı sezersem gözlerinde, haranı ederim Ada'yı onlara. Kaptığım gibi getiririm Ruhsar'ını...' Toparlandı. Bakındı yöresine. Azarladı kendini. «Ulan Gâvur... Yine kaçırdın kantarın topunu. Dur bakalım. Belki kendisi gelmek istemiyor. Belki orda birini buldu. Bunca zamandır, araştırıp, sordun mu? Doğru, bir komşuluk saygısına bunca yük çekilmez. Bir dostluk bağlılığına böylesi de debelenilmez. Ama, bir candan bakıverdi diye, hemen düşe de dalınmaz. Evet!.. Senin ettiğini babası olsa etmez. İt gibi dolandın malının başında. Başkasına bir lokma kaptırmak bir yana, kendin bile barımadın ucundan. Bu havada biri gelse de, Marmara'dan, Paşalimanı'na gider misin dese, herifli bir güzel döversin. Bir sandal donatıverseler, kıcını bile kıpırdatmazsın. Oysa bak tıpış tıpış gidiyorsun. Tipi değil ya, boran olsa, üstüne yürüyeceksin. Sandal alabora olup, tenekeler Marmara'nın dibini boylasa, korkarım dalıp çıkarmayı denersin...' Başını sallayarak kendi düşüncesini onayladı.

«Hem de denerim. Ruhsar'a bir kuruş zarar vermektense, punta olur geberirim. O beni hep yiğit bildi. Yaş kırkı aşsa da, yiğitliği sürdürmek boynumun borcu.

En azından anamla, babanın yaraşığı olmak için, zorunluyum buna... Yok bire Gâvur! Galiba yiğitliği sen kendi kendine yakıştırıyorsun da, o enayinin teki olarak belliyor. Telli telli bakıyor her gıdışında. Hep bir şey söyleyecekmiş de, söyleyemiyormuşcasına, dudaklarını büzüp, yutkunuyor. Sonra da, bir iki sağolla atlatıyor, işte. Sevda sende bizim oğlan. Tutku salt senin içini yakıyor. Şöyle bir göz atsa, bir acı baksa, hemen çırpınmaya başlarsın. Bir isteği var da, ben anlayamadım diye, deli dana örneği dönersin bire dönenirsin. O da bulmuş bedelsiz bir ırgat. Kullanıyor işte... Hayır ama!.. İstese parmağının ucunda çeyirir beni. Sözcük olarak bile değil, bakışlarında ince bir anlamla, şunu istiyorum, bunu yap deyiverse, bu dediği yapılmayacak bir şey bile olsa, yaparım. Tersine!.. Hiçbir şey istemedi şimdiye. Ne yaptımsa, kendiliğimden, kendi aklımın erdiğince yaptım... İsteyebilirdi... Hiç çekinmeden isteyebileceğini biliyordu. Ya da ben bildiğini sanıyorum. Bilmesin olmaz. O bakışları adamın gözüne çakıveren bir kadın, parmağını kıpırdattığında, buyruğunun yerine getirileceğinden güvenlidir. Konuşmaya gerek duymadık ki biz. Anlaşmak için bakışlarımız yetti. Demek ki, iyi anladım şimdiye. İyi uyguladım ki, ayrıca uyarmak gereğini hiç duymadı. Öyleyse niye gelmedi? Gülizar öldükten sonra neden uğramadı Ada'ya? Neden baştan savma bir haberle geçiştirdi? Bunlar da sorulası sorular mı bire Gâvur? Neden gelsin? Hem de yaranın zırlı zırlı kanadığı bir zamanda... Sen somurtacaksın, o ağlayacak. Sonra içinizdeki alaz, tüm acınızı yakıp kavuracak. Unutacaksın herbir şeyi... Yağma yok oğlum. Ne derdi rahmetli? Asıl sevdayı dövüşe dövüşe kazanacaksın... Nedir senin davan? Hanı nerde kavgan? Demek ki yeni başlıyor. Her iyi komşunun yapacağını yükümlendin diye, hemen yağanmanın anlamı var mı? Dur bakalım. Böylesine çabuk mu olup bitecek

her şey? Peki ama orda sığıntılık canına yetmedi mi? Yetse de, orası bir yerde kardeşinin evi. Ya senin yanında ne olacak? Daha bir sığıntı. Her kendini namuslu sanan kaltağın ayıpladığı bir kötü örnek mi? Ona söz atacak olanın dilini koparırım... Sen yanılsı kendin işle, sonra çevreye sar öyle mi? Bu işi sağlam çözümlemek koşuldur arkadaş. Çözümleyeceğim. Hem de ilk oluru aldığın anda. Bundan kaygısı olmamalı değil mi? Buyursa, canımı vermez miyim? Hadi ulan Gâvur Osman... Şimdi yalnızlık çöktü ümüğüne, sızlanıyorsun. Kız neden kaçtı burdan? Domuz gibi biliyorsun bu nedeni... Dayanamadı. Dayanılmazdı da... Sen misk gibi karını çek koynuna. O yanınızda, kıvransın. Seninkine de tam gâvurluk denir. Ve sonra böyle çekilip gidilir. Sen denizin ortasında, sırtına poyrazı yiye yiye dolanırsın ıt gibi. Oysa istese, kapisına bağlardı seni. Sabahtan akşama kuyruk sallatır, akşamdan sabaha acı acı havlatırdı. Yığıt karı Ruhsar. Soylu karı... Ben bağırma taş basamazdım yaran. O gık demeden bastı. Bırakıp gitti. Ve dayandı. Kimbilir nasıl? Kimbilir ne önerilere ne baskılara karşın. Şimdi sen tutmuşsun, kendince yorumlar yapıyorsun. Yakışmaz. Ne senin sevdana, ne onun dayancına... Hiç dolanmayacaksın bundan öte. Yığıtliğe, erlikle yanıt vereceksin. Anladın mı?»

Karanlık gittikçe yoğunlaştı. Çevresinde bir ız, bir belirti aradı. Bulamayınca eğilip akıntıyı gözledi. Tam göbeğinde, olduğunu anlayanın rahatlığıyla, kürekleri boşa aldı. Sandal, bordasından aşan dalgalara aldırmaksızın, ağır ağır ilerledi. Yamçısına iyice sarındı. Sırtını livariye dayadı. Ellerini ensesinde keşledi. «Bu kez kararım kesin. O açmazsa ben açacağım. Yüklenip geleceğim anasını satayım.» Söyleyeceklerini düşündü bir an. Gözlerini kapatıp, aklından geçen sözcükleri dizeledi. Yılların alışkanlığıyla, kendi düşüncesinde, kendi kendisiyle tar-

tişmayı huy edindiğinden, sözcükleri dizip dizip bozuyordu. «Ayıp diyeceğim. Bu senin yaptığın ayıp. Kardeşliğin can yoldaşın öldü de, bir baş sağlığına gelmedin. Rasını ta İstanbul'dan yetiştii. Nerden duymuşsa, benim bildirmemi bile beklemedi. Sen şuncacık yerden gelmedin. Ne gereği var bu lafların? Yeri mi? Değil... Senin ki de gevezelik işte. İstese gelmez miydi? Gelebilse!.. Adamsan bir başkasının üstünden alma bunu. Bir başkasının üstüne yıktığın gibi... Açık açık söyle. De ki, Ruh-sar!.. Artık hiçbir engel kalmadı kavuşmamız için. Yılların alazını söndümenin zamanıdır. Ver bakalım kimlik belgeni. Şu gün de seni almaya geleceğim. Günün bile gereği yok. Hadi toplan, Ada'ya dönüyoruz. Senin yerin, benim yanımdır. O bir kez yumuşak baksın. Bir kez olurlansın da, sıkıysa ondan öte tüm Vori karşıma çıksın. Gerekirse tüm sandallarını akıntıya veririm yeniden. Gerekirse önüme çıkarın canını yakarım. Hem de kendi şanına... Bir iyice ün olur. Derler ki, Gâvur Osman bir dulu kaçırınak için, bir koca köyü ardına takmış. Takmış ya yine de muradına ulaşmış. Vız gelir başkaları bana. Kıran korum tümüne. Sırtlar götürürüm bekçisi Şahmeran olsa. Ya kendisi istemiyorsa? İstese, engelliyor bile olsalar, ölüye boyun büklerlerdi.» Birden başını dikti. Kendi sözlerinin yankısını dinliyormuşcasına uzun uzun kulak kabarttı. «Gelemedi... Onlarla gelemedi. Rasım, bir bakışta ciğerini okur insanın. Neden directti benim çağrılarım için? Anladı demek. Sıkınlığının nedenini kavradı ki, gıl çağır dedi. Evet... Bu böyle... Kesin...» Kaykıldı yeniden. Gevşedi. «Yine düşlere dalmıyor musun Osman? Yine kendini kalafata almıyor musun? Biliyorsun... Olmazlarırsa, parmağını bile kıpırdatamayacağını il gibi seziyorsun. Ve kendini onsuzluğa zorluyorsun. Ödün patlıyor onsuzluktan. Öyle korkuyorsun ki, olmayacak işler düşünüyor, ger-

çekleşmeyecek sözler veriyorsun. İyi!.. Biz sevdalıyız. Dumanımız tepemizden tütüyor. diyelim. Ya Rasim'in di-
retmesi? O ne oluyor peki? Durduk yerde, laf olsun diye
mi söyledi bunları? Yoksa kesin inandığı bir düşünce ol-
duğundan mı? Benim oğlum, inanmadığı lafı ağzının kı-
yısından bile çıkarmaz. Nerde kaldı böyle diretecek...
Demek ki, bildiği anladığı bir şey var. Demek ki, de-
mediyse bile, Ruhsar'ın içindekileri gördü bir iyice.
«Ellerini ensesinden çekti. Oğuşturdu. Sonra, yüzündeki
serpinti ıslaklığında, bir dolaştırdı. Yanaklarının, avuç-
larının alaz alaz yandığını duydu. Yeniden kaykılarak,
düşüncelerini sürdürdü. «Bir de sezdiğin gibiyse oğlum.
Gelmek istiyor da, izin vermiyorlarsa, inan Vori'yi çiğner
geçerim. Hem de dediğin gibi olabilir. Kardeşini hiç sev-
mem zaten. İş gücü adam tırtıklamak. Ablasını soyup so-
ğana çeviriyor anladığım. O yüzden Vori'den gılmesine
izin vermemiştir. Bir de öyleyse, elimden çekecekleri var.
Ruhsar'ımın bir telini üzenin kemiklerini kırmaz mıyım?»

Tipi azaldı. Poyraz hızını kesti. Bedeni kızdı yanıçının
altında. Bakındı. Görüş alanı perde perde açılmaya baş-
ladı. Dikkatle araştırınca, Vori koyunu hemen iskele ke-
şişlemede gördü. Doğruldu. Yamçısını çıkardı. Küreklere
sarıldı. Akıntının hızına, Osman'ın çabası eklenince,
tekne yeğneldi. Bedeni kızgınlığını tere dönüştürünceye
devinimini sürdürdü. Koy iyice yaklaştı. Akıntının dön-
düğü yere değin dinlenme kararına vardı. Kolları ha-
fifledi. Dönemeçte, sağ küreğe basar ık, teknenin başını
koya döndürdü. Birden sandalın tüm ağırlığını kü-
reklerde duydu. Akıntı zorladı. Iska.mozlar inledi. Diş-
lerini sıktı. Pazuları kabardı. Akıntının direncini kırdı.
Belli belirsiz bir yalpayla, koyun durgunluğuna sü-
zülüverdi. Küreklerin ağırlığı, birden düştü. Sandalın hızı
aniden arttı. Düzenli devinimler, dalgaların şapırtısıyla
uyumlandı.

Bulutlar, yelin önünde parçalanmaya başladılar. İncelip, yükseldiler. Güneş, ağaran bulutların arasından demet demet suya düştü. Demetlerden biri sandalı kavradı. Bir süre ışığa boğuldu Osman. Bulutlar yükseldi... Güneş tüm parlaklığıyla yayıldı denize. Grilik yitti. Mavinin en uçarası gülücük gülücük çiçeklendi. Dalgalar küçüldü. Duruldu... Kürek izi yeniden yakamozlandı.

Bütün bakışlar, tipinin ardından tek başına çıkıp gelen sandala çevrildi. Birbiriyle tartışanlar sustular. Evlerinde oturanlar, canıların buğusunu silerek gördüklerinin gerçeğe uygunluğunu ölçtüler... Görmeyenleri uyanıp, deniz yönüne çevirdiler. Tanıyanlar, tanımayanlara kimliğini bildirdiler. Ve tüm Vori insanı, Osman'ın yiğit deliliği üstünde bir kez daha karar kıldılar. Böyle bir havada, hiç çekinmeden ta Marmara'dan buraya davranmak, yürek isterdi doğrusu. Yürek ölçüsünde de bilgi isterdi kuşkusuz. Eh, adam boşuna bir koca denizin en usta balıkçısı oluvermezdi ki... İşte böyle yapabildiğinde tanıtılanırdı tüm belleklerde... Doğrusu gidip, alkışlamak gerekliydi. Havanın bir zaman bozacağını, o tümünden iyi bilirdi. Yine de yola çıkmak gerekliyse, çıkabildiğine göre, gerektiği gibi karşılamalı. Akıllarına gelenle hemen doğruldular. Tahir, daha ilk sözler edilirken kalkmış, evinin yolunu tutmuştu. Konuk ona geliyordu. Öteki oturanlar ardından izlediler. Yaz biteli yabancı görmemiş köyde, bir devinim başladı.

Ruhsar gözlerine inanamayarak, kapıdan fırladı. Çamura basınca terlikle olduğunu, saçları uçuşunca yazmasını unuttuğunu anladı. Dönüp düzeltmeye gerek duymadı. Atladı çamurların üstünden. İskelede sekti. Sıcaktan soğuğa çıkmanın allığıyla bezendi yüzü. Soluk soluğa yanaşan sandalın halatını kavradı. Göğsü, elbiselerini patlatacakmışcasına kabardı, kabardı, kollarını koyacak yer bulamadı. Gözlerinde sevincin mutluluğu şa-

kıdı. Halata bir göz attı. Teknenin yumuşacık yanaşmasına baktı. Eğildi. Bağladı. İskelenin başında onurla dikildi.

Osman, kürekleri ıskarmozdan çıkardı. Sintlineye yattı. Sandal hafif yalpalayarak açıldı. Halatı gerdi. Yeniden sokuldu. İskeleyle uzandı Osman. Eğilip elini kaptı Ruhsar. Var gücüyle sıktı. Parmaklarından gövdesine bir sarsıntı ağıdı. Osman'ın. Ta içinden bir titreme kavradı Ruhsar'ı. Boştaki elini yüreğinin üstüne bastırdı. Dudaklarından güçlkle kopan zamlı bir sesle;

-Hoşgeldin, dedi.

-Hoş bulduk.

-Başın sağolsun!..

-Sen sağol!

Yüreğinde bir acı çöreklenmesi gerekirken, bir sevincin çiçeklenmesi şaşırttı Osman'ı. Şaşkınlığına katıldı Ruhsar. Elleri birbirlerine kenellenmiş durakladılar. Sandalın bordası iskeleyle tutunurken, gözleri karşılaştı. Yutkunduydu Osman. Yarım eğilmiş, iskeleyle ağıdı. Gözlerini birbirlerinden alamıyorlardı. Ağır ağır doğruldu.

-Çok bekledim!

-Hep gelmek istedim!

-Bir haber salsaydın...

-İstedim!..

Yanı başında kardeşinin gölgesini görünce durakladı. Dudaklarındaki büzülme açıldı. Sesinin titreşimi dalgaların köpüğüne karıştı. Büyü bozuldu. Dikildi Osman. Tahir'e, sandala, denize baktı. Ruhsar, anlatmak istediklerinin tümünü aktarmanın kıvancını tattı. Birden dili çözöldü. Böyle bir günde yola çıkmanın güçlüğüden alarak, sağ esen gelmiş olmasının sevincini belirtti. Tahir, başını sallayarak ablasını onayladı. Osman ölkesini unuttu. Bağışlayan bakışlarla başını Tahir'e çevirince, çenesi kısıldı. Zorladı kendini. Daha bir hoş geldin de-

meden, teknedeki tenekeleri saymaya durduğunu gördü. Ne havadan, ne ablasının durumundan etkilenmişti. Gözleri tenekelerin üstünde oynuyor, sanki her birinin içindekini bakışlarıyla tartıp, ölçüyordu.

Hınçla halatı kavradı. Koltuklardaki düğümü güçlükle çözdü. Tenekeleri saplarından ikişer ikişer yakalayarak, iskeleye uzattı. Tahir, suskun, tenekeleri evin önüne taşımaya başladı. Kahveden kopanlar, evlerden çıkanlar iskelenin başına yığıldılar. Kimi alkışladı Osman'ı. Kimi sırtını sığazlamaya uzandı. Ruhsar durumunu yeni sezinlemişcesine tenekelerden birine uzandı. Osman, bir el devinimiye, bırakmasını buyurunca, suçlu bir çocuk gibi boyun büküp, eve yöneldi.

Kapıdan girer girmez mutfığa daldı. Ocağı tutuşturdu. Önce, kahve mi, çorba mı pişirmesi gerektiğine karar veremedi bir zaman. Sonra kahveyi, ne denli sevdiğini bildiğinden eli kendiliğinden cezveye gitti.

Osman, son tenekeleri de iskeleye aldıktan sonra, Tahir'in direktmesine aldırmadan, ıksının kulplarına yapıştı. Arka arkaya girdiler kapıdan. Alışkın adımlarla tuvalete yöneldi. Daha o kapıya yüklenmeden, Tahir he-ların değiştiğini anlattı işaretliyle. Doğru taşlığın sonuna gitti. «Bak sen, kenefi oda haline getirmiş. İster misin beni orda yatırsın? Sabaha kadar bok kokusundan burnumun direğini kırsın bir güzel. Ulan Tahir, ben sana sorarım. Kimbilir nasıl eziyet ettin ablana? Bunun acısını fitil fitil burnundan getirmezsem bana da Gâvur Osman demesinler.»

İşini bitirdi. Kalıp sabunla ellerini, yüzünü yıkadı. Kapıdan çıktığında mendilini aramasına gerek kalmadı. Ruhsar, başını örtmüş, elinde havluyla onu bekliyordu. Ellerini kurulayarak Tahir'in öncülüğünde odaya girdi. Daha yerine otururken, sıcaklığın dalga dalga bedenine yayıldığını sezdi. Ruhsar, kahvesini koşturdu. Tahir, ab-

lasının çalıklığından şaşkın. devinimlerini izledi. Osman, gözlerinde gülücükler, kahvesini höpürdetti. Fincanı yanına koymasına kalmadan. lepsiye önüne tuttu Ruhsar. «Tam görücüye çıkmış gibi. Yanılmadım. Sezgilerimi aldatmadı beni. Yüreğinde bir pınar kaynamasa bu karnın, böyle dudu kuşu gibi dönenmez yöremde. Salt konukluk onuru değil benim tattığım. Salt çıkarını sağlamış olmanın yararına isteği değil. Kavuşma muştusunun sevinci. Öyle ki, kendimi tutmasam, horona duracağım!»

Tahir'in sunduğu sigara tükendi. Kül tablasına bastırdı izmariti. Yer sofrasının çevresine dizelendiler. Küçükler daha son lokmalarını çiğnerken uyudular. Sofra toplanırken büyükler esnemeye başladı. Osman'la Tahir, balıktan, üründen söz ettiler. Bir süre yakınmalarını yarıştırdılar. Sonra söz, yaz konuklarının üstüne döndü. Osman, Tahir'in, artık konuk yerine turist sözcüğünü kullandığının ayırımına vardı. Gelenlerin paraya acırmazlığını anlattı. İstedikleri değişiklikleri uygulamak için, elinde avucunda beş kuruş kalmadığından yakındı. Osınan, hemen hemen her yıl dinlediklerinin yinelenmesinden yüksünmedi. Telvesini çalkalaya çalkalaya kahvesini bitirdi. Hafif bir gerinmeyle doğrulurken, önüne düştü Ruhsar. Üst kata çıkardı onu. Somyanın üstüne atılmış çift yatağa uzanınca, günün yorgunluğuyla başbaşa kaldı Osman. «Ulan, adım atırmıyorlar kıza. Karı-koca çember içine almışlar. Bunların baskısından sıyrılıp çıkmak için erkek olmak bile yetmez. Şimdi anlıyorum gelmek istediği halde, gelelememesinin nedenini. Kurtulmak, zorbalıkla mümkün olunca, Ruhsar hep tutsak kalacak, demektir. Sen işin o yanını bana bırak kınalım. Bak dinsizin hakkından nasıl gelinirmiş gör. Elbet kıpırdamasına engel olurlar. Yazın, turistlerin uşağı, kışın yağ, para küpü.» Birden eli

ceketinin cebine gitti. Cüzdanına yanlamasına koyduğu paralar parmaklarını yaktı. «Ben de onların varvarasına daldım. Kızın paralarını vermeyi unuttum. Şimdi kalkıp versem... Olmaz... Somyanın gıcırıtısına ikisi birden çıkar. Başına iş açarız durduk yerde. Yarın bir pundunu yakalarım. Hem gizlice vermeliyim ki, istiyorsa, saklasın. Nasıl da gözetliyorlar. O bana yol gösterirken, ötekiler aşağıdan izliyorlardı. Bir fısıldayıverse isteğini... Belirtti ya eşek Osman. Daha ne yapsın? İstedim dedi. İstediyse, sen yerine getireceksin. Söküp alacaksın onu burdan. Duraksarsan, yanarsın sonra. Sabahleyin bir punt kolla. Tahir'in işediği anı örneğin... Bu da olacak iş değil. En iyisi gönülle götürmek. Bir pundunu bulup konuşmak. Olmazsa, bir posta dönüşü İsmail'in motora biniversin. Ne kadarcık yer. En iyisi Ruhsar'ın bir karara varması. Bir kez karara vardı mı kimse önünde duramaz. Parası var. Malı, mülkü de...» Bir türlü uyku tutmadı. Döndü yatağında. Sonra birden aklına geldi. «Bu herif beni kol-luyordur. Parayı vermediğimi biliyor. Kıpırdanıp durmak doğru değil.» Zorladı kendini. Uykunun kurtarıcılığına sığınmak istedi, düşüncelerinden. Zorla esnedi. Esnedikçe bedeninin ağırlaştığını duydu. Ağır ağır bir boşluğa kaydı.

Karanlığın kapadığı gözlerini, karanlığa açtı. Bir süre uyumadığı kuşkusuna kapıldı. Bedeninin dinginliğinden uykusunu aldığını anladı. Doğruldu. Pencerenin perdesini kaldırdı. Karanlığın açılınaya başladığını gördü... Gerindi... Esnedi... «Küp gibi uyumuşum yahu! Uyu-yamıyacağım diye korkuyordum. Hadi bakalım, bir pundunu kollayalım. Hem parasını verelim. Hem istiyorsa, götüreceğimi söyleyeyim.» Nasıl söyleyeceğini evirip çevirerek giyindi. Ayak yordamıyla merdivenleri indi. Akşamdan belllediği tuvalete girdi. Çıktığında taşlığın ışığını yanıyor buldu. İrkildi. Bakındı. Mutfağın ışığı da yanıyor.

«Bana kahvaltı hazırladılar» düşüncesiyle bekledi. Tahir, ışıktan rahatsız olmuşcasına gözlerini oğuşturarak odasının kapısını açtı. Picamasının yakasını kapattı. Taşlıkta olup bitenlere baktı. Ruhsar, elinde bir bohçayla, mutfağın kapısına dikilmişti...

Tahir, ablasının neye hazırlandığını bilince, irkidi. Ruhsar, bir an ikircikledi. Gözleri Tahir'le, Osman arasında gitti geldi. Sonra çok doğal bir karar uygulamanın rahatlığıyla kardeşine yaklaştı;

-Hazır sandal varken, ben de bir gideyim, dedim. Gecikirsem, yağları satarsırı.

Tahir, ilerlemekle durmak arasında sallandı. Ruhsar, kardeşinin devinmesine kalmadan, kapıya yöneldi. Osman boynunu büktü. Omuzların silktili. Ardı sıra yürüdü. Önünden geçerken, tutup adamın elini sıktı. Sonra ölü bir balık gibi sarkıtıverdi kolunu, yanına. Dışarı çıktılar. Kapıyı kapattı ardından. Ruhsar'ı sandala indirdi. İvecenlikle halatı çözdü. Ruhsar'ın vazgeçmesinden, Tahir'in ayılıp, geri çağırmasından ürkerek, hızla uzaklaştı iskeleden. Hızla açıldı. Karanlığın en koyu yerine sığınmak isteğiyle bir martı gibi kaydı sandal. Her arkaya dönüp bakışında, yollu picamasıyla kıyıya dikilmiş Tahir'in ağzını açıp kapadığını, kollarını salladığını gördü. Gördüğünün düş olduğunu bile bile, Vori burnunu dönünceye hızını artırdıkça artırdı... Açığa düşünce, derin bir soluk bıraktı. Omuzlarının, kürek kemiklerinin, koltuk altlarının ve belinin terlediğini ancak o zaman sezindi. Ruhsar, göğün çizgi çizgi ağarmasına değin, gözlerini kıyıya saptı. Ada'nın iyice uzaklaştığına güven duyunca, kirpiklerini kırptıstırdı. Dingin, aydınlık, mutlu Osman'a baktı. Akşam göz bebeklerinde belirip, yiten kaygıdan tek iz bulamadı. Osman, Mavilikler derinleştikçe açıldı. Deniz Ruhsar'ın gözlerine uydu. Gök denizle yarıştı. Mavinin en koyusu harmanlandı çev-

resinde. ikisi birden sabah aydınlığını izlediler Güneş, Kapıdağı Yarımadasının ardından, al bir fener gibi fışkırıverdi. Mavilik tutuştu. Kızılık, bulutların saçaklarında dalgaların kanatlarında, sandalın bordasında, Ruhsar'ın gözlerinde yanıp sönerek yeniden denize düştü. Dalgaların serpintilerinde yakamozlaştı. Bordayı aştı. Üstlerinden dolaştı. Denizin ortasında pembe bir buğu, kıyılarda sarımlırak bir sise dönüştü... Daha bir kızardı denizin üstüne asılıveren fener. Kızardı, kızardı, kızardı, sonunda göz kamaştıran özelliğine kavuştu. Gök yeniden maviye döndü. Deniz menevişlendi. Kıyılardaki sis saydamlaştı. Açıldı girintilerle çıkıntılar. Küçülmüş boyutlarıyla belirdi. Renkleri ayrıştı. Yeşil, beyaz, kahverengi, mor, turuncu, cıvılcıplak ortaya çıktı. Ruhsar, bohçasına sardığı azık çıkını açtı. Naylon torbaya sıraladığı saç pidelerinden birini aldı. Börek tütsü gibi buğusunu koşturarak, uzandı Osman'a. Börekle birlikte, Ruhsar'ın parmaklarını kavradı. Bakıştılar. Sabahın tüm şenliği kadının gözlerinde balkıdı. Gözleri kamaştı Osman'ın. Şölen gözlerinde oynadı. Parmaklarını, parmalarından bir türlü çözemediler. Kolları bir süre öyle havada kaldı. Ruhsar, kınalarının altında beliren karnıcalanmayı yüreğinin ortasında duyuncaya elini çekemedi... Diliyle dudaklarını yaladı. Gözlerinden fışkıran lavı engellemek çabasıyla, kırpıklarını kilitledi. Osman, kendini zorlayarak, elini kurtardı. Avucunda kalan pideden bir parça ısırıldı. Ağzında dağılıveren lokmanın, midesinde sindirilmesini, barsaklarında özümlenmesini izledi. Bakışlarını çevirdiğinde, öyle gözleri kapalı buldu. Ruhsar'ı. Dudaklarının gümüş parıltısı ılık ılık içine aktı. Sintineye kayıvermek için dizlerinde bedeninde bir hız akınlaştı. Kürekleri sıkı, daha bir hız almak isteğiyle.

Gözleri açılıverdi Ruhsar'ın. Bakışlarında sevginin, güvenin, adanmışlığın ışığı parladı. Elleri çözöldü

Osman'ın. Dizleri büküldü. Belinin ortasında boşanan bir yay, kanını hızlandırdı. Doğruldu... Arkalardan bir yerden patlayan motor günbürtüsü, yüreğinin tapırtısı oldu kulaklarında. Çivilendi oturağa. Elleri kürekleri buldu. Belinin zembereği, miline yerleşti. Devinimleri arttı. «Tamam... Tahir ayıldı. Kuşu elinden kaçırdığını anladı. Anlar anlamaz da, en yollu motora atladığı gibi ardımıza düştü.» Düşüncesi kanat oldu kollarında. Bir süre kaygının ürküsüyle sürükledi sandalı. Nefeslenirken, düşüncesini sürdürdü. «Düşerse düşsün. Buraya değin geldikten sonra deniz üstümüze kapansa, Ruhsar'ı elimden alamaz. Nerde kaldı yamuk Tahir... O kapıdan çıktık bir kez. Onların gücü belki Ruhsar'a yeter. Yetmez ya, belki... Benim durumum olmasa, Gülizar'ı bunca sevmese, ona da yetmezdi. Bana ise hiç sökmeyiz tafrası. Motoruyla birlik denize indiriveririm kafam kızarsa. Ben sürüp götürmeyi kuruyordum kafamda. Ummadığım ölçüde kolaylıkla açıldık denize. Yani anlayacağın Tahir oğlum bu iş geçti. Ustaysan, bundan sonrasında gözünü aç. Ve kuşu kafesteyken tutmaya debelen. Uçtuktan sonra tutmaya sıvanmak hüner değil. Şimdi motoru bir yana bırak taht-el bahirle hörlesen üstüme vız gelir. Neden desen, sizin hiç bilmediğiniz kayalıklar var buralarda. Hiç beklemediğiniz sığılıklar. Öyle dolandırırın ki, seleğiniz şaşırır. Hem de yaparım. Hiç acımadan. Kız kaçırmıyoruz burda. Gönlüyle hiçbir kıza değişilmeyecek, bir sevda hazinesi götürüyoruz. Kaç yılın tutkusunu sürüklüyoruz biz, biliyor musunuz? Kaç engeli aştık bu güne ulaşmak için? Nerden bileceksiniz? İnanılası değil ki... Direncinizin ölümü aştığını nasıl anlatsak. Anlatmaya gerek yok. Ablanın bu bakışlarını gördün mü hiç sen? Göremezsın. Bir bana baktı öyle. Ve ben anladım her zaman ne dediğini. Şimdi sen kabak Tahir... Bir kıcı kırık motorla. İki uç andavallıyı ardıma taktın

diye hemen al götür mü deyivereceğim sanıyorsun. Yağma yok... İyi bil ki, bundan sonra bir kez daha aynı budalalığı yapmanı.»Yine de uzun süre çevresini kolaçan etmeden duramadı. Motorun sesi, uzak uzak yankılandı. Giderek ıradı kulaklarından. Salt deniznin şapırtılı okşayışları kaldı.

«En küçük tıptırdan hile sezmeye başladık. Sanki yaptığımız işe güvencimiz yok. Oysa, bizim hakkımız bu. Beklemenin, birikmenin, istemenin hakkı. Hiçbir aykırı davranışımız olmadı. Birbirimize hiç yalan söylemedik. Hiç konuşmadık hatta. Bekledik. Pek pek, acımızı dillendirdik olağanüstü durumlarda. Tutkumuzu aktarmaya çalıştık birbirimize. Aynı kararın ıtkisinde devindik. Aynı davranışın tutkusunda buluştuk. Bir düş bu. Öyle bir düş ki, en küçük değişiklik, yüreğimizin kökünde korku oluyor. Sakın bu gidişimiz de düş olmasın.» Ruhsar'ın gözlerini araştırdı. Göz kapaklarının arasından gülümseyen ince çizgiyi içti kana kana. «Düş değil Gâvur. Uykuda görülse gerçekliğine inanılmayacak denli güzel...»

Ruhsar, Osman'ın içinden geçenleri arında yaşamışcasına gözlerini açtı. Duruduru baktı yeniden. Güldü. Gözlerinin derinlerinde, yaklaşıp kucaklayıvermediğinden bir kırgınlık, kendini tuttuğundan ötürü bir beğeni gitti geldi. Gölgeler yerini yoğunluğa bıraktı. Ellerini birbirine kenetledi. Uzanıp tutmak için olduğu besbelli bir kıvranişla, dizlerinin üstünden geçirdi. Kollarını sıktı. Parmaklarının ince ince ütrediğini sezdi, Osman. Gözlerini ellerinde yakalayınca, çözöldü, Ruhsar. Sintineye doğru kaydı. Kürekleri bıraktı. Osman, Ruhsar'ın dizlerine uzandı, Osman. Bir ıkıltı fıskırdı Ruhsar'ın dudaklarından. İkiltüyü havada kapmak isteğiyle davrandı... Başalluna doğru kaykıldı. Güç almak istercesine bel düzeldi. Kasıklarındaki karıncalanmayı gidermenin ivecenliğiyle ürperdi. Doğruldu...

Poyraz, sırtında patladı. Sandal yalpaladı. İri bir dalganın serpintüleri, yüzlerinde çillendi. Ruhsar gözlerini kocaman kocaman açtı. Osman'ın gözlerine baktı ilkin. Ordan denize yöneldi bakışları. Ellerini korkuyla küpeştelere uzattı. Osman, yalpalayan sandalı dengeledi. Oturağa yerleşip, kürekleri kavradı. Serpintiler başüstünde şakırdayınca durakladı. Dalgaları baştan almak düşüncesiyle, iki yanına bakındı. Uzaklarda uçuşan köpüklenmelerden, ışın büyüyeceğini anladı. Bir kaygı çöreklenildi yüreğine. Başını çevirip Ruhsar'a baktığında, çenesinin ütrediğini gördü. Dizleriyle tekneyi dengelerken, ceketini sıyırdı. Ruhsar'ın direnmesine kalmadan uzattı. Yeni bir yalpa, yadsımasını kırdı kadının. Korkunun arasında beliren eski bir anının gülümsemesi yanaklarında dolandı. Ceketini kaptı. Sarındı. Bir eliyle ceketin iki yakasını tutarken, bir elini uzatıp, Osmanın küreği kavrayan kunt ellerini okşadı. Yumuşayıverdi Osman. Sevecenlikle kadına baktı. Ruhsar'ın gözlerinde beliren, «sen ne olacaksın?» sorusuna, alnının terini kolunun yeline silerek yanıt verdi. Poyraz, vınıltısını iyice artırdı. Denizın üstü göz alabildiğine karşıtı. dalgaların her zaman martı kanatlarını andıran ak olan köpükleri tozlandı... Kırışıkların rengi, maviden mora, yeşile, sarıya döndü. Bordada patlayan dalgaların serpintisi her kezinde saçlarında, yüzlerinde, omuzlarında gezindi. Ceketinin emdiği tuzlu suyla koyulaştığını gördü Osman.

«Bir kazaya uğramadan Ada'ya varsak iyi olur. Biraz daha izin verseydi deniz, önüme gelen ilk koya girerdim. Şimdi boğuşmaktan başka çıkarı yok bu durumun. Hadi bakalım, dayan. Sandalın sağlam. Kollarında yeterince güç var. Poyraz senin gördüklerinden, yarıp geçtiklerinden sert değil. Acemi denizci gibi ilk yalpada ürküye kapılmanın anlamı yok.» Baş yel değinmeni gibi dönüyordu. Bir ara ayağa kalktı. Yönünü başa verdi.

Sandal biraz hız kazandı. Dalgaları hep baştan alıp, üstünden sekti. Belinin ortasında Ruhsar'ın nefesini duydu. Beli ısındı. Poyraz daha sertleşti. Denizin rengi iyice küllendi. Güneşin apaydınlık sırtımasına karşın, göğün benzi de soldu. Dalgalar boylarını yükselttiler. Küçücük sandalın her yanından birden saldırıya geçtiler. Eğriler, akrepler, omurga, borda, kenetlenmiş dişler gibi gıcırdadı. Yumruları aşan sular, küpeşte oluklarından sintineye düştüler...

Omuzlarının, gövdesinin soğuk soğuk nemlendiğini sezmedi. Nefesi kabardı. Soluklanmak için bir an duraladı. Tekne duralayışını izleyerek çalkalandı. Oturağa yerleşti. Yüklendi. Ne denli zorlarsa zorlasın bir türlü yürütemedi tekneyi. Kollarında duyduğu kesiklik, içine ürkü verdi. Dişlerini sıktı. Zorladı bedenini. Sandal bir dalgayı aştı. Bulunduğu yeri tam kestirebilmek amacıyla çevresini kolağan etti. Ada'ya yönelik bir akıntı düşündü buralarda. Bakındı. Ruhsar'ın üstündeki ceketinin sırtısıklam olduğunu görünce, yüreği ağzına geldi. Hemen başaltından yamçıyı çıkardı. Uzattı. Ruhsar almazlandı. Kürekleri bırakıverdi. Sandal yeniden kaykılıp, dalgaların devinimine uygun yalpaladı. Aldırmadı. Uzanıp sardı Ruhsar'ı. Ceketli ıslak bir bez gibi başaltına attı. Ruhsar, yadsımanın yararsızlığını anlayınca, yamçıyı giymeye davrandı. Hafif doğrulup, sağ kolunu geçirmek istedi. Kıpırdadı. Sintineye çarpmak üzereyken sarılıverdi Osman. Belki bir kalp atışı... Belki de evrenin oluşumu kadar bir zaman öyle kaldılar... Sonra usulcacık oturağa yerleştirdi, Ruhsar'ı...

Osman'ın ısınıp teninde çoğaltan Ruhsar mutluluğun kanatlarına tünediğini sandı... Kollarını uzatıp, sarılıvermeyi kurdu. Tam ellerini kaldırırken, midesinden gırtlığına tırmanan acı basıncı önlemek amacıyla iki büküm oldu. Sancak tarafının küpeştesine yapışarak denize

öğürdü. Sandal dengesini yitirdi. İvecenlikle iskele yanına kayd. Osman. Bir yandan dengeyi sağladı. Bir yandan. kolunu Ruhsar'ın bedenine doladı. Tek koluyla kaldırdı kadını. Yüksünmeden, sintineye indirdi. Kürekleri bağladı. Eğilip yüzüne su çırptı. Biraz rahattı Ruhsar. Küpeşleye tutunarak, baş. dışarda oturdu. Osman yerine geçti. Kürekleri çözdü. İlk. rotasını buldu. Sonra zorlayarak yol verdi tekneye. Dalgaların üstünde sallanarak ilerlediler.

Ruhsar, midesinin kabarmasını önlemek isteğiyle, dişlerini sıktı. Acılı acılı yeniden öğürdü. Osman, yönünü yeniden düzeltti. Sandalın sallantısı biraz azaldı. Ruhsar ağzını, deniz suyuyla çalkaladı. Poyrazın uluması uzadı. Deniz salt çevrintiye kesti. Büyüdü çevrintiler. Burgaçlaştı. Güneşin parıltısı soldu. Dalgalar karardı. Az önceki değişik renkler koyuldu, koyuldu, kurşunlaştı... Görüş alanının daralmaya başladığını sezen Osman, devinimini artırdı. Ruhsar, umutsuzlukla baktı Osman'a. Sanki bu bakışı bekliyormuşcasına, dişlerinin arasından tısladı;

-Korkma!..

-Korkmuyorum Sen varsın!..

Poyrazın uğultusu durdu. Denizin burgacı duruldu. Güneş yeniden parladı. Sandal, dalgaların değil, bulutların üstünden kayd. gitti. Yumuşadı her şey. Ilıdı... Serpintiler yanaklarını okşadı. Yel omuz başlarında biriken teri emdi okşayarak. Al al tutuştu yanakları. Işıl ışıl ıslandı dudakları. Eğilip öpmek istedi Osman. Uzanıp koklamaya coştı Ruhsar. Gün ışığı ipil ipil suda kırıldı. Tenlerine dolanıp gözeneklerinde parıldadı. Yeni bir dalga sandalı kaldırdığı gibi, vurdu. Ruhsar'ın büzülen dudakları ayrıldı. Dikilen baş. büküldü. Denize sarkıp, öğürdü. Gözleri büyüdü Osman'ın. Karnının ortasına şişler saplanıp, kanırtıldı. Kıvrandı. Çitildi... Dişlerinin

arasından, aklına gelen herkese, herşeye söğdü... Belinin devinimleriyle sandalı dengede tutumaya uğraşırken, kollarının tüm gücüyle, yürütmeye savaştı. Sırtının teri, yeleşinin altında, deniz suyuyla buluştu. Serin ıslaklık, ılık bir ürpertiyle yer değişti. Saçlarından, boynundan sızan su, teriyle birleşip, beline doğru kaydı. Fanılası, gömleği, deri yeleşti sırlıslıkla ıslandı. «Bir kolum, daha olsaydı şimdi. Uzanıp tutabilseydim Ruhsar'ı. Ya da kanatlarım bulunsaydı. Sallantının erişemeyeceği yükseklerle çıkarsaydım.» Kendi düşlerini yalanlayacak zamanı bile olmadığına bilincinde, zorlandı yeniden. Ruhsar'ın öğütleri, denizin üstünde kopan kıyametin gürültüsünü bastırmıştı.

Bir pişmanlık kapladı içini. Dönmeyi düşündü bir an. Adaları gözetledi. Marmara, daha çok uzakta olmalı. Görünmüyor. Belleğinden yerlerini çıkarmaya uğraştı. Sandalın başını kararmadan iskele yanına çevirdi. «Avşa'yı geçmiş olmamız gerek. En azından bu rotayla, Kutalis üstüne düşeriz.» Düşüncesinin doğrulanıp doğrulanmayacağından kuşkulu, suyu yokladı. Yüzeydeki kabanklık, tam ölçümlemesini engelliyordu. Kararlamasının yine de doğru olduğunu anladı. Akıntı kıyısından teknenin bulunduğu yeri hesapladı. Biraz daha sancağa aldı başı. Kollarında kesiklik belirinceye, asılmayı sürdürdü. «Şimdi bir akıntı koluna düşeceğiz. Biraz kolaylanır işim.» diye düşünürken, sandal zıpladı. İki yandan vuran dalgalar, küpeşmelerin, livarının, başlarının üstünde çarpıştılar. Saçlarından ayaklarına su şorladı. Midesinin ağzına geldiğini sandı Ruhsar. Elini, ayırımında olmadan ağzına götürdü. Eğildi. Parmaklarının arasından fışkırdı, acı su. Elini denize soktu. Avucunun kayganlığını uzun uzun yıkamasına karşın bir türlü gideremiyordu... Sol elini uzattı denize. Dalgaları koyuluğundan avuçladı. Ağzını çalkaladı. Dudaklarını aç-

rak, denize boşalttı ağızındaki. Poyraz daha yarı yolda kaptı. Çevirdi. Dağıttı. Mat renklere ayrıştırdı. Toz haline getirip, renkleri denize karıştırdı. Gırtlığının yandığını sezdi. Diliyle dudaklarını ıslatmak istedi. Başaramadı.

Ruhsar'ın yutkunduğunu gören Osman, başaltına uzandı. Kapaklı sepetinden çıkardığı şişeyi uzattı. Ruhsar'ın gözlerine bir korku çörekledi. Yadsımaya dönüştü korku. Yakarıyla bakı Osman'a. Bakışlarındaki buyrultuya boyun eğdi. Şişeyi aldı. Bir süre evirip çevirdi. Sonra boynunu bükte. Tıpasını çıkardı. Salt buyrultusu üzerine içeceğini belirterek, yudumladı. Ağızındaki tortunun, damaklarına sıvaşan acılığın toparlanıp yemek borusuna töperlendiğini sezdi. İkinci yudum, midesindeki devinimi durdurdu. Şişe elinde, ilacın gücünden güvenli bekledi. Yeni bir turmanışı, dişlerini sıkarak engelledi. Yüzü sarardı. Alnı terledi. Parmakları şişenin üstünde kilitlendi. Sintineye kenetlenmek istedi. Beceremedi. Sallandı. Göz pınarlarında iki damla yaş belirdi. Geldi, geldi, yanaklarına töperlendi. Çenesi kısıldı. Kirpiklerinin böylesine uzun olduğunun ayrımana ilk kez vardı Osman.» «Keşke vermeseydim şarabı. Büsbütün bozuldu. Dudaklarını öyle bir yalıyordu ki, dayanamadım. Şarap, denizde en iyi içecektir. Mideyi yatıştırır diye bellemiştik bir de... Azdırdı yeniden. Ne yapsam ki? Yapılacak tek şey, bir an önce bir kuytuya sığınmak. Neresi olursa olsun. Yeter ki, sallanmayan bir kara parçası bulunsun. Yoksa, yolda yitireceğiz umudumuzu. Kavuştuk, derken ayrılık türküsüne oturacağız. Böyle günde usta denizcilerin bile midesi ağzına geliyor. Benim bile direncim tükenecek. Keşke almasaydım. Havalara açar açmaz gelirim, deseydim. Dinlemezdi. Dayarıklıdır benim kadınum. Dayanıklısıdır ya, böylesine denize de dayarılmaz. Daha ordayken patlasaydı bile, duramayacaktık. Bir kez karar kılmıştık. Bir kez adımı atmıştık. Geri dönüşü yok

bunun. O da biliyor bir dönüştün nice zaman alacağını, ben de... Yormuşlar. Dıştan belli olmasa da, içini kemirmişler kızın. Kolay değil paralıya hizmet etmek. Adamın canını çıkarırlar. Ah ulan, benim elime düşmelisiniz ki siz. Hem de böyle bir deniz yaptığı zamanda. Ördek gibi öte öte serilmelisiniz sintineye. O zaman anlamalıyım sizin yığıtlığınızı. Kaç para. Canını çıkarmışsınız Ruh-sar'ımın. Dün gece de hiç uyumadı. Uyuması mümkün-süz. Böyle bir karara varabilmek için, düşündü, döndü, hazırlık gördü. Bu arada kırplığını kırplığıne vuramamıştır. Pideler sıcacık olduğuna göre, en son onları pişirdi demek. Bunca uğraşın üstüne bir de bu deniz bindirince... Yapma be deniz. İki garip kulun düşmüş işte avucuna. Yakışır mı senin büyüklüğüne bizim gibi tutkunlarla uğraşmak. Yel eser. Görevidir. Sen büyüklüğünü göster bize. Yelin gücüne tınmadığını isbatla. Dinginleş. Durul... Hadi yolcular, de bize. Varın yolunuza. Kavuşun sılanıza. Sen de biliyorsun ki, bu özlem eski. Güçlü... Sıcak... Böyle yaparsan, benimle sana güvendiğine pişman olacak. Olursa da şaşmam. Bir söz bile vermedin ona. Salt yakaran istekli bakışlara kendince verdiği anlamın ardına düştü. Bakalım değer mi? Değer bire Gâvur Osman... Sen, bir köyün karşısında direnmeyi kurmuyor muydun? Daha dün, bu yollardan geçerken? Kuruyordum. O şimdi senin güvencen altında bir denize karşı durmayı kurmuş çok mu? Değil. Neden dersen, insanlar kalleştir. Ardını güvenceye aldım sanıp, döndüğün anda vururlar. Deniz doğrudur oysa. Biraz zorlar. Baktı dayanıklı çıktın, seviverir seni. Aferin, der. Sen üste çıktın. Var yoluna git... Hele bir de huyunu biliyorsan. Azgınlığının geçici olduğundan inançlıysan. Dayanmaman için neden yok. Yok nedenim gerçekten. Deniz beni bilir. Zorladıkça, benim de zorlanacağımı kaç kez görmüştür. Yoklamadan edemez yine de. Ben de denizi bilirim. Bana

dokunmayacağını, sonunda cıvıesui yeterli görüp, nazlı nazlı salınacağını bilirim. Eh, yanımda olunca Ruhsar da korkmaz. Dayanamıyorsa, yüreksizliğinden değil. güçsüzlüğünden. Tasalanma sen sevdalım. Bir karaya ayak basalım. Bizi böyle çalkayan deniz var ya, bu deniz... Çektirdiğinin karşılığını da verir. En derin döklerden, en taze balıkları çekerim senin için. Öyle beslerim ki, kışın en sert günlerinde açılalım, dersin. Biliyorum. Başka biri olsa, başka zaman olsa, böyle bir havada denize açılmazsın. Ben varım diye oldu bu. Dünün tipisinde çıkıp gelince, taş yağsa ben de varım, dedin. Sağol. Bilincin dert görmesin. Ben de bunun altında kalmam. Sağ esen götürürüm seni bir sığınağa. Bir kez karaya ayak bastık mı, görmedige dönersin tasalanma.»

Gözlerini kırptırdı Ruhsar. Kırptıklarının ucundaki ısıklık tanelendi. Tozlandı poyrazın hızında. Tekne yükseldi. Güneş Ekinlik Adasının pencerelerinde parıladı dövme bakır siniler örneği. Seviniverdi Ruhsar. Dönüp ardına baktı Osman. Dalgaların burunda köpük köpük saçılışını izledi. Sandal bir an boşlukta kaldı. Sonra bir çukura düşermişcesine suya çarptı. Azalıverdi dalgaların gücü. Artıverdi küreklerin basıncı. Kolları yeğneldi. Elleri gevşedi. Yine de hızları çoğaldı.

Deniz pupa gerisinde çırpınıyor, ardlarından yetişip yenilgisinin öcünü alacakmışcasına köpürüyordu. Kıvançla sırttı Osman. İki yanlarındaki devinme giderek uzaklaşıyordu. Sandalın yalpası azaldı. Pruva pupa bir dizgeye girdi. Ruhsar sürekli yutkunuyor, denizin dinginliğine inanamamanın etkisiyle kendini zorluyordu. Önüne gelen ilk iskeleye yanaştı Osman. Sandalı bağladı. Koltuk altlarından tutup, iskeleye alıverdi Ruhsar'ı. Tırmandırmak üzereyken, durakladı. Bir koluyla tuttu kadını. Yumuşayıvermişti. Dizlerinin üstünde tırmandı iskeleye. Dikildi. Omuzlarından tutmak istedi.

Avuçlarından kayacağını anlayınca, kucakladı. Sanki küçülmüş, yeğnelmişti. Yüksünmeden ilerledi. Önüne gelen ilk kapıyı çaldı. Hemen açıldı. İvecenlikle girdi.

Sedire uzattıktan sonra, Murtaza'nın bakışlarını ensesinde duydu. Doğruldu. İsteksizlikle, adamı izledi. Safinaz, Ruhsar'ın sararmış yüzüne eğilirken, yan odaya geçtiler. Anaları çocukları kovalamış olmalı, hemen arkalarından bağış çağış onlar da girdiler. Murtaza, minderin üstüne bağdaş kurdu. Osman ev sahibine uydu. İlkın bafra paketini çıkardı. Sonra duvardaki kovuğa uzanmak istedi. Bırakmadı Osman. Paketten bir sigara çekti. Dumanlar ciğerinde gizlenirken, saatlerdir sigara içmediğini anımsadı. İkinci nefesini savurturken, kürekleri çıkarmadığı aklına geldi. İskeleye yöneldi. İlkın uzanıp sağ küreği çıkardı. «Elindeki küreğe baktı şaşkın şaşkın. Başını sallayarak, iskarmozuna yerleştirdi. Sol gözünde Mürefte'nin ışıkları şakıyınca duraladı. İzmir'den kalkan son uçağın Marmara üstünden süzülüşünü izledi. Kırmızı yanıp sönen işaret lambaları yıldızla karşılaşını engelliyordu. Kafasında, iki kanat ucunda sarı, kuyrukta kırmızı ışıkların simgeleştirdiği uçağı çizmeye uğraştı. Kanallarla gövdenin yerini şaşırdı. Kırmızının yanıp söndüğü kuyruktan başladı çizime. Kanalları yerleştirdi. Gövdesini, gövdesinin içini düşündü, savaş filimlerinden anımsadığı gibi. Yolcuları oturttı. Hostesleri doluşturdu. Yeşilköy üstünde, tekerleklerini indirtti. Birden uçağı yitirdi. Arandı. Yıldızların arasına, gökte pançak pançak uçuşan bulutların gölgesine baktı. Bulamadı. «Küçüldü gitti,» dedi sesli sesli. Güldü. «O yukarda minnacık... Biz burda in nacıgız öyle ya küheylan. Yine de birimiz göğe, birimiz denize meydan okuyoruz,» diyerek, sandalını okşadı. Sesinin yankılanmasından coştı. «Konuş Gâvir, konuş, Nasılsa dinleyen yok,» dedi. Ama, sesini beğenmedi. Küreklerle uzandı. Sonra vazgeçti. Eğilip denize sümküldü. Elini yı-

kadı. Islak parmaklarını dudkalarının çevresinde doluşturdı. Burnunda tıkanıklık sezdi. Sarktı suya doğru. Tuzlu suyu avuçladı. Burnuna çekti. Daha bir güçle hınkırdı. Derin derin nefes aldı. Gerekliği gibi temizlediğinden inançlı, sol eliyle burnunu, büyüklerini kuruları.

Kıyıya baktı. Uçtaki kahvenin ışıkları seyrekleşmişti. Alaylı alaylı güldü. «Ulan pinti, üç kurusluk ceryana acıyorsun değil mi? Bir gece buraya gelip dişlek ağız gibi sırtılığını görsen kahvenin, belki ışıkların tümünü, bütün gece yakarsın. Yakmaz. Eli varmaz. Tuvfik ağamızın. Elin-den gelse, hiç ışık yakmaz ya, müşteri bulamamaktan korkar.» Gözlerini kaydırıldı. Motelin önünde, çiğ bir yeşilliğin denize daldığını gördü. Bir bütün halinde yayılıyordu yeşil. Gazinonun florasınlarını düşledi tek tek. «Uzaktan nasıl da bütünleşip birleşiyorlar. Ama, biraz beriye gelince bıçakla kesilmiş gibi tükeniveriyor bu bileşim. Tek ampuller daha güçlü demek ki. Uzağıp geliyorlar, bordama değin.» Sağ gözüyle Prastos evlerinin birer ampulden oluşmuş pencelerine baktı uzun uzun. Kilise yıkıntısındaki güneş saatini anımsadı. Başını hafif çevirdi. Kılazaki'nin yoğun karanlığını buldu. «Demek ki papazın kargışı bizi de kapsıyor. Ulan anıma iş. Herifler dönüp Müslüman oldular diye, bunca kızılır mı? Tul sen, arımayasanız inşaallah diye kargışla. Nefesini müslümana bile geçir ha... Kötlülük oldu mu geçer dinine yandığımı. Gâvur Müslüman ayırmadan sürer hem de... Sürmüş işle. Bana sorulsa, Ada'nın en güzel yeridir Kılazaki. Ama, bir türlü çoğalmıyor orda oturanlar. Hadi Hristiyanlara ilişkin bu papazın laneti, diyeceksin. Müslümanlara ne oluyor? Üstelik Müslümanın da lazına ne nereden bulaşıyor? Demek ki, bir gizi var bu işin. Nur içinde yatsın, Deli Keşiş az mı anlatırdı bize eskilerin nefes gücünü. Hatta neydi o, biri vardı? Denizler kralı mı, larısı mı ne? Nefesiyle fırtınalar yaratıp, gemiler bile batırmıyor muydu? Bu papaz tayfası da öylelerinin to-

runu her halde. Balksana nefesinin gücüne. Hadi diyelim. Kılazakilinin aslı Hristiyanlı. Vergi vermeyelim diye hile yapıp Müslüman oldu. Papaz da buna kızıp, kargışladı. Lazlara ne oluyor ki, maltız keçisi gibi enikledikleri halde, bir türlü artmıyor köydeki ev sayısı? Demek sürüp geliyor kargış? Hadi be Gâvur! Sen de böyle saçmalıklara inanırsan, işte o zaman o deniz kralı mı lanırsı mı her neyse, belasına uğradın demektir. Her sıkışmada, ha üfürdü, ha üfürüyor derken, korkudan gidersin. Boşver... O üfürsün, sen küreklerine bir sağlamca yapış." Sandalın hafif kıpırdamasından pirelendi. Elini suya daldırdı. Hafif eğildi üstüne. Kürekleri yakaladı. Gözleriyle gördüğünü, elleriyle de duymak için, bastı kürekleri. Yanılmamıştı. Akıntının göbeğine vardı.

İki yanından dikineymiş gibi kesişen dalgalar aradı. Biraz gerilediğinde, karanlığa karşın sol yanında yakaladı çizgileri. İzleyerek Marmara yukarıya baktı. Burundaki işaret ışığıyla bir tankerin kalın, kül, uzun ve karanlık gövdesini seçti. "Eloğlu nerdeyse denizi kapatacak. Biz fındık kabuğu gibi sandalın içinde voliyeye çıkıyoruz." düşüncesiyle biraz daha kürek çekti. Kendince belirlediği zaman dolar dolmaz, kürekleri bağladı. "Akıntı nerdeyse kapar beni. Bundan sonrasında Alaburun'u gözden yitirmedim mi, sesim ulaşır." Livariye yaslandı. Tankerin, karış karış Ada'nın arkasında saklanışına daldı.

Kapaklı sepetinden şişeyi çıkardı. Ensesinde serin bir okşayışın gezindiğini sezince, ceketini aldı. Şişeyi tizlerinin arasına kıştırarak giydi. Serinlik altında, kulaklarının ardında dolanırken, mantarı söktü. Dilini damaklarında gezdirip, tükürüğünü çoğalttı. Ağzının içini temizledi. Tükürmek için kıpırdamak zor geldi. Yutkundu. Şişeyi tepesine dikti. Mantarını ayırırken olmadan kapatırken, eli sepete uzandı. Lekerda kutusunu kavradı. Şişeyi sintineye yatırdı. Kutunun kapağını açtı. Deniz kokusuna balık kokusu karıştı.

Balıġınki denizinkini yendi. Lekerdanın ucundan bir parça koparıp ağızına attı. Diliyle damağının arasında dolandırdı. Sularıp, dağılıverdi balık. Bir yudum daha içti şaraptan. Şişeyi yerine koydu. Sepetin içinde ekmek arandı. Düşün koşuşmasından almadığını anımsadı. Eline bayatlamış pideler geçti. Naylon torbanın içinde kaldıklarından, sertleşmemişlerdi. Birini çıkardı. Geveledi. Yenilebilirliğine karar verdi hemen. İyice yumuşatınca, günler öncesinin tadını yudumladı. "Bunları öyle unutulmuşum burda. Sepeti aktarmak hiç aklıma gelmemiş" diye düşündü. "İhsan reis!le Recep herşeyi karıştırdılar. İki ayağını bir papuca soktular. Aklım başımda olmadıki hiç... Biri voli derdinde, biri düşün... Paralı adamlar. İhsan'ı koy bir kıyıya. Paradan başka şey düşünmez. Ama, Recep'e olmazlanamazdım. Rüstem'den sonra en yakın arkadaşım. Kardeşten ileri. Hatta hep oğlana düşündüm kızını. Dostluğu akrabalıkla pekiştirmek istedim. Kızı ben istiyorum, desem, olmaz demezdi, Recep. Nasıl o, oğlanı kendime ayırdım, dese, ben yadsımsam. Ne var ki, oğlan bizim seçtiğimize kattanır mı? Sarırm o da ayırırında burun. O yüzden, kısmetini geri çevirmedi güzel kızının. Amcası, hazırları bakalım düşünene, deyiverdi. Öyle ya... Yüksek okullarda okuyan, ılladır kendi başının çaresine bakmayı başaran oğlan, kimbilir kendince neler düzenlemekte... Kimbilir, nasıl bir gelin getirecek bana? Orda, köşedeki kahvede oturduğumuz zaman, yanımıza gelip, elimi sıkarlardan birini belki. Okumuş. Güzel kızlardan birini. Belli olmaz. Bizim ailenin ne hall karıştıracağı hiç bilinmez. Bakarsın yarıp tutuşur. Bakarsın, akıyla seçer. Sanıki biz akıyla seçmişiz gibi. Yürek işinde aklın ne yeri var ki.. Benimki de laf işte. Biz bunları Recep'le de konuştuk sahi. O güzel kızları anlattım ben ona. Güllücüklerinde bahar tazeliğinin tohumcuklandığı... Derilerinin duruluğunda, kulcal damarlarının deniz akıntısı gibi mavi mavi beliren kızları.

Kendisi de biliyor. Yazlığa gelenlerden. Konuşmaları, davranışları, kişiliklerine güven duyduklarını hemen belirten güzel kızları. Bizimkiler başka, diyor. Şamarımızın altında ezdik yavruları. İşte öylelerinden birini getirecek bir gün, diyordum. Baba, bak bakalım, gelinini beğenecek misin? Haberi nerden geldi? Hey çocuk... Gördün mü olanları? Hem de bu biçimsiz denizin bile kuruduğu zamanda... Gözleriyle suyu okşadı. «Sen alırma deniz ana,» dedi sesli sesli. «Kaptırdım yine. Hadi güldürüver yüzümü. Ay doğmadan... İyice büyümeden.. En iyisi hemen.. Şimdi.. Bu gece veriver payımı. Seni hiç boşlamadım. Sen de beni bırakmadın hiçbir zaman. Gösteriver cömertliğini..» Açlığını duydu yeniden. Kocaman bir lokma pide attı ağzına. Sertliğine aldırmadan, dişledi. Lokmayı ağzının içinde döndürdü. Damağında bir dilin dolanışını duyarak, irkildi. Deli gibi dönendi çevresinde. Öğürtüleri sürdü gitti. Ağzından yuttuğunu, ağzından kustu günlerce. Ekinlik'te takılıp kaldı Osman. Murtaza'nın evinin yöresinde döneniyor... Beş dakikada bir başında bitiyordu, Safnaz'ın ayıplayan bakışlarına aldırmadan. Başka odada, Murtaza'nın yanında yatmasa... Kadınların birlikte bulundğunu bilmese, dayanamayacak. Gece bile başına çöreklenecek, İhsan haber yolladı. Akın zamanıdır, diye. Duyunadı. Recep'in selamı geldi sonunda. Hem kendinden önce Ruhsar duydu çağrıldığını. Başbaşa kaldıkları bir andı... Solgun yüzünde bir gülücük belirdi. Çukurlaşan gözleri yüzünü maviledi Ruhsar'ın. Sevecenlikle baktı Osman. Elini alnına koydu. Avucunun içinde doğal ten sıcaklığını duyunca, kıvandı. Elini alnından aldı Ruhsar. Dudaklarına götürürken, Safnaz'ın sözlerini anımsadı. «Ben Gâvur Osınan'ı yıllardır tanırım bacım. Hiç böyle görmedim. Sanki yüreğine hançer saplamışlar da, durmadan kanıyormuşcasına dönendi. Böyle bir komşun olduğu için ne kadar sevinsen azdır.» Komşun sözcüğünün

üstüne basmıştı bir iyice. Erin, dememek için, vurguladığını anladı Ruhsar. Hiçbirşey duymuyor, hiçbir şey anlamıyorcasına durmak için kendini zorladı. Kadın dediklerinin anlaşılıp, anlaşılmamasına bakmıyordu zaten. İçinden geleni söyleyivermişti.

Minnetle öptü Osman'ın parmaklarını. Yanaklarında, saçlarında dolandırdı bir süre. Çevrenin tıptırsızlığından yüreklendi. Dirseklerinin üstünde doğrulmak istedi. Omuzlarından bastırdı Osman. Diritince, koluyla sardı. Yumuşacık, yanına oturttu. Solgun parmaklarını güçlkle kaldırdı Ruhsar. Sert, uzamış sakallarını okşadı Osman'ın. Parmaklarının ucundaki gıdıklanmayla, güldü. Bedenini saran kolu, iyice tenine bastırdı. Dilini dudakların arasında gezdirdi. Osman, bir isteği var ikircimiyle devindi. Tuttu Ruhsar. Yaslandı. Umudun canlılığı, solgunluğunun üstünde allık oldu. Başını göğsüne dayadı. Saçlarını çenesine sürttü;

-İyiyim artık. Sen işine bakabilirsin,-dedi.

Saçlarını okşadı Osman. Gelip giden haberleri duyduğunu anladı. Dondu bir an. İçi aydınlanıverdi. Sarılıp, var gücüyle sıkmamak için kendini güç tuttu;

-İşi batsın, -diye yanıtladı.

Gülüverdi Ruhsar. Yanıtı önceden bilmenin coşkusuyla, göğsünde, soluklandı. Fısıltısı sevecenliğin her türünü titreşimlerinde taşıdı.

-Gitmelisin!

-Gitmeyeceğim.

-Öyleyse birlikte gidelim.

-Daha olmaz. İyileşmedin. O gün yola çıkmamız yanlıştı zaten, yeni bir yanlışla gerek yok!..

Dudakları acıyla büzüldü Ruhsar'ın. Mavi gözleri bulutlandı. Donuk donuk yitirdiği bir şeyleri arandı. Kaygılandı Osman. Üstüne eğildi kadının. Avutmak isteğiyle, yanaklarını, saçlarını okşadı. Ruhsar'ın gözleri mavilerine

kavuştu. Duruldu. Bir yangının parıltısıyla baktı. Bir an kararsızlıkla suskuyu yoğunlaştırdı. Sonra bir yarayı deşip, bir irini akıtırcasına, sözcükler döküldü ağzından;

-Biz yanlış çok eskiden yaptık!..

Diriliverdi Osman. İçinin derinlerinde bir coşku kabbardı. Üzülmesi, acınması, savunması gerekirken, sevinçle irkildi. Sevincin aydınlığına balkıdı bir ivmeyle. Düşlerinin doğruluğunu yaşamının yeğnililiğine ulaştı. Dinginliği devinime, döndü. Omuzundan sarkan eli güçlendi. Bir kıskaç gibi dolandı Ruhsar'ın bedeninde. Sıktı... Sokuldu Ruhsar. Sırtının tüm gözeneklerini Osman'ın göğsüne yasladı. Kolları uzadı, uzadı, uzadı... Elleri ilkin birbirine kenetlendi. Sağ avucu, ten ılımının çekimine kapıldı. Giysisinin açık yakasından içeri daldı. Yüreğini aradı kadının. Avucunda çırpınışırı duyma tutkusu ivecenleşti. Nasırların sertliği, memesinin tombul dikliğinde gezindi bir an. Elini bastırverdi Ruhsar. Yüreğinin atışları nasırlarında zonkladı. Devinimi hızlandı yüreğinin. Damarlarında bir kütürtü dolandı. Yüzleri, gözlerinde büyüdü, büyüdü gözenekleri ayrıştı. Ruhsar'ın kalın, ıslak, solgun dudakları. Osman'ın sert, sakallı, keskin ağzında yitti. Gırtlığının ürperdiğini, hücrelerinin daha bir açıldığını gördü Osman. Damağında dil tadını duydu. Kapının önündeki bir devinimle, koptu Ruhsar'dan. Murtaza, eşikte göründü;

-Recep'i gördüm. Ayağından sürüklenmek mi istiyor, dedi...

Ruhsar, dirseklerinin üstünde kaykılıp, kalmıştı. Doğrulamaya çalıştı. Murtaza'nın yardıma koştuğunu görünce, derin bir soluk bıraktı. Doğrultuverdi kadını. Ruhsar, gözlerinde kanmışlığın, doygunluğun ve sevdanın alazı balkıyarak, gülümsedi.

-Davranman gerek. Recep abi en sevdiğin insan. İhsan Reisi de gözetmelisin. Çok gereksinimimiz var. Bizi bir

yana koy, Rasim'im için açılmalısın. -Kocasının ardınca kapıda dikilen kadına baktı gülücük gülücük.- Ben düğüne Safinaz ablamlarla gelirim.

Murtaza'nın olsun, Safinaz'ın olsun, başlarını salladığını görünce, diretemedi Osman. Daha çok dönenmesinin anlamsızlığını kavradı birden. Sallanarak doğruldu. İstemeyen adımlarla, kapıya yöneldi. Tam çıkarken, seslendi Ruhsar. Eliyle bohçasını gösterdi. Safinaz, erişip uzattı. Düğümünü çözemedi. Yardımı etti kadın. El yordamıyla arandı. Kimlik belgesini çıkardı Osman'a uzattı.

-İşlemler, benim gelişime hazır olsun, -dedi.

Osman, atılıp kapı kimlik belgesini. Sanki beklerse vezgececeği sanısının ivmesiyle, iç cebine yerleştirdi. Ruhsar'ın kolu, yorgunluğunun kanıtıymışcasına yanına düştü. Bir an ikirciklendi. Safinaz'ın bakışlarındaki azarı görünce, döndü. Koşarak iskeleye ulaştı. İvecenlikle yol verdi sandala. «Tam anlamadım. Düğüne ne kadar var acaba? Yakın olmasa, Recep ikirciklenmez. Demek gelecek... Düğüne yetişecek. İşlemleri hazırla, dedi. Başkası gerekmez. Gelir gelmez, nikahı basarım. Recep'in düğünü bizim şölenimiz olur. Bu arada bir voli vurursam. Evleri onartırız. Yazlıkçılara kiralsak, oğlanın dediğini yaparız. Salt denize kalmaz işimiz. Bir kadın olunca başka... Benim kadınımla olunca. Gelecek... Düğüne gelecek.» Geldi de... Bütün gün Ekinlik yönünde çakılı kaldı gözleri. Adadan yola çıkan tüm sandalları bir bir taradı. Daha uzaklardan karşılamak amacıyla, sandalından ayrılmadı. Recep'in düğünü için gerekli hazırlıkları kotarmıştı. Ekinlik'e her gidene haber saldı. Her gelenden bir bilgi dilendi. Ve düğün günü, daha iskeleden ayrılırken kestirdi sandalı. Atlayıp gidecekken, Recep'in bir noksanını tamamlamak engeliyle karşılaştı. İçinden söve söve uyguladı buyruğu. Rıhtıma seyirttiğinde, sandal yanaşmak

üzereydi. Hemen elini uzattı. Ruhsar, eski gücüne ulaşmış sayılmasa da, toparlanmıştı. Hatta o voliyeye giderken, horona bile durdu. Avucundaki son pide parçasını ağzına attı. Parmaklarını pantolonun dizlerine sildi. Ağır ağır karnını sığazladı. Ellerini pantolonun önünü kaldıran dikliğe hızla bastırıldı. Acıyla kıvrandı. Kalçalarının kasları, kendiliğinden kasıldı. Baş hafif sola döndü. Gözleri sandalın bordasındaki ışıkları izleyerek, adaya ulandı. Çınaraltına saplandı. Set altında durakladı buluncunda. Horonun uyuşması belleğinde yankılandı. Gözlerini hemen suya dükte istekle. Bir devinim vardı dalgaları. Ruhsar, kolları havada kemençenin sesine uydu. El çırpıtı çevresindekiler. El çırpıtı Osman. Kendi ellerinin şakırtısıyla irkildi. Denizdeki devinim durdu. Damağının kuruduğunu, dilinin ağzının içinde güçlkle döndüğünü sandı. Şişeyi aldı. Avurtularını şişiren iki koca yudumla ıslattı. İşte böyle oğlum. Bu düşünceyi sen körükledin. Yılların küllenmiş özlemini tutuşturdu. Hem sevdada işinde, hem konuklar sorununda. Dediklerini bir bir yapacağım. Şu voliyeyi bir vurayım... İki evi birden onartacağım. Karyola yatak alacağım. Altı odamız olacak. Altı odada en azından on iki yatak sayarız her gün... Şöyle okkalı bir akın yakaladım mı, damları aktarırız. Turistlerin istediği gibi, banyolar yaptırır oturaklı helalar koyarız. Rahat etsinler ki, boş kalmassın odalarımız. Gelecek yıla yeniden gelsinler. Avşa'da öyle oluyormuş. Daha içinde otururlarken, gelecek yılı ayarlıyorlarmış. Öyle zırp diye gidip yer bulmak olanağı kalkmış artık. Nasılsa Ruhsar ablan biliyor bu işleri. Bana da o anlattı. Karşılayıp, eşyasını eve götürdüğümüzde, kardeşinin yaptıklarından... Yapmayı düşündüklerinden söz etti. Eşek değilim ya, anladım... Bunların asıl kendi isteği olduğunu... Söz verdim Şu voliyeyi bir vuralım, hemen çörekleneceğiz... Nikah işlemleri mi? Kolay canım. Belediye başkanı elimizde büyüyen, yiğitlerden. Götürdüm iki kim-

ik belgesini de. Böyle böyle, dedim. Bir sevindi ki, anlatamam. Sanki kendi evleniyor. Sanki mutluluğumuzu kendi yüreğinde duydu. Tasalarına, dedi. Ben hemen, telgrafla sordurturum Paşalimanı'na. Merkez burası olduğundan kolay. Geri kalanı kendim yaparım. Ruhsar ablam gelir gelmez, kendim kıyarım nikahı... Tam istediğin gibi. Recep abiyle, İhsan reisi de tarık tuttuk mu oldu sayılır. İnan oğlum, Adalrın beni böylesine sevdiğini bilmezdim. Demek salt suçlayanlar yokmuş çevremizde. Sevenler, beğenenler, hak verenler de varmış. Çünkü söz arasında, uğrarsam sana selam etmeni söyledi. Ben de voliyi aldıktan sonra geleceğime söz verdim. Anlayacağın her şey bu voliyeye bağlı yavrım. O yüzden de akıntının gözüne vurdum ya.

Bu gün sökün etmeli balıklar artık. Yoksa Nisan'a kaldık demektir ki, ne özlemine dayanabilirim. Ne burda yapacağımız işler yetiştir yaza. Bu gün almalıyız balığı. Alırız da... Görünsün yeter ki. Yoksa evleri bir badanaıyla geçiştireceğiz demektir. Beğenmez İstanbul'un, Ankara'nın apartman efendileri. Burun kıvrırlar. Onların nazik bedenleri betona alışmıştır. Alaburun'daki, Galimi ve Erdek'teki moteller gibi. Taş duvarların sağlıklı serinliğini bilmezler. Bilseler bile unutmuşlardır. İnsan yaşadığı yere uyar yavrım. Eh, kentler de tüm apartmana kestiğine göre, aynı alışkanlığı aramaları doğal.. Avşa'nın, öteki adaların kerpiç evlerini dolduranlar, aynı insanlar değil mi, deme. Aynı ya, biz yeniyiz. Acemiyiz... Bize gelince, sokurdanırlar. Olmadı, ötekilerden artan bile yeter şimdilik. Baksana, Ada, değerlenmeye başladı. Eoğlu, rıhtımdaki Belediye Gazinosuna ikiyüzbin vermiş kiralamak için. Biz mi ekmeğinizi çıkaramıyacağız? Yeter ki şu voliyi bir vuralım. Kışın güzel günlerinde, evlerimizi onartalım. Bakarsın, işleri büyümek gerekir. İki bahçeyi bir-

leştirdiğimizde, kocaman arsa kazanınız.” Başını salladı. Sesli sesli gld.

•Ulan oğlum, seninle Ruhsar ablanın dşleri bende ger-
çekleşti. Nerdeyse, kocaman otel yapacağım dşncemde.
şaşırttınız. Beni de bi iyice şaşırttınız. Sonunda keşileri ka-
crmazsam iyidir. Biz burda bir aknn ardına dşmşz.
Kaşamızın gerisinden neler geçiyor? Neden olmasn bire
Osman? Byle akıllı oğlun byle yiğit kadnn varken,
neden geri kalasn başkalarndan? Hiç ble kalmazsn.
Sen iyi bakn yrene, iyi denetle suyu da voliye kaçırma.
Biliyorsun zamann yok. Ay çıkana değin yakalandn, ya-
kaladn. Ondan sonra kcm yersn. Zaten balık kurumuş.
Bir de ay aydınlığına kaptrdn mı gzelim akn, dş-
lerinin tm suya dşt ki, baban gelse çıkaramaz. Ama
bir de aldk mı? Atlayıp giderim İstanbul’a... İlkin oğlumun
yanına. Kalanı bize yeter. Biliyorum, bizim durumumuz iyi,
arkadaşlarla blşyoruz her bir şeyi, dersn. Ar-
kadaşların tkenmez mal, bilmez para sahibi değil a!..
Urundan bizim katkımız da olmalı, Yarın kimse sana borç-
luymuşsun gibi bakmamalı. Nasıl ki, sen kimseye ala-
caklıymışsn gibi bakmazsn. Bilirsin beni. Bunca dş-
lendim mi, bir şeyler yakalayacağım demektir. şimdiye
hep gerçeğe çıktı dşncelerim. Ruhsar’ı dşledim. Kimlik
belgesini kendisi uzattı, daha ben demeden. Senin oku-
manı dşledim. Bydn, hkmetle atışıp, dama girdin.
Yalnız değildin. Doğru!.. Ama ateşin yalnız beni yakıyor...
Bir de Ruhsar ablanı. İlk işi seni sormak oldu. O da duy-
muş. Radyodan mı, gazeteden mi bilmem. Niye ocuğum
için yle bangır bangır bağırıyorlardı, dedi. Sahi, so-
racağım bunu sana. Neden radyosu, gazetesi elbirliği,
ağızbirliğiyle sizi suçladılar oğlum? Tpkı bizim adann,
soyguncu takımı gibi? Yoksa onlar da mı ortağı hunların.
yle ya, demiştin sen bana. Dnya da bizim ada gibi, de-

miştin. Nasıl da doğrulandı her bir şey. Şimdi daha bir iyi anladım. Sen doğruyu dediğin için ordasın. Doğruyu bildiğin, dediğin ama, uygulayacak güçte olmadığın için. Vay anasını be... Anma tuzak... Anma azap... İşe bak. Bunları söylesem kimbilir nasıl sevinir Rasını? Baba der, sen düşündüğünden başka söz söylemezsin. Demek ki, bir işe yaradı çabalarımız. Sen böyle dedikten sonra... En büyük ödül bu olur çocuğa. Para vereceğime, bunları söylesem yeter. Yetmez ulan Gâvür. Sen demedin mi, para orda duha bir geçerlidir diye. Vereceğim. Köküne kadar vereceğim hem de... Şu akını toplayalım. İhsan Reis'le İstanbul'a değin göbek ata ata gideriz. Ordan da doğru Maltepe... Doldururum oğlumun cebini. Orda güçlensin hiç olmadı. Güçlensin de, orda bari sebil ol... Kesiverdi düşüncesini. Belleğinin derinliklerinde sezinlediği belli belirsiz bir hışırtıyla zıpladı.

Oturağa yerleşti. Ellerini oğuşturdu. •Hey be! diye bağırdı. Sonra dudaklarını kapattı. Çevresine bakındı. Yalnızlığından güven duyuncaya araştırdı. Kwançla dikildi. •Gelin kuzuların bakayım... Sürüp gelin... Bakın Osman abiniz neler hazırladı size. Umarım beklediğim kadar kalabalıksınızdır. Tek tek kuyruğunuzu öpeceğim. İki evin de girişine resimlerinizi çizdireceğim. Göreyim sizi yavrularım. Toplaşıp, birikin şöyle... Yağmur yüklü bulutlar gibi. Tarihe karıştığını sandığımız zamanların benzeri. İğrip yetmesin... Adam yetmesin toplamaya. Yetmez sarımayın ha... Osman abiniz, insan kurağına gilmekten yoksun kalmanızı istemez. Çağır mı İhsan reisi, toplaywerir hepimizi. Uskumru tiryakileri ne edeceğini bilemesin İstanbul haline demir alınca. Haydi yaklaşın bakayım. Yaklaşın iyice...•

Denizin üstündeki uçuk çevrintileri ölçtü. •Amanın yavrularım!.. Umdüğundan bile fazlasınız. Denizin nice us-

İkumrusu varsa birleşmişsiniz. Kaç gündür sizi bekliyoruz. Hacı yolu gözler gibi yolunuzu gözlüyoruz. Uyku görmedi gözlerime. Gelmeyeceksiniz, bu yıl da bizi boşlayacaksınız diye yüreğim hopladı. Biliyorsunuz kuzuların. Yaşamın kuralı söz dinlemiyor... Bunu bilmiyorsanız öğreneceksiniz... Kiminin yaşaması, kiminin ölmesine bağlı. Kusura kalmayın. Doğanın yasası bu. Siz gelmezseniz!.. Ben toplayamam, öldüm!.. Yazık ki, sizin ölümünüz, düşlerinizi gerçekleştirep, yaşamını mutluluğa çevirir ki, anlatılamaz. Hem zaten, biz olmasak, başkası. Bıraksak sizi burdan. Boğaz aşağıya, yüzlerce balıkçı alesta beklemekte!.. Boğazı aşsanız Ege'li aprotla!.. Nasılsa yazgınız insan kursağına gilmek. Ha bizimkilere olmuş... Ha başkaları... Kursak olduktan sonra, tümü bir, diyeceksiniz. Sizin açınızdan öyle. Öyle ya, işte bunu bize anlatamazsınız. Hiç kimse anlatamamış... Anlamayız. İşimize gelmediğinden. Siz bilirsiniz ama. Kursağa gideniniz eninde sonunda. Bir de ben bilirim bakın. Yazgınızın aynı yazılmasından." Kucaklarcasına kollarını açtı. Sarıldı, balıkları okşarcasına. Akıntıyı hızını yeniden ölçtü. Yaklaşma sürecini hesapladı kafasında. Ağzını açarken, eliye kapadı. "Dur deli Osman... Milleti ayağa kaldırmanın anlamı yok. Zamanı değil daha. Ürkütürsün. Sapwerir. Hele akıntı dönemecini geçsinler. Bir de Kapıdağı koluna yönelirlerse, ayıkla o zaman pirincin taşını. Hangi motorla, ne zaman gidip yakalarsın akıntı? Hele düş ortalarına. Birlikte yol al biraz. O zaman bağırırsın. Sapsa bile, elinin altında olur. Aman, tut kendini."

Yeniden taradı çevrintileri. Ucunu göremiyordu. Baş sandala doğru yaklaştı. Ucunda bir belirti yok. "Yaşadın İhsan rei. Yıllardır süren yoksunluğun acısını çıkardık. Bir öcümüz vardıysa denizde, bu akıntı karşılıyor işte. Denizdir bu dine yandıgımın. Kırk gün aç acına dolandırır

da, bir günde kırk acı birden gönendiriverir. Ondurmaz
adımı belki. Ondurmaz ya, öldürmez de hiçbir zaman.
Tam umudunu kesersin. Tam öldük, diye yakırmaya baş-
larsın. Al sana ulan der. Al da gönen. Gönenirsin ki, dağ
gibi mirasa konmuşcasına. İşte bu gün böyle... Şuraya
bak... Hey yavrum hey... Kırk ton balık alsan da, bir o
kadar kaçurdık dersen, doğru. İhsan Reis'in lakası taşmaz
burca uskumruyu. Dolar taşar İstanbul halî. Dolar taşar
cüzdanım... Dayan oğlum Rasim. En iyi avukatı tutacağım
sana. Hatta iki tane tutacağım. İki takım da elbise ala-
cağım. Ceplerine de para dolduracağım. Harca har-
cayabildiğince. Eğer borçlandınsa, haberim olsun. Onları
da kapalıdır hemen. Ruhsar ablanla bize, bir onarım pa-
rası yeter. Gerisi olduğu gibi senin. Bilirsin, Ruhsar ablan,
kendi doğursa bunca sevmeyi seni. Anan da ancak bu
kadar severdi. Hiç tasan olmasın bizden yana. Hızır gibi
yetiyecek baban. Yetiyecek ve kurtaracak seni. Sen rad-
yoya kulak asma. Polis, candarmanın dediklerine de
boşver. Onlar isterse, ölmemiş adamın katili için on sanık
bulurlar. Hem de her biri, ben yaptım ulan, diye ötekilerle
kaşa etmecesine. Polis candarma bu. Bul denilmesin bir
kez. Bulamasa da yaratır... O yüzden ben hiç al-
dırmıyorum. Sakın sen de aldırma. Geldiğimde, yı-
kılmadığını görmeliyim. Nasıl ki, ben yıkılmadım. Hele şu
çöli... Amanın da balığa bakın. Bunca zamanını ba-
lıkçısıym, böylesini görmedim. Denizin üstü salt uskumru
küpürüyor anam avradım olsun... Ulan bu İstanbul'lu hep-
ten mi uykuda? Koca kentle hiç adam kalmadı mı? Ba-
lıkçılığın adı da böyle bir pula satılır mı? Tüh bire? Tüh he-
pinize sizin!.. Hadi istanbullunu, karnı tok, sırtı pek,
diyelim. Ya Karadeniz uşağına ne oldu? Onlar hiç mi se-
zinlemediler bunca balığı? Böyle besleyip, semirtip sa-
lıverdiler. Boğaz aşağıya... Yaşayın ulan!.. Topunuz ya-
şayın aranızı salayım. Sizin avanaklığınız olmasa, biz

burda çoktan ölürüz... Sağolun ağaların. Sağolun ve de uyuyun, ninnilerin en güzeliyle..."

Deniz, bambaşka bir canlılıkla çırpındı bordasında. Gri üstüne mavi çizgilerin oluşturduğu bir bulutlanma, karanlığın koyuluğunu kesti gümüş bıçaklar gibi. Kürekleri çözdü. Üstüne doğru gelen balık akınıyla arayı açmadan, akıntıyı izledi. Akının öncüleri tekne karartısının iki yanına ayrışırken, şişeye uzandı. Coşkuyla dudaklarını yaladı. Lıkır lıkır içti. Susuzluğunu unutunca, elinin tersiyle, ağzını sildi. "Böyle zamanda Mürefte sirkesi bile, Kevser şarabına dönüyor dinine yandığının."

Elini denize soktu. Dırmaksızın yaklaşan balık sürüsünü okşarcasına çalkaladı. Koydaki motelin karardığını gördü. Bakışlarıyla bütün kıyıyı taradı. Prastos, Kılızaki, Aftoni çoktan karanlıklarla karışmıştı. Ada merkezinin sokak lambaları ışıladı yol yol. Akın, yıldızların tozlanışını kapattı çevresinde. "Gece yarını geçiyor olmalı," diye düşündü. "Ya iki, ya üç saatimiz kaldı... Davranmak gerek"

-İgrup!..

Sesi dalgaların üstünde kaydı. Gözüyle izledi sanki. Uçtu uçtu, mendireğe varınca, suya düştü. Yeniden geri döndü. Kendi kulağında yankılandı. Kıyı susu... Deniz sustu. Balıkların çırpınışı sessizleşti. Kemençe sesiyle, horon naraları uzayıp geldi. Sesinin yankısıyla birleşti. Bekledi bir süre. "Ben kemençeyi duyduktan sonra!.."Balıklara bir göz attı. Ellerini ağzında borulaştırdı. Derin bir soluk aldı. Ciğerlerini şişirdi. Var gücüyle bağırdı

-İgruuup!..

Sandal gölgesinde ayrışan balıklar, bütünleşti. Sandalın altına girdiler. İki yanında genişlemesine dalgalandılar. Ellerini birbirlerine kenelledi uzanıp dokunmaktan vazgeçebilmek için. Sesinin titreşimlerine tutsaklanmış gibi, durakladı sürü. "Yavruların .. Nasıl da düştünüz kocağımıza? Bekleyen derviş, muradına ermiş,

derler. Tekkeyi bekleyen çorbayı içer, dedikleri gibi. Hem murallıksınız siz.. Hem çorbalık.. Hem gerçeksiniz yani!.. Hem de bütün düşleri gerçekleştiren. Alaattin'in lambasındaki dev... İşte biz de sayenizde hem muradınıza erdik. Hem kerevetine çıktık bu sevdanın. İhsan çıplağı, ıtırıpçı olalı böyle bir akın görmedi. Düşünde bile rastlamadı böylesine. On yıl var ki ben bile görmedim. Önceleri belki. Yıllar yıllar önce... Böyle sandalın iki yanından akıp geçişlerini, ıtırıp motorlarının ağılarına sürüyle doluşlarını bir ben gördüm, desem yalan değil. O zamanlar, el palangaları çekenezdiz ıtırıp. Baştan yanaşan başka bir motora çektirirdik. Bazen halatın koptuğu olurdu. Masal şimdi bunlar. Hiç bile değil. İşte bu akın da öylesi. Kaçmamak gerek bunu. Durma... Bağır Osman... Yırt kışını bakalım. Bir akından kopmuş bir parça değil içinde çalkalanıp durduğun... Akının kendisi bu. Karadenizde ne kadar uskumru varsa, burda işte... Hey be... Hey hey de hey be!.. Şuraya bak. Nerdeyse karınama sürtünecekler. Nerdeyse, kendiliklerinden dolacaklar sintineye. Omurganın çatırtısını sırtında duyacağın biraz dinlesem. Haydi bire İhsan! Bekletme artık. Yetiş. Yetiş de gör bak, analar neler doğurur? Horonda parmak sıkıştırmaya benziyor mu bu iş anla... En azından altı kol akıntılı geçer bizim buralardan. Birinden birini göremezsin. Sonra adaların yoresinden dolanıp. Çanakkale boğazına yollanırlar. Nasıl seçmiş akının geçeceği akıntılı Osman. şaşarsın değil mi? Eh, herkesin bir sanatı var aslanım. Seninki para saymak, bizimki de bu işte. Suyun havasına, rengine göre, akının yerini kestirmek. Vurduk mu da böylesini vurmak işte. Hadi artık... Uzattın ama. Dağıl horonu. Patırdal motorunu. Yetiş da!.. •Kıyıda hiç devinim yakalayamadı tüm dikkatiyle bakmasına karşın. Yeniden boru yapıtı elleriyle. Yeniden bağırıldı sesinin tarazlanmasına aldırmadan... •Siz de balıkçı olacaksınız ha! Hem de altınızda yollu motor,

palanganızda makina, ıgırpınızda naylon olduğu halde... Hadi ordan kışkırık takacılar. Bunun şakası olmadığını öğrenin ilkin. Şuraya bak yarım saattir hönkürüyoruz burda. Kıpırtı yok. Davranın uları. Seyirtin. Voli var avanaklar... Volinin hası hem de... Motoru su kesiminin üstüne doldururuz canım çıksın. Koşun bire!.." Gözlerini akından alabildiği bir kısa anda kıyıya baktı.

Lonca limaruda kızıl bir yıldız kayar gibi oldu. •Aşerin ulcın İhsan. Aylıldın sonunda. Uyanık adammışsın. Zamanında davrandın yine. Bir de yetiştin ıgırları çiftle çiftle saldı mı, seyreyle bendeki sevinci. Neden dersen, bu balık bu iştahla daldı mı ağır içine, plangalarını zorlar inan olsun. Motoru alaboraya getirir... Kasılma Laz İhsan... Senin motorun, elli ton balığı, yirmi ton buza sarıp götürür anladık. Şimdi övünme zamanı değil. İş zamanı. Hadi göster bakalım motorunun da, tayfanın da hünerini. Göster ki görelim... İşte balık, işte deniz..." İyice yüzeyden giden balıkları kolladı. Tutamadı kendini. Küreğin birini bırakıp, eliyle dokunmak istedi. Akın, ortasından kesilivermişcesine dipledı. Bir süre öyle kıpırtısız kaldı. Öylesine birbirini izliyorlardı ki, sandalın yanına gelen, öndekinin ardınca dipliyor, az ötede yeniden yüze geliyorlardı. Sanki denizin burasında önlerine bir engel gerilmişti de, onun altından geçiyorlardı. •Bu balık milleti de alık arkadaş," dedi. •Onlar da bizim gibi. Bir türlü akıl yürütmüyorlar olup bitene. İşin kolayı kaçmaktır diyerek, kendi kendilerini kandırıyorlar. İşte bu alıclığınızdan yararlanarak toplayacağın sizi. Dolduracağım ıgırpın buzlu ambarına. Yığacağım güvertesine. Pek çoğunuz daha İstanbul'a vardığımızda can çekişmesini sürdürecektir." Sanki sandalının hızı arttı. Balıkların ilişi ilerlemesine yardımcı oluyormuş gibi bir sezgi doğdu içine. Göz ucuyla, iskeleden koya bir çizgi çeken işaret lambasını izledi. Motelin iskelesi olarak kestirdiği bir yerde çakılıp kaldığını görünce, ür-

perdi. «Aman İhsan reis... Amanı bilir misin? Aman derim, bilirsen. Aç kulaklarını da beni dinle. Böylesi punt bir daha ele geçmez. Davran biraz. Duralamanın zamanı değil.»

-İruup!..

Gecenin üçjice koyulaşan karanlığında, sesinin Yavuzaki sırtlarında yankılanışını dinledi. «Duymamış olmaları mümkünsüz. Nerdeyse kıcımı yırtacağım.» Akını gözledi. Tam ortalarında salına salına ilerliyordu. Göğse, karanlığın koyuluğuna, yıldızlara, doğu yakasına baktı. Tekirdağ üstünde, Ganos dağının tepesinde belli belirsiz bir ipilti sezdi. Yüreği ağzına geldi. Yeniden baktığında, dönemeç geçen bir otomobilin farı olduğunu anladı. İpilti ağıp gitmişti. İnaranamadı. Bir kez daha gözelledi. Bir koyuluğun toparlanıp büyüdüğünü gördü. Sevindi. «Yetiş baba bulut. Karart gecemizi. Karanlıktan daha bir karanlık yap. Ay görünmesin. Bir lek ışığı inip, okşamasın gül yüzlü denizimizi. Bir serpintisine, bir demetçik, ay ışığı değmesin ki, biz şu balıkları sabaha değin toplayalım. İhsan kalabanı gecikti. Gözünü seveyim sen gel imdadımıza.»

-İruup! Ulan ruup!..

Bir başka kırmızılık zıplattı. «Yaşa be reis. Nasıl oldu da kıprdanabildin? Pes doğrusu. Pes ya, yanlış gidiyorsun. Akın bu yanda. Sen öte yana vurdun. Ha, anladım. Azbuçuk sen de bilirsin buralarını. Çaprazlama vurup, önden keseceksin. Aferin. Bak, ben bunu akıl edemezdim.» İvecen ivecen akının başını araştırdı. İyi gidiyordu. Yine de tam ortasıdaydı. Başı da az ilerde, akıntının bölünme noktasına doğru ilerliyordu. «Öncülerin ustalığına kaldık. İster misin, bizi de Ekinlik'in altından dolandırısınlar. Yapar mı yapar. Yolu bilmiyorsa, ya da buralardan geçerken pek küçümendiye, zup diye döner. Çünkü ordaki döngü Ekinlik altında güçlüdür. Dönüverdi mi, yolu uzar. Uzar ya, ne bilsin balık. Elimi görünce nasıl avarak avarak da-

liverdiler. İşte öyle.” Balık sürüsünü bırakıp, kıyı yönüne baktığında, motorun izini yitirdi. «Ulaan! Ulan, Galimi'ye döndü bu. Vay alçak İhsan... Ne bok yujorsun orda. Yetişsene yahu... Seyirtsene az biraz...”

-İrup! İrup!..

«Hadi İhsan zengin. Patron adam. Ulan miçolar size ne oluyor? Siz de benim gibi çıplaksınız. Kulak versenize. Elin düğününden bize ne. Bizim düğün burda. İşte, akıp gidiyor. Ağzınızı kapatıp, kulaklarınızı açsanıza yahu.»

-İrup... İruup!

Sesinin boğulduğunu sezdi. İkirciklendi. «Yapma be gırtlak. Etme be gözünü sevdiğimin sesi. Eriş şunlara. Sar-sala. Toplanıp gelsinler. Zaman kalmadı bire. Yoksa bu akın geçer gider. Geçti gitti mi de, biz öldük arkadaş. Bizi bırak, düşlerimiz öldü. En kötüsü de oğlan yad ellerde kaldı. Yüzünü görmeye yüzümüz olmayacak. Bir yolunu bulmalısın Osman. Ne yapıp etmeli. sesini duyurmalısın.» İki yudum şarap içti. Gargara yaparcasına ağzının içinde dolaştırdı. Öksürdü..

-İrup!

Motelin iskelesine bordalayan motor devindi. Umulla dikildi Osman. Var gücüyle bağırdı. Sesinin yankısını dinledi. «Gerektiğinden fazla mı açıldım yoksa» kuşkusunu çö-reklendi içine. Daha güçle bağırdı.

-Hey ordakiler!..

Ses gitti gitti, betonlara, tavanlara, zeytin dallarına, incir ağaçlarına, bucağın üstündeki ampul aydınlığına çarptı. Uzaktan uzaktan motorun tapırtısı yanılladı sus-kuyu. Davrandı Osman;

-Heey!..

-Ne var? Diye bir yel dolandı kulaklarında. Seviniverdi.

-İnba söyleyin, tez yetişsin...

-Olur.

«Oldu işte. Sonunda bir canlıdan ses geldi. Demek öl-

memiş insanlar. Deniz capcanlı hazinesini önümüze serivermişken, herkesi yitli bellemiştim. Yitmemişler. Biri yanıt verdi. Şimdi yetişir ıgırıp." Gözleri motorun ışığında, kuyulaki evleri, evlerin sahiplerini, kiracılarını onlarla anılarını düşündü. Mendireğin ardında ışığı yitirince, derin bir soluk aldı. Akını gözlemledi yeniden. "Akıllı bir sürübaşıları var balıkların. Gereksiz yorulmayacaklar. Demek geçen bahar tümünüzü toplayamamışın. Yolu iyi biliyor başınızdaki. Ekinlik ardına sapmadı. Doğrudan, kestirmeden boğaz aşağıya ağwerdi. Aferin." İrkildi birden. "Ulan biliyor bizim kallabanlığımızı. Bildiğinden dalga geçiyor. Siz toplanıp kendinize gelinceye, biz Boğazı buluruz, diyor kuşkusuz." Dişlerini gıcırdattı. Sevgiyle baktığı balıklar birer düşman kesildiler. Kovasını savurtup, yakaladığına ustalığını göstermek, dayanılmaz bir tutku haline geldi. Başını salladı. "Haklı akıncıbaşı. Bir saattir gırtlığımı yırtıldı. Bizim ıgırıpın kıpırdanıp geleceği yok. Akının yarısından çoğunu kurtardı şimdiden." Yakararak uzaktaki buluta baktı. "Hadi be yıldız. Güçlen biraz. Es esebildiğince. Kap gel şu güzel bulutu. Ortalık kararsın. Zararı yok, yağmur da yağsın. Yeter ki, ay göstermesin yüzünü. O usta akın başını aldatalım. Usta evel. Böyle giderse, ay yükseldiğinde girecek boğaza. Dipten yol alacaklar. Denizaltı gibi. Çanak kaleliler de avuçlarını yalayacaklar. Ustaya saygı duyayım ben arkadaş. Motor iskeleğe varmış olmalı ıgırıp çoktan görünmeliydi." Bakındı. Araştırdı. Yoksa dalga mı geçtiler benimle? Söylemediler mi? Söylememiş olabilirler. Baktılar bağırıp duruyorum, susturalım şu bed sesliyi, demişlerdir. Ya da yarın, akını kaçırdık diye döğünürken, ıgırıpını iyi seç diye matrak geçeceklerdir. Ulan... Ulan Allahsızlar. Olur mu böyle zamanda. Ekmekle dalga geçilir mi? Desene yitirdik. Hem de en değerli şeyi, zamanı. Yırtın oğlum Osman. Yırtın durma!..."

-İruup!...İruup!..

•Ulan, t m z n kulağına sıçayım.  l  toprağı mı ser pildi üstünüze bire? Dikil n hey!.. Davranın orospu çocukları. Hep hirden mi geberdiniz yahu. Ses soluk kalmadı bende. Ananızdan, avradınızdan başlayacağım şimdi.”

-İrup!...

•Ah be Recep. Düğün yapacak günü de tam buldun. İti köpeği doyurdun şarapla, rakıyla. Kimbilir nerde, neye sardılar. Oynaşan, kallaklarla şingirdeyecekler diye, beni unuttular. Hay düğünün anasını! S v başından ş   tleri.  ek sopayı, defet gils n. Belki o zaman birinin kulağına gider sesim.”

-Ulan ırp gibi sülalesini!.. İrup!..

Kendi sesinden  rkt l . Yeniden kavradı ş şeyi. G rtlağı acıyor, küçük dilinin çevresi yanıyordu. Ağzının kıyısındaki ince beyaz köpükleri sildi. Tükrük sıcratarak, yeniden haykırdı;

-Oralarda bir Tanrı kulu yok mu yahu!.. İriba haber verin be!.. Acele elsinler...

Kendi sözcüklerinin dışında tek yanıt gelmedi. Motelin  lıklı yerinde kahkahalar palladı. Dalgaların üstünde zıplaya zıplaya. Osman’a ulaştı. Güçlükle topladı gülüşleri Osman. •Anlaşıldı, kuyudan çok uzaklaşmışız. Uzaklaşmışız ya, onların k k rt s  buraya ulaştığına göre, benim h y k rt m n haydi haydi oraya varması gerekir. Herkes birlik oldu arkadaş. Herkes elbirliği edip, bizimle maytaba oturdu, iyi mi? Gebermemize karar verdi yerlisi yabancısı.”

-Ulan haber verin ırba.. Haber verin, yetişsin!.. Sesi boğuldu. Kulaktozlarında kısık, tınlı, tiz titreşimler duydu. •İşe bak yahu! Gazel atıyor olsak, eşek g bi anırırız. Ses bile bıraktı bizi bu gün.”

-Hay ananızı avradınızı!.. Heey!.. Moteldeki!.. Kalkın ulan, heey!.. Leş gibi zıbarmayın. Haber salın ırba...

Sesinin kısıklığından kendisi ürktü. Motelin  ıkları s vg s ne bir yanılmışcasına söndü. Kuy , karanlığa karıştı.

“Saat ikiye geliyor. Koş bire İhsan. Yarım, pek pek bir saatlik zamanımız kaldı. Yetiş. Bir ıgırp ya atarız ya alamayız. O bile kârdır bir yerde. O bile doldurur avucumuzu. Kuşaktan vazgeçtik. Düşleri unuttuk. Elmek parasını kuruturuz olmadı.”

-İhsaaaaan!.. İhsan Reis, davran bire. Alın kaçıyor...

Sözcükler dişlerinin arasında sallandı. Tükürüğü koyulaştı. Yüzüne, ellerine saçıldı.

-İruup!..

Sesi dalgalarla yalpaladı. Dağıldı. Kendi kulağında iz bırakmadı. Bir avuç su aldı. Tuzlu tuzlu çalkaladı ağzını. Parmakları balıklara değdi. “Öyle ya, kaçmıyorsunuz bile artık Gülüyorsunuzdur. Siz bile gülersiniz halime. Artık ucunuzu toptasak ne mutlu.” Gözleri ışıldadı birden. Düşüncesini unutulverdi. Mendireği bir sarı ışık dönmüştü. “Tamam. Bu ıgırpın ışığı. Deminkiler şaşırttı beni. İhsan kendisi söylemedi mi? İstanbul’da işaret lambasını onartacağım, diye. Demek kapitan köşkünün ışığını açık bıraktı. Evet evet... Gelen o.” Balıklara baktı. “Gülüyorsunuz ha... Hadi bakalım. Şimdi sıra bende. Siz kurtulduğunuzu sanıyorsunuz. Görürsünüz. İlkün baştan başlayacağız. ıgırpın birini atarken, birini çekeceğiz. Makina gibi. Benim hesabındaki bile olmasa, yarısını alırız. O zaman titreme nasıl oluyormuş, görürsünüz.” Buluta baktı. Daha dağdan kopup, Marmara kıyısına bile inmemişti. Yine de umulandı. “Yıldız hızını artırdı yavrularım. Bakın, deminkinden sert. Bulut gelip kaplayacak ayın önünü. Yağmur bile yağsa, bir kaç saat kazanırız. O bir kaç saatla da ananızı bellerim sizin. Hele bekleyin biraz daha. Hele ıgırp bir yaklaşıp...”

Yüzündeki sevinç, bakışlarında umut dondu. Motor, denizin içinde kalp atışına benzer gümbürtüler bırakarak, Asmalı yönünde uzaklaştı. Can havliyle bağırmağa başladı Osman;

•İrup! Sesini duyan seslensin sevabına. Sonra da dilesin, dilediğini. Şölen benden.

•Zaman kalmadı. Ay nerdeyse doğacak Ay doğdu mu, biri bile kalmaz bu imansız balığın. Birini bırak, izini bile bulamayız. Yetişin yahu..." Sesinin salt kendi içinde yankıladığını sezinlemiyor. Durmaksızın kendi kendine söyleniyordu. •Koşun, yetişin ulan. Hay sizi balıkçı yapanın, anasını avradını.. Çoğunuzu da ben yaptım. Benim de, anamı avradımı." Zıpladı kayığın içinde. Bağrısları, yakanışları boşa gilmemişti. Ağırılığı belli bir motor mendireği çıktı. •İşte bu ıgırp olacak. Sonunda duydular, duydular, duydular!.."

İvecenlikle bulutu aradı. Ağır ağır Marmara üstüne kaydığını görünce, ellerini açtı. •Baba bulutum benim. Ak da gel, nazlı nazlı.. Ayı kapat. Vuralım şu voliyi, akının başından başlayarak, sonuna dek alalım. Parmak ısırısın Karadenizli. Parmağı ağzında kalsın İstanbullunun. Gel yavrum gel." Boşluğu kucakladı. Gözlerini suya dikti. Balıklar bulut rengi açıklıklarıyla, akıntı boyunca hışıl hışıl ilerliyorlardı. •Palamut gibi her biri. Derya kuzuları bunlar. Adanın ağzında erir. İster tavasını yap abisi, ister ızgarada kızart. Kömür ızgarası olmalı ama. Şöyle tereyağını geçirmelisin kızgın demirin üstünden. Cızır cızır... Bir o yana, bir bu yana döndermelisin. Kuyruğundan tutup, bir silkeledin mi, bembeyaz dök gibi önüne serpiliverir. Yanına kallavi bir yeşil salatayla bir de karafaki açtın mı? Yaşadın İstanbullu. Yaşıyorsun da ya zaten. Bizimki yağınma işle." Gözlerine inanamadı. Motorun ışığını yitirmişti •Lambası söndü meretin" diye düşündü. •Zaten bozuktu. Şimdi hepten gitti." Susku ürpertti onu. Kulaklarında az önce atan yürek gümbürtüsünü dinledi. Salt belleğinde, bir motorun düzenli hırıltısından başka bir şey bulamadı. Dikildi oturakta. Artık dalgaların arasından laşamayan boğuk, hırıltılı bi sesle bağırdı;

-Iruup!.. Iruup!..

Yeni bir ışık demeti içini aydınlattı.. Gözlerini sevinçle suya dikti.. Kıvançla yalandı.. Gövdesi kabardı.. Göğsü şişti.. Mendirek üstünden süzülüp gelen ışık, suları, dalgaları, köpükleri ve balıkları pul pul ısılattı.. Her yanı altına battı çıktı ilkin... Her yanı gümüşe kesti ardından... Kabaran göğsü indi... Şişen gövdesi pörsüdü... Kalkan kolları düştü... Kamburu iyice ortaya çıktı.. Gök aydınlandı.. Deniz mavilendi.. Ay ağır ağır yükseldi.. Balıklar hızlı hızlı dibe indi..

IĞRIP

erol toy

Yeni bir ışığın demeti aydınlatıverdi içini. Kıvançla yalandı. Gözlerini sevinçle suya dikti. Mendirek ağzından ipince bir çizgi gibi gelişine baktı. Başını kaldırdı. Kamburlaştı birden. Kolları düştü. Sular giderek gümüşlendi. Uskumrular, her gümüşlenmeyle, biraz daha daldılar dibe... Denizin koyuluğu ilkin balık pulu gibi gri-beyaza kesti. Sonra ay ışığını ağır ağır yudumlarcasına açıldı, mavilendi...